

0
338

1913.

XXI.
gada gabjums.

Saimneetschu
un Seltenu
Kalendars

Ri g ā.

Drukajis un apgahdajis Ernsts Plates, drukatawa, litografija, burtu lectuwe un foto-kimigrafija, pee Petera basnizas, pascha namā.

Waldschlenschens □ Rigâ

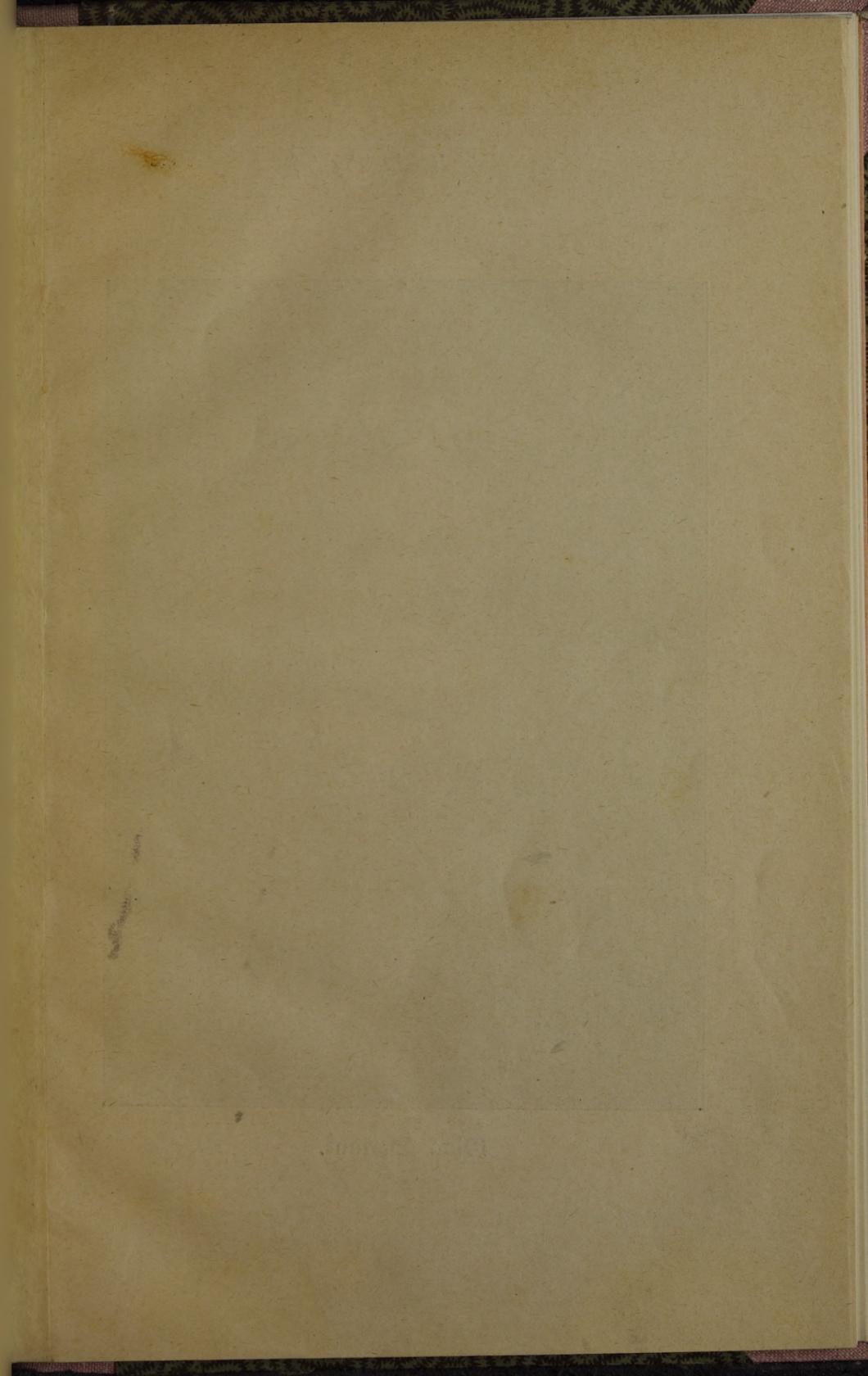
Pilseners

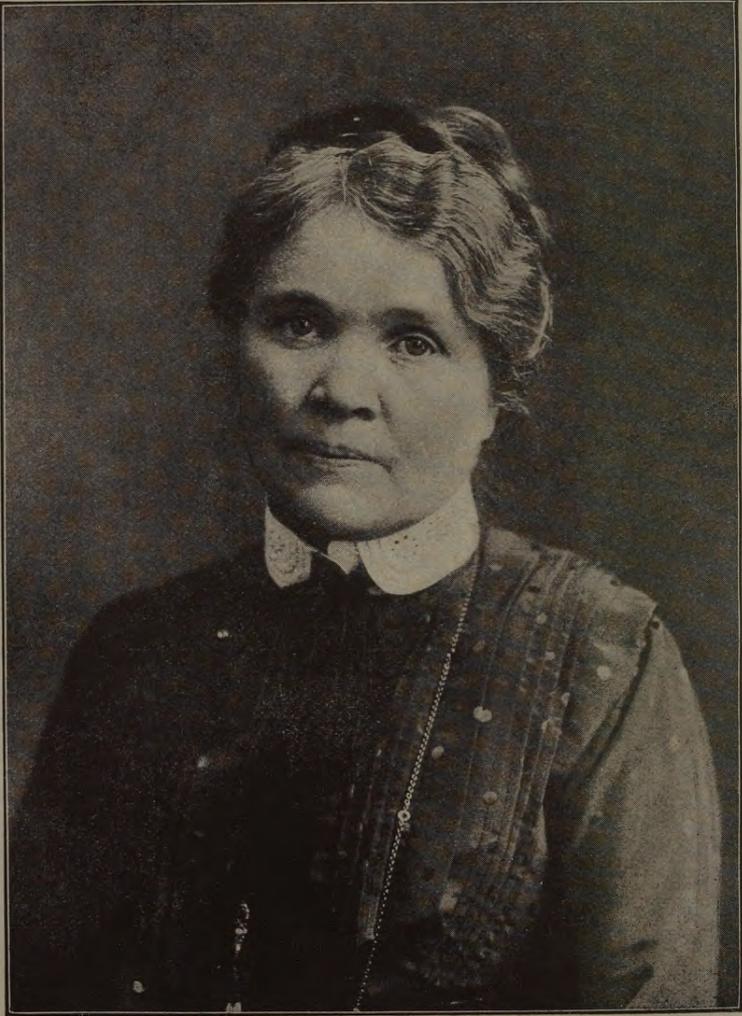
Märzens

Porters

Medus kwafs }
Nektars } bes alkohola

Teelnoiktawu atwehřřhanas deht us lauķeem, luhds gree-
ķees rakřřiřki pee direkřrijas — Rigâ, pařša kařřite 84.

Olga Ejerlauf.

Saimneetschu un Seltemu
Kalendars
1913. gadam

peh; Kristus peedsimšanas,

turam 365 deenas.

Diwdefmitpirmais gada gahjums.

Rigā.

Ernsta Plates drukatava, litografija, hirtu leetuwe un foto-kimigrafija,
pee Petera basnizās, pašča namā.

Vija Lāča Latv. PSR
VALSTS BIBLIOTĒKA

~~74-14.128~~

0306024937

Saules un mehnešča aptumšoščanàs 1913. g.

1913. gadà ir peezàs aptumšoščanàs, no kuràm pee mums neweena naw redsama.

1) Pilniga mehnešča aptumšoščanàs buhs 8. un 9. martà, Ģiropà naw redsama.

2) Saule pa dakai aptumšoššeeš 24. martà, buhs redsama Behriņa juhràs šchauruma apgabašà.

3) Saule pa dakai aptumšoššeeš 18. augustà, buhs redsama Grenlandē.

4) Pilniga mehnešs aptumšoščanàs buhs 2. septembrī, Ģiropà nebuhs ta redsama.

5) Saule pa dakai aptumšoššeeš 16. septembrī, ta buhs redsama Deenwidus-Afrikà un pee deenwidus pola.

Šchetras gadšahrtas.

1) Pawafaris 8. martà, pulksten 7 rihtà; deena un naktš weenu garumu.

2) Wašara 9. junijà, pulksten 3 rihtà; wišgarakà deena un wišišfakà naktš.

3) Rudens 10. septembrī, pulksten 6 wašarà; deena un naktš weenu garumu.

4) Seema 9. dezembrī, pulksten 12¹/₂ deenà; wišišfakà deena un wišgarakà naktš.

Kalendara šimju iššfajdrojums.

☉ jauns mehnešs.

☽ pirmis zetorkšnis.

☿ pilns mehnešs.

♁ pehdigais zetorkšnis.

12 debefš-šihmes,

žaur kuram šaule eet weenreis par gadu, bet mehnešs ik katru mehneš.

Auns.

Lauva.

Štrehneeks.

Wehršš.

Žumprawa.

Mešča-aššis.

Dwišni.

Šwari.

Uhdens = wihrs.

Wehššis

Šfahrpis.

Šiwis.

Pareistizigo kalendars 1913. g.

Gavenu liturgijas sākums (постная трюдь)	3. februārī
Beidsamā deena gatu ehdot (мясопусть)	17. "
Māso gavenu jeb svecsta nedēļas sākums (сырная недѣля)	18. "
Peektdeena un festdeena svecsta nedēļā	22. u. 23. "
Svecsta nedēļas beidsamā deena (сыропусть)	24. "
Leelo gavenu sākums (великій постъ)	25. "
Žendokija šogad naht uš 1. gavenu nedēļas peektdeenu	1. martā
40 ašnsleezineeki šogad eekriht 2. gavenu nedēļas festdeenā	9. "
Aksejs šogad eekriht 3. gavenu nedēļas svehtdeenā	17. "
Marijas pašludinašana šogad eekriht 5. gavenu nedēļas pirmdeenā	25. "
Puhpošu svehtdeena	7. aprīlī
Leeldeena (Воскресенье Господне)	14. "
Žurgis šogad eekriht 2. leeldeenas nedēļas pirmdeenā	23. "
Uhdens svehtišanas svehtki (Преполовение)	8. majā
Kristus debēš-brauššana (Вознесение Господне)	23. "
Māšaras svehtki (Пятидесятница, Троицынъ день)	2. jūnijā
Wišu svehto svehtdeena (всѣхъ Святыхъ)	9. "
Petera gavenu sākums (Петровъ постъ)	10. "
Peteris Pawils un Petera gavenu beigās	29. "
Deeva mahtes gaveni (Успенскій постъ)	no 1.—15. august.
Gaveni preekš seemas svehtkeem (Рождественскій постъ)	no 15. nov. lihdj 24. dezembr.
Seemas svehtki un gavenu beigās	25. "

Laika islihdšinasšana.

Sefoshee staitki rašda, žif minutes pee šinamas deenas laika, pehž faules pulkstena norahdijuma, kursč ir ihstēnais weetejais laiks, jāpeeleeč klajt, lai preekš Rīgas isdabuhtu Peterburgas widežo laiku.

	janv.	febr.	martā	apr.	majā	jun.	jul.	aug.	sept.	oft.	nov.	bez.
1.	33	38	33	24	20	24	30	29	20	10	8	19
6.	35	38	32	23	20	25	30	28	18	9	9	21
11.	36	37	31	22	21	26	30	26	16	8	11	24
16.	37	37	29	21	21	27	30	25	14	8	12	26
21.	38	36	27	21	22	28	30	23	13	8	14	29
26.	38	34	26	20	23	29	30	22	11	8	16	31

Nedēlas deen.	Luteru kalendarijs.				Saule		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Bez.	Deenu wahrdi.	Mehn. zefch.	Saun.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
S.	1	Jauns gads		14	Roberts	8 55	4 10	n. r.	7 15
S.	2	Abels		15	Felikss	54	12 0	25	18
S.	3	Meerwalds		16	Lidija	53	14 1	51	21
S.	4	Spodra		17	Antons	52	16 3	18	24
S.	5	Sihmans		18	Ofraims	51	18 4	52	27

Sw. pehz jauna g. Mat. 2. Jahseps ar Jesu behg uf Egipti.

S.	6	Zwaigsn. d.		19	Sara	50	20 6	26	30
S.	7	Nota		20	Fab. Seb.	48	22 7	53	34
S.	8	Balzers		21	Agnese	47	24 8	53	37
S.	9	Kaspars		22	Wincenzis	45	26 2.	m.	41
S.	10	Swidrigails		23	Sigfrids	44	28 5	28	44
S.	11	Franziska		24	Timoteus	42	30 7	16	48
S.	12	Reinis		25	Pahw. atgr.	40	32 8	58	52

1. fw. pehz fw. d. Luht. 2. Jēsus 12 gadus wezs.

S.	13	Mingolds		26	Ansis	39	35 10	33	56
S.	14	Roberts		27	Jlona	37	37 2.	r.	8 0
S.	15	Felikss		28	Karlis	35	39 0	7	4
S.	16	Lidija		29	Samuels	33	41 1	41	8
S.	17	Denis		30	Ludowita	31	43 3	14	12
S.	18	Milda		31	Tekla	29	45 4	47	16
S.	19	Keistuss		1	febr. Brigita	27	47 6	12	20

2. fw. pehz fw. d. Jahn. 2. Jēsus kahsās Rahnā Galilejā.

S.	20	Olgerds		2	Swetschu d.	25	50 7	20	25
S.	21	Agnese		3	Jda	23	52 8	6	29
S.	22	Austris		4	Wasflabwis	21	55 8	33	34
S.	23	Tautgodis		5	Pelnu d.	19	57 n.	m.	38
S.	24	Timotejs		6	Doroteja	17 ⁵	0 5	2	43
S.	25	Auseklis		7	Richards	15	2 6	22	47
S.	26	Ansis		8	Salamans	13	4 7	41	51

3. fw. pehz fw. d. Mat. 8. Jēsus dseedina fpitaligu.

S.	27	Jlona		9	Apolonija	11	6 8	58	55
S.	28	Karlis		10	Paulina	9	9 10	15	9 0
S.	29	Samelis		11	Eufrosina	7	11 11	33	4
S.	30	Maja		12	Karolina G. j.	4	13 n.	r.	9
S.	31	Tekla		13	Melita	2	16 1	0	14

Nedetas deen.	Luteru kalendaris.				Saulle		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. st. min.	
	Weg.	Deenu wahrdi.	Mehn. zetsch.	Saun.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
B.	1	Brigita		14	Walentins	8 05	18	n. r.	9 18
B.	2	Swetschu d.		15	Gotthilf	7 57	20	4 0	23

4. fw. pehz fw. d. Mat. 8. Jesus brauz ar laiwu.

B.	3	Ida		16	Juliane	55	23	5 29	28
B.	4	Weronika		17	Konstanzija	53	25	6 40	32
D.	5	Agate		18	Kontordija	50	27	7 23	37
L.	6	Dabrita		19	Susanna	48	30	7 46	42
B.	7	Ritards		20	Witants	45	32	2. w.	47
B.	8	Aldona		21	Eleonora	42	34	6 16	52
B.	9	Apolonija		22	Petera fr. d.	40	37	7 56	57

9. fw. pr. leeld. Mat. 20. Par strahdneekeem wihna kahnâ.

B.	10	Pauline		23	Klotilde	37	39	9 36	10 2
B.	11	Eufrosine		24	Ap. Matifs	35	41	11 14	6
D.	12	Karlina		25	Alma	33	44	2. r.	11
L.	13	Melita		26	Emelina	30	46	0 52	16
B.	14	Walentins		27	Liwija	27	48	2 27	21
B.	15	Gotards		28	Iustus	25	50	3 58	25
B.	16	Julija		1	marts Albins	22	52	5 14	30

8. fw. pr. leeld. Luth. 8. Par fehjeju un daschadu semi.

B.	17	Konstanzija		2	Luija	20	55	6 7	35
B.	18	Kontordija		3	Kunigunde	17	57	6 40	40
D.	19	Susana		4	Alisa	14	59	6 56	45
L.	20	Witants		5	Aurora	12 6	1 7	7 7	49
B.	21	Eleonora		6	Gotfrids	9	3	7 13	54
B.	22	Petera fr. d.		7	Ella	6	5	n. w.	59
B.	23	Klotilde		8	Dagmara	3	7	6 45	11 4

7. fw. pr. leeld. Luth. 18. Jesus fludina farwu zeeschanu.

B.	24	Ap. Matifs		9	Swalds	1	9	8 3	8
B.	25	Alma		10	Schenija	6 59	11	9 22	12
D.	26	Wasflahwis		11	Konstantins	57	13	10 44	16
L.	27	Velnu d.		12	Gregors	55	15	n. r.	20
B.	28	Iusts		13	Ernsts	53	17	0 11	24

Nebekas deen.	Luteru kalendarijs.				Sauls		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Wez.	Deenu wahrdi.	Mehn. jeksch.	Sunn.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
P.	1	Albins		14	Matilde	6 50	6 19	n. r.	11 29
D.	2	Lawise	☉	15	Ulrika	47	21	3 10	34

6. fw. pr. leeld. Mat. 4. Jesus no welna kahrdinats.

S.	3	Matifs		16	Gabriels	44	24	4 28	40
P.	4	Alisa		17	Gertrude	41	26	5 21	45
D.	5	Aurora		18	Abelina	38	29	5 50	51
L.	6	Luhf. d. G. j.		19	Jahseps	35	31	6 6	56
L.	7	Ella		20	Sata zeturd.	32	33	6 16	12 20
P.	8	Godinsch		21	Leela peektb.	29	35	2. w.	6
D.	9	Swalbs	☿	22	Rafaels	26	37	6 55	11

5. fw. pr. leeld. Mat. 15. Par Kananeeschu feewu.

S.	10	Mifels		23	1. leeld. fw.	23	39	8 35	16
P.	11	Konstantins		24	2. leeld. fw.	21	41	10 15	20
D.	12	Gregors		25		18	43	11 55	25
L.	13	Ernestis		26	Emanuelis	15	45	2. r.	30
L.	14	Matilde		27	Gusts	12	47	1 33	35
P.	15	Ulrika		28	Filipina	10	50	3 0	40
D.	16	Gabriels	☾	29	Marija	7	52	4 4	45

4. fw. pr. leeld. Luhf. 11. Jesus ifdsen welnu.

S.	17	Gertrude		30	Adonis	4	54	4 44	50
P.	18	Abelina		31	Detlavs	1	56	5 4	55
D.	19	Jahseps		1	apr. Teodora	5 59	58	5 17	59
L.	20	Ruperts		2	Ebba	56 7	0	5 24	13 4
L.	21	Beneditts		3	Ferdinands	53	2	5 29	9
P.	22	Gedra		4	Ambrosijs	51	5	5 32	14
D.	23	Mirdsa		5	Bertolds	48	7	5 35	19

3. fw. pr. leeld. Jahn. 6. Jesus paehdina 5000 wihrus.

S.	24	Rasimirs	☉	6	Sifits	45	9	5 38	24
P.	25	Mar. pasl.		7	Mar. pasl.	43	11	n. w.	28
D.	26	Emanuelis		8	Edgars	40	13	9 55	33
L.	27	Gustavs		9	Walerija	37	15	11 25	38
L.	28	Filipina		10	Gastons	34	17	n. r.	43
P.	29	Marija		11	Hermans	31	19	0 57	48
D.	30	Adonis		12	Julijs	28	21	2 18	53

2. fw. pr. leeld. Jahn. 8. Juhdi grib Jesu nomehtat.

S.	31	Detlavs		13	Justins	25	23	3 19	58
----	----	----------------	--	----	----------------	----	----	------	----

Nedelas deen.	Luteru kalendarijs.				Gauļe		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Bez.	Deenu wahrdi.	Mehn. žestich.	Saun.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
P.	1	Leodora ☾		14	Nannija	5 23	7 26	n. r.	14 3
D.	2	Jrimgarde		15	Adolfina	20	28	4 13	8
P.	3	Ferdinands		16	Karisijs	17	30	4 23	13
P.	4	Walda		17	Rudolfs	14	32	4 31	18
P.	5	Bertolds		18	Walerians	11	34	4 36	23
D.	6	Siksi		19	Fanija	9	37	4 41	28

Puļpolu ūwehtdeena. Mat. 21. Jēsus eejahj Jerusaleme.

S.	7	Wirginija ☽		20	Sulplizijs	6	39	4 46	33
P.	8	Edgars		21	Engeline	4	41	4 51	37
D.	9	Walerija		22	Arends	1	43	4 59	42
P.	10	Wastons		23	Georgs	4 59	46	ē. r.	47
P.	11	Sala zeturtb.		24	Albrekts	56	48	0 33	52
P.	12	Leela peektb.		25	Sw. Markus	54	50	1 50	56
S.	13	Jagailis		26	Ēlija	51	52	2 40	15 1

Leeldeenas ūwehtti. Mark. 16. Jēsus žetas no mironeem.

S.	14	1. leeld. ūw.		27	Klementina	49	54	3 8	5
P.	15	2. leeld. ūw. ☾		28	Tereſija	46	56	3 24	10
D.	16	Karisijs		29	Raimunds	43	58	3 33	15
P.	17	Rudolfs		30	Lilija	41	8	0 3 38	19
P.	18	Walerians		1	majs. Deb. br. d.	39	3	3 42	24
P.	19	Fanija		2	Sigismunds	37	5	3 45	28
S.	20	Sulplizijs		3	Kruſta atr.	35	7	3 48	32

Leeldeenas atūwehte. Jāhn. 20. Jēsus parahd. ūweem mahžekteem.

S.	21	Engeline		4	Florentina	32	9	3 52	37
P.	22	Arends		5	Gothards	30	11	3 56	41
D.	23	Juris ☽		6	Ditriks	27	13	4 2	46

Winas Keisariſkas Majestates Kundſes un Keisareenas Aleksandras Feodorownas wahrda deena.

P.	24	Wiswaldis		7	Henriette	25	15	4 12	50
P.	25	Sw. Markus		8	Luitgarde	23	17	n. r.	54
P.	26	Rufins		9	Erwins	21	19	0 5	58
S.	27	Klementina		10	Gordons	19	21	1 14	16 2

2. ūw. peļļ leeld. Jāhn. 10. Jēsus tas labais Gans.

S.	28	Tereſija		11	1. waſ. ūw. d.	17	23	1 57	8
P.	29	Raimunds		12	2. waſ. ūw. d.	15	25	2 20	10
D.	30	Lilija ☽		13	Serwazijs	13	27	2 32	14

14. feļļ. ned. no 19.—25., 13. feļļ. ned. no 26.—2. maj., 12. feļļ. ned. no 3.—9. maj.

Nedēlas deen.	Luteru kalendarijs.				Gauļe		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.
	Weg.	Deenu wahrdi.	Mehn. fehb.	Saun.	Deenu wahrdi.	lez p. m.		
P.	1	Pil. u. Jat.		14	Kristjans G. 3.	4 11 8 29	R. r.	16 18
B.	2	Sigismunds		15	Sofija	9	31 2 46	22
B.	3	Krusta atr.		16	Edvins	7	33 2 51	26
G.	4	Florentina		17	Herberts	5	35 2 56	30

3. fw. pehz leeld. Jaha. 16. Jēsus šola lihgm. p. behd.

G.	5	Gederts		18	Grifs	3	37 3 1	34
P.	6	Ditriks		19	Filips	1	39 3 8	38

Wina Keisariskās Majestātes Kunga un Keisara Nikolaja Alekšandrowiča dšimschanas deena.

D.	7	Jete		20	Sibila	0	41 3 17	41
P.	8	Stanislawš		21	Ernestine	3 58	43 3 36	45
B.	9	Sw. Nikol.		22	Emilija	56	44 R. r.	48
B.	10	Gordons		23	Leontina	54	46 0 30	52
G.	11	Pankrazijs		24	Etere	53	48 1 8	55

4. fw. pehz leeld. Jaha. 16. Jēsus no-eet pee Tehwa.

G.	12	Walija		25	Elfrida	51	50 1 29	59
P.	13	Gedimovš		26	Eduards	49	51 1 41	17 2
D.	14	Kristjans		27	Ludolfs	48	53 1 47	5

Winu Majestātu Sw. Kroneschanas svehtki.

P.	15	Sofija		28	Wilhelms	46	54 1 51	8
B.	16	Edvins		29	Matfēmilians	45	56 1 54	11
P.	17	Herberts		30	Wigands	44	58 1 57	14
G.	18	Grifs		31	Alida	43 9 0	2 1	17

5. fw. pehz leeld. Jaha. 16. Jēsus mahza Deenu lihgt.

G.	19	Filips		1	Jun. Gottšalk	42	1 2 5	19
P.	20	Sibila		2	Emma	41	3 2 10	22
D.	21	Ernestine		3	Grasmus	39	4 2 19	25
P.	22	Emilija		4	Friderika	38	6 2 33	28
B.	23	Deb. br. d.		5	Bonifazijs	37	7 3 0	30
P.	24	Seedone		6	Adalberts	36	8 3 49	32
G.	25	Elfrida		7	Lukrezija	36	9 R. r.	34

Winas Keisariskās Majestātes Kundes un Keisarenas Alekšandras Feodorownas dšimschanas deena.

6. fw. pehz leeld. Jaha. 15. Jēsus apšola svehtu Garu.

G.	26	Eduards		8	Fridolins	35	10 0 25	35
P.	27	Ludolfs		9	Walesta	34	11 0 40	37
D.	28	Wilhelms		10	Schinewra	34	12 0 49	38
P.	29	Matfēmilians		11	Sigfrids	33	13 0 56	40
B.	30	Wigands		12	Nora	33	14 1 0	41
P.	31	Alida		13	Tobias	32	15 1 5	43

11. febj. n. no 10.—16., 10. febj. n. no 17.—23., 9. febj. n. no 24.—30., 8. febj. n. no 31. maja

Nebekas deen.	Luteru kalendarijs.				Saule		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.		
	Weg.	Deenu wahrdi.	Mehn. zeshch.	Sann.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.	
G.	1	Tahlwaldis		14	Josifina	3	32	9 16	n. r.	17 44

Wafaras fwehtfi. Jahn. 14. Jesus atsuhta fwehtu Garu.

G.	2	1. waf. fw.		15	Amilda	32	17	1 17	45
P.	3	2. waf. fw.		16	Justina	31	17	1 25	46
D.	4	Friderika		17	Arturs	31	18	1 40	47
G.	5	Bonifazijs 	G. 	18	Alberts	30	18	2. w.	48
P.	6	Adalberts		19	Wiktors	30	19	11 5	49
P.	7	Lufrezija		20	Florians	30	19	11 30	49
G.	8	Fridolins		21	Emils	30	20	11 46	50

Trihsmeenibas fwehtfi. Jahn. 3. Jesus farunajas ar Mikodemu.

G.	9	Walefka		22	Ludmilla	30	20	11 55	50
P.	10	Schinewra		23	Malwina	31	21	2. r.	50
D.	11	Widewuds		24	Jahn. Kr.	31	21	0 1	50
G.	12	Nora		25	Milija	32	21	0 4	49
P.	13	Tobijs 		26	Jeremijs	32	20	0 7	48
P.	14	Josifina		27	7 guletaji	33	20	0 10	47
G.	15	Amilda		28	Josua	33	19	0 13	46

1. fw. pehz trihsw. fw. Luf. 16. Par bag. wihru un nab. Lahz.

G.	16	Justina		29	Pet. Paw.	34	19	0 19	45
P.	17	Arturs		30	Paw. peem.	34	18	0 26	44
D.	18	Alberts		1	jul. Teobalds	35	18	0 37	43
G.	19	Wiktors		2	Mar. peem.	35	17	0 56	42
P.	20	Rafna		3	Kornelijs	36	16	1 35	40
P.	21	Emils 		4	Ulriks	37	15	n. w.	38
G.	22	Ludmila		5	Edite	38	14	10 45	36

2. fw. pehz trihsw. fw. Luf. 14. Par leelo wafarimu.

G.	23	Malwina		6	Sektors	40	13	10 58	33
P.	24	Jahn. Kr.		7	Alina	41	12	11 4	31
D.	25	Milija		8	Adelaida	43	12	11 10	29
G.	26	Austra		9	Tuznelda	44	11	11 15	27
P.	27	7 guletaji 		10	7 brastu d.	45	10	11 19	25
P.	28	Weesturs		11	Emelina	46	9	11 24	23
G.	29	Pet. Paw.		12	Heinriks	48	8	11 33	20

3. fw. pehz trihsw. fw. Luf. 15. Jesus mekle suduschu jehru.

G.	30	Blondina		13	Margreeta	49	7	11 44	18
----	----	-----------------	---	----	------------------	----	---	-------	----

libsf 6. jun., 7. febjas nebeka no 7.—13., 6. febjas nebeka no 14.—20., 5. febjas nebeka no 21.—27., 4. febjas nebeka no 28. junjia libsf 4. jultjam.

Neketas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-eet p. min	Deen gar. ft. min.	
	Weg.	Deenu wahrbi.	Mehn. zefsch.	Saun.	Deenu Wahrbi.	lez p. m.			no-eet p. m.
P.	1	Leobalds		14	Oskarš	3 51	9 6	R. r.	17 15
D.	2	Mar. peem.		15	Apust. dal.	52	4 0	6	12
T.	3	Kornelijš		16	Hermine	54	3 0	43	9
B.	4	Uldrikis		17	Alekšis	55	1 2	w.	6
P.	5	Ebite		18	Kosfina	57	0 9	53	3
S.	6	Šektors		19	Kamilla	58 8	58 10	1	0

4. fw. pehz trihsu. fw. Luht. 6. Par firds scheklastibu.

S.	7	Alina		20	Eljafs	4 0	57 10	5 16	57
P.	8	Abelaida		21	Daniels	2	56 10	10	54
D.	9	Atots		22	Mar. Magd.	4	54 10	15	50
T.	10	7 braktu deena		23	Abelaida	5	52 10	19	47
B.	11	Waraidots		24	Kristina	7	50 10	22	43
P.	12	Jndrikis		25	Šektabs	9	48 10	27	39
S.	13	Margreeta		26	Anna	11	47 10	32	36

5. fw. pehz trihsu. fw. Luht. 5. Par Petera šwejošamu.

S.	14	Oskarš		27	Marta	13	45 10	41	32
P.	15	Apust. dal.		28	Bezilija	14	43 10	55	29
D.	16	Hermine		29	Edmunds	16	41 11	23	25
T.	17	Alekšis		30	Kosalija	18	39 R.	w.	21
B.	18	Kosa		31	Angelika	20	37 8	22	17
P.	19	Kamilla		1	aug. Pet. fl.	22	35 8	49	13
S.	20	Kameitis		2	Elinors	24	33 9	8	9

6. fw. pehz trihsu. fw. Mat. 5. Par wariseju leeku taisnibu.

S.	21	Daniels		3	Augustis	26	31 9	14	5
P.	22	Mar. Magd.		4	Romans	28	28 9	19	0

Winas Keisariskās Majestates Keisareenes-Utraitnes Marijas Feodorownas wahrda deena.

D.	23	Abala		5	Oswalds	30	26 9	24 15	56
T.	24	Kristina		6	Krist. apst.	32	24 9	29	52
B.	25	Šektabs		7	Alfreds	34	22 9	34	48
P.	26	Anna		8	Gotlifs	36	20 9	40	44
S.	27	Marta		9	Iwars	38	17 9	50	39

7. fw. pehz trihsu. fw. Mark. 8. Jesus paehdina 4000 wihrus.

S.	28	Bezilija		10	Labrenzis	40	15 10	9	35
P.	29	Edmunds		11	Oiga	42	13 10	40	31
D.	30	Kosalija		12	Klara	44	10 11	34	26

Wina Keisariskās Augstības Tronamantneka Besarewitscha un Leelknaša Alekseja Nikolajewitscha dsimš. d.

T.	31	Angelika		13	Elwira	46	8	—	22
----	----	----------	---	----	--------	----	---	---	----

3. fejšas ned. no 5.—11., 2. fejšas ned. no 12.—18., 1. fejšas ned. no 19.—25.

Nedēļas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mēn. lēz un no-erē p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Bez.	Deenu wahrdi.	Mēn. zēšč.	Saun.	Deenu wahrdi.	lēz p. m.			no-erē p. m.
P.	1	Pet. flehg.		14	Selma	4 48	8 5	R. r.	15 17
P.	2	Marmunts		15	Mar. deb. br.	50	3	2 15	13
P.	3	Augusts		16	Anastafija	52	1	3 41	9

8. fw. pehž trihšw. fw. Luht. 7. Par wiltigeem praweefcheem.

G.	4	Tomans		17	Udele	54	7 58	ē. w.	4
P.	5	Dswalds		18	Helena	56	55	8 26	14 59
D.	6	Jef. apf.		19	Melanija	58	53	8 29	55
P.	7	Alfreds		20	Bernhards	5	1 51	8 32	50
P.	8	Gotlibš		21	Walters	3	48	8 36	45
P.	9	Mahra		22	Madina	5	45	8 41	40
G.	10	Labrenziš		23	Benjamins	7	43	8 47	35

9. fw. pehž trihšw. fw. Luht. 16. Par netaišnu namatur.

G.	11	Olga		24	Behrtuls	9	41	9 0	32
P.	12	Alara		25	Ludwijs	11	38	9 19	27
D.	13	Šwira		26	Natalija	13	35	10 0	22
P.	14	Selma		27	Gebhards	15	33	11 7	18
P.	15	Mar. deb. br.		28	Augusta	17	30	ē. i.	13
P.	16	Anastafija		29	Jahna nof.	19	28	0 39	9
G.	17	Udele		30	Aleksandrs	21	25	2 23	4

10. fw. pehž trihšw. fw. Luht. 19. Kristus raud par Serusalemi.

G.	18	Leena		31	Wilma	23	22	R. w.	13 59
P.	19	Melanija		1	sept. Egidijs	25	20	7 34	55
D.	20	Bernards		2	Elisa	27	17	7 38	50
P.	21	Walters		3	Berta	29	14	7 42	45
P.	22	Madina		4	Štelwina	31	12	7 51	41
P.	23	Benjaminš		5	Perfijs	33	9	8 0	36
G.	24	Behrtulis		6	Magnus	35	6	8 12	31

11. fw. pehž trihšw. fw. Luht. 18. Par wariseju un muitneeku.

G.	25	Ludwikis		7	Regina	38	4	8 48	26
P.	26	Natalija		8	Mar. dš. d.	40	1	9 25	21
D.	27	Waldmeers		9	Brunos	42	6 59	10 36	17
P.	28	Augusta		10	Albertina	44	56	11 59	12
P.	29	Jahna nof.		11	Gerhards	46	53	R. r.	7
P.	30	Alek. Newstij		12	Erna	48	50	1 27	2
G.	31	Biltwairis		13	Sebalds	50	47	2 50	12 57

Septembris, rudens mehnefis, 30 deenas. 13

Mehelas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.
	Weg.	Deenu wahrbi.	Mehn. zefsch.	Saun.	Deenu wahrbi.	lez p. m.		

12. fw. pehz trihsww. fw. Marf. 7. Par furlmehmo.

S.	1	Ggidijš		14	Krusta paj.	5	52	6	44	R. r.	12	52
P.	2	Elija		15	Nikodems	54	42	5	29		48	
D.	3	Berta		16	Jakobine	56	39	2	m.		43	
L.	4	Sintars		17	Lamberts	58	36	6	45	G. 3.	38	
B.	5	Matanaels		18	Amelija	6	0	34	6	48	34	
P.	6	Magnus		19	Werners	2	31	6	52		29	
G.	7	Regina		20	Marianna	4	28	6	58		24	

13. fw. pehz trihsww. fw. Lufk. 10. Par ſcheligo Samareeti.

S.	8	Mar. df. d.		21	Gw. Mat.	6	25	7	14		19	
P.	9	Brunos		22	Maurizijš	8	23	7	49		15	
D.	10	Albertina		23	Wendela	10	20	8	45		10	
L.	11	Gerhards		24	Jahna eedf.	12	17	10	6		5	
B.	12	Erna		25	Franzis	14	14	11	46		0	
P.	13	Isabella		26	Kurtš	16	12	2	r.	11	56	
G.	14	Krusta paj.		27	Abdofs	18	9	1	28		51	

14. fw. pehz trihsww. fw. Lufk. 17. Par 10 ſpitaligeem wihr.

S.	15	Nikodems		28	Wenzeflawš	20	6	3	11		46	
P.	16	Jakobine		29	Mikeliš	23	4	R.	w.		41	
D.	17	Lamberts		30	Hironimš	25	1	5	51		36	
L.	18	Amelija		1	oft. Waldiš	27	5	58	5	58	31	
B.	19	Werners		2	Reinhardš	29	55	6	5		26	
P.	20	Marianna		3	Elfa	31	53	6	17		22	
G.	21	Modriſch		4	Franziſkš	33	50	6	37		17	

15. fw. pehz trihsww. fw. Mat. 6. Par leeku ſuhdiſchanoš.

S.	22	Maurizijš		5	Amalija	35	47	7	18		12	
P.	23	Wladimirš		6	Fide	37	45	8	20		8	
D.	24	Jahna eedf.		7	Karitas	39	42	9	43		3	
L.	25	Franzis		8	Samuela	41	39	11	1	10	58	
B.	26	Jahn. mahz.		9	Friedebertš	43	36	R.	r.		53	
P.	27	Abdofs		10	Arwidš	46	34	0	35		48	
G.	28	Wenzeflawš		11	Burfarđš	48	31	1	58		43	

16. fw. pehz trihsww. fw. Lufk. 7. Par atraitnes dehlu RAINA.

S.	29	Mikeliš		12	Walfridiš	50	28	3	16		38	
P.	30	Hironimus		13	Erna	52	26	4	33		34	

Nedelas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulle		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. st. min.	
	Weg.	Deenu wahrbi.	Mehn. zefch. Saun.	Deenu wahrbi.	lez p. m.	no-eet p. m.			
D.	1	Mar. apff.		14	Wilhelmina	6 54	5 23	n. r.	10 29
F.	2	Reinhardts		15	Hedwiga	56	21 7	7	25
B.	3	Elfa		16	Amelija	58	18	l. w.	20
F.	4	Franziska		17	Florentins	7 1	16 5	17	15
G.	5	Amalija		18	Gw. Lukas	3	13 5	30	10
Wina Keisariffas Augstibas Ironamantneeka Zesarewitscha un Keelknasa Alekseja Nikolajewitscha wahrda d.									
17. fw. pehz trihsiv. fw. Luth. 14. Par uhdens-kehrfigu wihru.									
G.	6	Plaujas fw.		19	Luzijs	5	10 5	55	5
F.	7	Daumants		20	Wendelins	7	8 6	39	1
D.	8	Samuela		21	Ursula	9	5 7	49	9 56
F.	9	Frideberts		22	Kordula	12	3 9	20	51
B.	10	Arwids		23	Sewerins	14	0 10	58	46
F.	11	Witens		24	Hortensija	16 4	58	l. r.	42
G.	12	Monwids		25	Beatritscha	18	55 0	38	37
18. fw. pehz trihsiv. fw. Mat. 22. Par bauflī un ewangeliumu.									
G.	13	Irma		26	Amands	20	53 2	18	33
F.	14	Minna		27	Laura	23	51 3	56	28
D.	15	Eda		28	Sim. Jud.	25	48 5	35	23
F.	16	Enina		29	Engelbrekts	27	46 7	17	19
B.	17	Florentins		30	Walida	29	43 9	4	14
F.	18	Tiz. atj. fw.		31	Tiz. atj. fw.	32	41	n. w.	9
G.	19	Luzijs		1	now. W. fw. d.	34	39 5	10	5
19. fw. pehz trihsiv. fw. Mat. 9. Jēsus grehtus peebod.									
G.	20	Leonids		2	Wis. dw. d.	36	36 6	5	0
F.	21	Ursula		3	Grita	38	34 7	21	8 56
Wina Keisariffas Majestates Kunga un Keisara Nikolaja Aleksandrowitscha waldibas sahkschanas deena.									
D.	22	Kordula		4	Utis	41	32 8	49	51
Swehtki par peemiru brihnumeem pee fw. Deewa mahtes bildes no Kasanas.									
F.	23	Sewerins		5	Scharlota	43	30 10	17	47
B.	24	Hortensija		6	Leonhardts	45	28 11	41	43
F.	25	Beatritscha		7	Engelberts	47	26	n. r.	39
G.	26	Amands		8	Aleksandra	50	24 1	1	34
20. fw. pehz trihsiv. fw. Mat. 22. Par kēnina dehla kassam.									
G.	27	Laura		9	Teodors	52	22 2	18	30
F.	28	Sim. Jud.		10	Mart. Lut.	54	19 3	34	25
D.	29	Laimons		11	Mart. biff.	56	17 4	51	21
F.	30	Leefma		12	Kornelija	58	15 6	11	17
B.	31	Wolfgangs		13	Eifchens	8 0	13 7	36	13

Nedēlas deen.	Luteru kalendarijs.				Gauļe		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.			
	Bez.	Deenu wahrbi.	Mehn. žekšb.	Saun.	Deenu wahrbi.	lez p. m.			no-eet p. m.		
P.	1	Wiņu fw. d. ☉		14	Fridriks	8	34	12	ē. w.	8	9
P.	2	Wiņu dw. d.		15	Leopolds		5	10	4	0	5

21. fw. peļz trišw. fw. Jahņ. 4. Jēsus džeed. ķehņina kalpa deļļu.

S.	3	Teesturis		16	Otomars	7	8	4	36		1
P.	4	Atis		17	Hugo	9	6	5	37	7	57
D.	5	Late		18	Aleksandrs	12	5	7	6		53
L.	6	Leonhards		19	Elisabete	14	3	8	41		49
B.	7	Engelberts		20	Georgine	16	1	10	19		45
P.	8	Aleksandra ☉		21	Mar. up.	18	0	11	54		42
P.	9	Teodors		22	Alfons	20	3	58	ē. r.		38

22. fw. peļz trišw. fw. Mat. 18. Ļar blehdigu kalpu.

S.	10	Mahrt. Lut.		23	Klements	22	56	1	29		34
P.	11	Peļrkoniš		24	Lebrekts	24	55	3	4		31
D.	12	Kornelija		25	Katrina	26	54	4	42		28
L.	13	Eišens		26	Konrads	28	53	6	22		25
B.	14	Frijs		27	Dšems	30	52	8	5		22

Winas Keisariskās Majestates Keisarenes-Utraitnes Marijas Feodorownas dšimschanas deena.

P.	15	Leopolds ☉		28	Ginters	32	51	9	47		19
P.	16	Otomars		29	Eberhards	34	50	n. w.			16

23. fw. peļz trišw. fw. Mat. 22. Ļar nomas nauđu.

S.	17	Hugons		30	Ap. Andrejs	35	48	4	56		13
P.	18	Aleksandrs		1	Dez. Arnolds	37	47	6	23		10
D.	19	Elisabete		2	Meta	39	46	7	53		7
L.	20	Georgine		3	Agrifola	41	45	9	20		4
B.	21	Mar. up.		4	Barbara	42	43	10	42		1
P.	22	Alfons ☉		5	Sabina	44	42	n. r.		6	58
P.	23	Klements		6	Nikolajs	46	41	0	1		55

24. fw. peļz trišw. fw. Mat. 9. Ļar Ļairus meitiku.

S.	24	Alfg. dr. p.		7	Antonija	47	40	1	18		53
P.	25	Katrina		8	Mar. eedš.	49	40	2	34		51
D.	26	Konrads		9	Ļoakims	50	39	3	52		49
L.	27	Dšems		10	Judite	51	39	5	16		48
B.	28	Gardauts		11	Waldemars	53	39	6	43		46
P.	29	Eberards		12	Dilija	54	39	8	9		45
P.	30	Ap. Andrejs ☉		13	Luzija	55	39	9	33		44

Nedekas deen.	Luteru kalendarijs.				Gauļe		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. st. min.		
	Weg.	Deenu wahrdi.	Mehn. žestib.	Saun.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.	
		1. Adwentis fw. Mat. 21. Jēsus eejahj Jerusaleme.								
G.	1	Arnolds		14	Ingeborga	8	56	3 38	g. w.	6 42
P.	2	Meta		15	Johanna		57	38	4 49	41
D.	3	Daila		16	Alwina		58	38	6 25	40
S.	4	Barbara		17	Ignazis G. 3.		59	38	8 3	39
P.	5	Sabina		18	Kristaps	9	0	38	9 40	38
P.	6	Nikolajs		19	Lots		1	38	11 14	37
Wina Keisariskās Majestātes Kunga un Keisara Nikolaja Alekšandrowitscha wahrda deena.										
G.	7	Antonija C 		20	Abraams		2	38	g. r.	36

		2. Adwentis fw. Lušk. 21. Par pastara deenas šhmem.								
G.	8	Mar. eedf.		21	Ap. Toms		2	38	0 47	36
P.	9	Zufums		22	Beata		3	39	2 22	36
D.	10	Judite		23	Wiktoria		4	39	3 58	35
S.	11	Woldemars		24	Adams u. Gewa		4	39	5 36	35
B.	12	Otilija		25	1. seem. fw.		4	39	7 16	35
P.	13	Luzija		26	2. seem. fw.		5	40	8 47	35
G.	14	Geedwils 		27	Gw. Jahnis		5	41	n. m	36

		3. Adwentis fw. Mat. 11. Jahnis fuhta pee Jēsu.								
G.	15	Johanna		28	Renof. behrni		5	41	3 56	36
P.	16	Alwina		29	Noafs		5	41	5 27	36
D.	17	Ignazis		30	Dawids		5	42	6 57	37
S.	18	Kristaps G. 3.		31	Silwestris		4	43	8 21	39
B.	19	Lots		1	janiv. 1914		4	44	9 46	40
P.	20	Abraams		2	Abels		4	45	11 00	41
G.	21	Ap. Toms		3	Elwira		3	46	n. r.	43

		4. Adwentis fw. Jahn. 1. Jahnā leeziba par Jēsu.								
G.	22	Beata 		4	Metusalems		3	48	0 16	45
P.	23	Wiktoria		5	Simeons		3	50	1 33	47
D.	24	Adams u. Gewa		6	Triju k. d.		2	52	2 53	50
S.	25	1. seem. fw.		7	Melkfors		2	54	4 16	52
Kreewu walšis pestita no eenaidneekem 1812. g.										
B.	26	2. seem. fw.		8	Erhards		1	56	5 45	55
P.	27	Gw. Jahnis		9	Kaspars		0	58	7 12	58
G.	28	Renof. b.		10	Paht. weent.	8	59	4 0	8 27	7 1

		Swehtdeena pelz seem. fw. Lušk. 2. Par Simeanu un Annu.								
G.	29	Jonatans		11	Franziska		58	2 9	20	4
P.	30	Dawids 		12	Reinholds		57	4 9	51	7
D.	31	Silwestris		13	Senta		56	6 10	7	10

Kreewu Keisara Noms.

Wina Keisariskā Majestate, Kungs un Keisars **Nikolajs Aleksandrowitschs**, wīšas Kreewijas Patwaldneeks, dšimis 6. majā 1868. g. (wahŗda deena 6. dezembri).

Kunga un Keisara Wisaugstakā Mahte:

Winas Keisariskā Majestate, Kundsē un Keisareene **Marisa Feodorowna**, dšimusi 14. novembri 1847. g. (wahŗda deena 22. julijā); bija apprezejusēs ar Keisarū Aleksandru III. (aigahjis Deewa meerā 20. oktobri 1894. g.).

Kunga un Keisara Wisaugstakā Laulata Draudšene:

Winas Keisariskā Majestate, Kundsē un Keisareene **Aleksandra Feodorowna**, dšimusi 25. majā 1872. g. (wahŗda deena 22. aprili), apprezejusēs 14. novembri 1894. g.; Heffenes Keelherzoga Luowiga IV. un Wina Laulatas Draudšenes Keelherzogeenes Alīses Meita.

Wina Keisariskā Augstiba, Tronamantneeks, Zefarewitschs un Keelknas **Aleksejs Nikolajewitschs**, dšimis 30. julijā 1904. g. (wahŗda deena 5. oktobri).

Kunga un Keisara Wisaugstakās Meitas:

Winas Keisariskā Augstiba, Keelknase **Olga Nikolajewna**, dšimusi 3. novembri 1895. g. (wahŗda deena 11. julijā).

Winas Keisariskā Augstiba, Keelknase **Tatjana Nikolajewna**, dšimusi 29. majā 1897. g. (wahŗda deena 12. janwari).

Winas Keisariskā Augstiba, Keelknase **Marisa Nikolajewna**, dšimusi 14. junijā 1899. g. (wahŗda deena 22. julijā).

Winas Keisariskā Augstiba, Keelknase **Anastasija Nikolajewna**, dšimusi 5. junijā 1901. g. (wahŗda deena 22. dezembri).

Kunga un Keisara Wisaugstakais Brahlis:

Wina Keisariskā Augstiba, Keelknas **Michails Aleksandrowitschs**, dšimis 22. novembri 1878. g. (wahŗda d. 22. novembri).

Kunga un Keisara Wisaugstakās Maħsas:

Winas Keisariskā Augstiba, Keelknase **Ksenija Aleksandrowna** (fl. taħta).

Winas Keisariskā Augstiba, Keelknase **Olga Aleksandrowna**, dšimusi 1. junijā 1882. g. (wahŗda deena 11. julijā), apprezejusēs 27. julijā 1901. g. ar Wina Augstibu Döenburgas prinzi **Peteri Aleksandrowitschu**.

Kunga un Keisara Wisaugstakee Krustteħmi un Krustmaħtes:

Winas Keisariskā Augstiba, Keelknase **Marisa Pawlowna**, dšimusi 2. majā 1854. g. (wahŗda deena 22. julijā); bija apprezejusēs ar Wina Keisarisko Augstibu, Keelknaju Wladimiru Aleksandrowitschu (+ 4. febr. 1909. g.). Winas beħni: Wina Keisariskā Augstiba, Keelknas **Kirils Wladimirowitschs**, dšimis 30. septembri 1876. g. (wahŗda deena 11. majā), wina laulatā draudšene, Winas Keisariskā Augstiba Keelknase **Wittorisa Feodorowna**, dšim. 12. novembri 1876. g. (wahŗda deena 1. junijā). Wina beħni: Winas Augstiba Knase **Marisa Kirilowna**, dšim. 20. janwari 1907. g. (wahŗda deena 22. julijā); Winas Augstiba Knase **Kira Kirilowna**, dšim. 26. aprili 1909. g. (wahŗda deena 28. febr.); Wina Keisariskā Augstiba, Keelknas **Boris Wladimirowitschs**, dšimis 12. novembri 1877. g. (wahŗda deena 2. majā); Wina Keisariskā Augstiba, Keelknas **Andrejs Wladimirowitschs**, dšim. 2. majā 1879. g. (wahŗda deena 30. novembri); Winas Keisariskā Augstiba, Keelknase **Helene Wladimirowna**, dšim. 17. janwari 1882. g. (wahŗda deena 21. majā); apprezejusēs 16. augustā 1902. g. ar Wina Karalisko Augstibu Greēķijas Prinzi Nikolaju Georgijewitschu.

Winas Keisariskā Augstiba, Keelknase **Zelijaeweta Feodorowna**, dšimusi 20. oktobri 1864. g. (wahŗda deena 5. septembri); bija apprezejusēs ar Wina Keisarisko Augstibu, Keelknaju Sergeju Aleksandrowitschu (+ 4. febr. 1905. g.). Wina Keisariskā Augstiba, Keelknas **Pawels Aleksandrowitschs**, dšimis 21. septembri 1860. g. (wahŗda deena 29. junijā); bija apprezejusēs ar Winas Keisarisko Augstibu, Keelknasi Aleksandru Georgijewnu (mirusi 12. septembri 1891. g.). Wina beħni: Wina Keisariskā Augstiba, Keelknas **Dimitrijs Pawlowitschs**, dšimis 6. septembri 1891. g. (wahŗda deena 21. septembri); Winas Keisariskā Augstiba,

(wahrda deena 26. oktobri); Knas **Roſiſlaw Aleksandrowitsch**, dſimis 11. nowembri 1902. g. (wahrda deena 14. martâ); Knas **Wasiſi Aleksandrowitsch**, dſim. 24. juniâ 1907. g. (wahrda deena 2. auguſtâ); Knase **Trina Aleksandrowna**, dſimufi 3. juliâ 1895. g. (wahrda deena 5. maja).

Wina Keiſariſkâ Augſtiba, Keelknase **Sergejs Michailowitsch**, dſimis 25. ſeptembri 1869. g. (wahrda deena 25. ſeptembri).

Winas Keiſariſkâ Augſtiba, Keelknase **Anaſtaſita Michailowna**, dſimufi 16. juliâ 1860. g. (wahrda deena 22. deſembri); bija apprezejufès ar Wina Karaliſko Augſtibu, Meklenburg-Schwerinas Keelherzogu Friedrichu Franzi.

Swehtku deenu rahditajs,

kurâs teefas, kâ ari zitas waldibas eestahdes ſlehgtas un ſkolâs mahziba netop paſneegta.

Januari	1.	Jauna gada deena.
—	6.	Treju Kungu deena.
Februari	2.	Swehtku deena.
—	22. u. 23.	Peektdeena un feſtdeena ſweeſta nedelâ.
Martâ	6.	Keelâ Luhſamâ deena.
—	25.	Marijas paſludinaſchanas deena.
Aprili	7.	Buholu ſwehtdeena.
—	11.	Sakâ zeturtdeena.
—	12.	Lee â peektdeena.
—	13.	Seſtdeena zeeſchanas nedelâ.
—	14.	Keeldeenas. Wiſa keeldeenu nedelâ.
—	23.	Winas Keiſariſkâs Majestates Keiſareenes Aleksandras Feodorownas wahrda deena.
Majâ	6.	Wina Keiſariſkâs Majestates Keiſara Nikolaja Aleksandrowitſcha dſimſchanas deena.
—	9.	Swehtâ brihnuma daritaja Nikolaja relikwiju pahweſchanas ſwehtki.
—	14.	Keiſara Majestates Nikolaja II, Wiſu Kreemu Keiſara un Patwalbneeka un Winas Keiſariſkâs Majestates Keiſareenes Aleksandras Feodorownas kroneſchanas ſwehtki.
—	23.	Kriſtus debefſbrauſchanas deena.
—	25.	Winas Keiſariſkâs Majestates Keiſareenes Aleksandras Feodorownas dſimſchanas deena.
Juniâ	2.	Wafaras ſwehtki.
—	24.	Jahnis tas Kriſtitajs.
—	29.	Apuſtuli Peters un Pahwils.
Juliâ	22.	Keiſareenes-Uraitnes Marijas Feodorownas wahrda deena.
—	30.	Wina Keiſariſkâs Augſtibas Tronamantneeka-Zefarewitſcha un Keelknasa Alekſeja Nikolajewitſcha dſimſchanas deena.
Auguſtâ	6.	Kriſtus apſaidroſchanas deena.
—	15.	Marijas debefſbrauſchanas deena.
—	29.	Jahna Kriſtitaja noſauſchanas deena.
—	30.	Aleksandra Newſtija ſwehtki.
Septembri	8.	Marijas peedſimſchana.
—	14.	Kruſta pazelſchana.
—	26.	Sw. apuſtula un ewangelista Jahna teologa ſwehtki.
Oktobri	1.	Marijas apſardſibas un aiſluhguma deena.
—	5.	Wina Keiſariſkâs Augſtibas Tronamantneeka-Zefarewitſcha un Keelknasa Alekſeja Nikolajewitſcha wahrda deena.

Oktobri	18.	Reformazijas svehtki.
—	21.	Bina Keisariskās Majestates Keisara Nikolaja Alekšandrovišča valdības eesahluma deena.
—	22.	Svehtki par peemianu brihnumeem pee fw. Deewa mahtes bitdes no Kasanas.
Novembri	14	Keisarenes-Utraitnes Marijas Feodorownas dšimš. deena.
—	21.	Marijas ururis.
Dezembri	6.	Sw. Nikolaja brihnuma daritaja svehtki. Keisara Majestates Nikolaja Alekšandrowišča wahrda deena.
—	25.	Kristus peedšimšchana un pareišizigo bairnizas un Kreewu walsts atšwabinašchana no eenaidneekem 1812. g.
—	23.—31.	Seemas svehtki.

Medneeku kalendars.

	Januari.	Februari.	Mai.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	Septembri.	Oktobri.	Novembri.	Dezembri.
☒ = kaupišchanas laiks.												
☐ = medišchanas laiks.												
Hiršču mahtem un tekeem		☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	
Breeschu u. stirnu maht. u. tekeem	15	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒				
Sakeem		☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒				
Medneem un rubeneem			☒	☒	☒	☒	☒	☒	15			
Irbem un paipalam	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒				☒	☒
Slokam un mešča irbem					☒	☒	☒	24				
Pihlem		☒	☒	☒	☒	☒	☒	24				

Breeschu un hiršču bukti, stirnu ahschi, pihtu tehwinu, mednu, rubemu un mešča irbju gaiķi, mešča šchnepeš laišchotees, wilki, ahsyši, lapšas, zaunas, feški, fermuki un laupitaju putni ir medijami wišu gadu.

Ļopu gruhsniibas un putnu perefchanas kalendars.

Widejais gruhsniibas laiks ir:

firgeem 48½ nedelas jeb 340 deenas (wismasal 330, wiswairaf 419 deen.);	funeem 9 nedelas jeb 64—65 deenas;
ešjekeem druzim ilgals, nekā firgeem;	lakeem 8 nedelas jeb 56—60 deen.;
gowim 40½ nedelas jeb 285 deenas (starp 240 un 321 deen.);	wistam perejamais laiks ir 19 lišbš 24 deenas, wiswairaf gan 21 deen.;
aitam un kajam gandrišš 22 nedelas jeb 154 d. (starp 146 un 158 d.);	sošim 28—33 deen.;
zuhkam pabri par 17 nedelam jeb 120 d. (starp 109 un 133 deen.);	pihlem 28—32 deen.;
	balošcheem 17—19 deen.

Swejnecfu kalendars.

Nemas nedriðkt pahrdot: sukšus un laščus masaļ par 18 zol. garus; plauščus, sandartus un taimiaus apakš 12 zolam garus; iaralus, wehðseles, lihūs un fihgas apakš 8 zolam; butes, upes ašarus, karuša, plitščus, raudas un wimbās masaļas par 6 zoleem. Siwju garums teļ mehrotš no wiau deguna gala lihðf astes spuru spizem. Beš tam wehl nedriðkt pahrdot: Janwara mehnefi wehðseles. Aprika mehnefi ašarus, nehģus un sandartus. Maja mehnefi šapalus, plauščus, Daugawas kahepaš, plitščus, raudas un wimbās. Jūnija mehnefi karuša, lihūs un stubres. No 15. oktobra d. lihðf 15. februara d. laščus, fihgas un taimiaus. No 1. sept. d. lihðf 30. aprika d. wehščus; wehščeem wajag buht wišmasaļais 4 zolaš gareem, žitadi tee teel atnemti un palaisti upē.

Takse par pasta suhtijumeem.

- 1) **Par krušlentās suhtijumeem:**
ar drukatām leetam:
- a) ar pilšehtas pastu
iřuhtot ne wairak kà 1 loti 1 kap.
iřuhtot wairak, katras 8 loteš 2 "
- b) eefščemēs iř par 4 lotem 2 "
- c) uř ahršemem iř par 50 grameem (nepilnām 4 lotem) 2 "
- d) par preģeš paruģu par katrām 4 lotem eefščemē 3 "
uř ahršemem iř par 50 grameem 4 "
- 2) **Par forešpondenzijas farti:**
preešč eefščšemem 3 "
" ahršemem 4 "
- 3) **Par waku wehštuli ar šamafatu atbildi:**
preešč eefščšemem 6 "
" ahršemem 8 "
- 4) **Par iřehģtu wehštuli:**
ar pilšehtas pastu lihðf 4 lotem šwara 3 "
(no 4—8 lotem 4 kap., no 8—12 lotem 6 kap. u. t. t.)
eefščšemēs iř par 1 loti 7 "
uř ahršemem iř par 15 grameem ($1\frac{1}{6}$ loteš) 10 "
- Peesihme. Saņemot eefščšemes waj ahršemes wehštuli, kurei naw peeteošdi paita markas uřlipinatas wiršū, wehštules šanehģešam japeemakšā trubšišošā wehrtiba diwreš tik leela, tomehr winam ir ari teešba, forešpondenziju nepeņem.
- 5) **Par naudas wehštulem un wehrtšpakam:**
uř eefščšemem iř par 1 loti 7 "
" ahršemem iř par 15 grameem ($1\frac{1}{6}$ loteš) 10 "
par eefščšemes suhtijumu adproščinaščanu 7 "
" ahršemes 10 "
- 6) **Par paģinu suhtiščanu no Rigas uř wišām weetam:**
- a) Kaukašijā un Ģiropas Kreewijā jamašā:
lihðf 2 mahřzinu šmaguma 25 "
no 2 lihðf 7 mahřzinam 45 "
no 7 lihðf 12 mahřzinam 65 "
pahrafi par 12 mahřz. par katru pahrafo mahřz. 5—30 "
- b) Wakar-Sibiriju, Turkešanu, Ařstapijas un Turgai apgabaleem jamašā:
lihðf 2 mahřzinam 45 "
no 2 lihðf 7 mahřzinam 85 "
no 7 lihðf 12 mahřzinam 125 "
un par katru pahrafo mahřz. pahri par 12 mahřz. 30—35 "

c) Riht-Sibiriju, Senisejas un Irkutskas gubernam, Amur, Mi-
baikalu, Jakutsku, Wladiwostoku, Sachalinu, Kwantungas
jemes gabaleem un Mandšuriju jamatšā:

lihdš 2 mahrzinam	65 kap.
no 2 lihdš 7 mahrzinam	125 "
no 7 lihdš 12 mahrzinam	185 "
pahrak par 12 mahrz., par katru tablako mahrz.	35 "

un par apdroščinadžanu lihdš 10 rbl. — 10 kap., no 10 rbl. lihdš 100 rbl. —
25 kap., pahri par 100 rbl. ik par katru 100 rbl. — 15 kap. Wišas maksas noteel
zaur pašmarku uslipinadžanu us ihpašču lihdšfuhtamu adrešes blantu (rošā traščas
preešč pajinam ar wehrtibas usdoščanu un baltas traščas preešč neapdroščinatām
[bes wehrtēš] pajinam). Uš adrešes blanta war subtitajs ari ihšu fnožumu
(wehstuli) usraštut preešč adrešara. Adrešes blanki maksā 1/2 kap. gab. Par raznu
ušglabaščanu ir pehž notezejuščām 7 deenam, škaitot no pawehstes šanemščanas,
5 kap. ik par katru deenu jamatšā.

Blanki preešč šanemščanas pašinosčanas (увѣдомленіе о полученіи) maksā
1/2 kap. gabalā.

Pašta subtijumi ar pehžmaksu (сѣ налоговымъ платежемъ).

Uš tabdas korespondenžes adrešes augščā jaušakšta „сѣ налоговымъ пла-
тежемъ на — руб. — коп.“ ar žipareem un burt-em un adrešes apaltšpuse jeb ari
otrā puse subtitajā pilnigā adreše. Šmagums jaewehro kaħds katras ščkiras sub-
tijumam noteiktis.

Par korespondenziju ar pehžmaksu jamatšā wehl ihpašči 2 kap. no rubla no
usdotās pehžmaksas sumas, pee kam wišiemakā maksā 10 kap. Uš Wabziju fuhtot
25 kap. ik par katreem 10 rubleem pehžmaksas.

Subtijumi, par fureem šanehmejām jamatšā.

Pa Kreemijas walšis gubernam, kā ari Somijā, kur ir pašta kantori un
I. ščkiras etšpežijas war pa paštu fuhtit fuhtijumus lihdš 5000 rbl. wehrtibā,
tura šuma šanehmejām jamatšā, subtijumu šanemot. Uš žitām Somijas weetam,
kā ari us abšemem ar pehžamalku newar fuhtit, išanemot Wabziju, Hollandi, Austriju-
Ungariju un Daniju, kur fuhtit atwehlets titai pajinas lihdš 400 rbl.

Šahbejadi war fuhtit:

- apdroščinatās flehgtas wehstules un paštes kartes (откр. письмо);
- apdrošč natus frusilentas subrijumus un pretšču paraugus;
- walejas un flehgtas wehrtšpataš;
- pašinas ar un bes wehrtibas.

Ja tas, kam subtijums fuhtitš, leegtoš to šanemt un par to noteikto šumu
šamatsat, tad fuhtijums teel fuhtuš atpakal tam, kas to pašta walbei nodewis.

Naudas pahrwesčana pa paštu un telegrafu.

Pahrwedumus peenem wišās pašta un telegrafa eestahdēs. Pahrwedums drihšt
buht lihdš 5000 rbl., Somijā lihdš 500 rbl. Preešč tam iŕgatawotās šewiščkas
blantas teel pahrdotas katrā pašta un telegrafa eestahdē. Par pahrwedumu lihdš
25 rbl. maksā 15 kap., par pahrwedumu lihdš 100 rbl. maksā 25 kap., no 100
lihdš 125 rbl. 40 kap., no 125—200 rbl. 50 kap., no 200—225 rbl. 65 kap., no
225—300 rbl. 75 kap., no 300—325 rbl. 90 kap., no 325—400 rbl. 100 kap., no
400—425 rbl. 115 kap. un no 425—500 rbl. 125 kap. Blantas maksā 1/2 kap. gab.
Pee naudas eemalkas pašā uslipina us blantas wajadšigo pašmarku 15 jeb 25 kap.

Par pabrūmēem pa telegrafu jamašā wehl telegrafa nodoklis par 20 wāhrdeem (1 rbl. 15 kap.) ja fuma neņēdšas pātri par 500 rubleem, par leelāām fumam teel par 25 wāhrdu gara telegramu rehinātš (1 rbl. 40 kap.).

Uš ahršēnem weņēgi uš Bulgariju war naubu pa telegrafu pāhrwest.

Naudas, wehršpazīnu un korespondenzes išoščana.

Kad peenahš kašos no fuhtijumeem, tad adrefatam teel paweštē peenēšā, lai fuhtijumu eet fanemt. Paweštēs ihpašneelam wajaga pasta eestahdē usrahdit fawu paši. Pehž jaun kajeem eelšleetu ministra noteikumeem fanehmeja personības un parakšta apleezinaščana polizijā naw wairš wajadšiga. Parakštu uš paweštēs eefata par apleezinatu, ja fanehmejs usrahda paši, uš kuras ir wina paraksts. Pāstahwoščēe noteikumi par fanehmeja personības un parakšta apleezinaščanu paleel špehtā tiš gadījumos, kad fanehmejs negrib, waj newar usrahdit pafēs. Noteikumi par fuhtijumu išoščanu tikai pehž pafēs, kura peeralniita weetēšā polizijā, ir atzelti. Ja fanehmejs pastaš personīgi pašštamš, tad nekahdu dokumentu naw wajadšigs. Parakšta apleezinajumi uš paweštēm wajadšigi tiš personam, kuras atrodas wahjprahštigo šlimnijās. Šahdos gadījumos parakštu apleezina šlimnijas administracijā. Tapat ari no treekas pa datai kerteem paraksti jaaplezina notariālā šahrtibā.

Lai atweegliņatu korespondencijas fanemščanu, tad teel gubernas pasta kantori uš wehleščanos bitētes išočas, taš mašā par gadu 1 rbl. 50 kap. un taš mašā 5 rbl., taš dabu ihpašdu pasta laštiti ar atflehgu. Biletēs pee naudas un wehršpazīnu fanemščanas šatru reiji jausrahda.

Par pazīnu un naudas fuhtijumu mahjās pee- fuhtišchanu.

Naudas fuhtijumi un pazīnas teel Niņas pilšehtā adrefatam mahjās peenēsti: naudas fuhtijumi un pazīnas liods 500 rbl. wehribā, un pazīnas liods 1 puđam šmagumā, pee kam fanehmejam jamašā par naudas fuhtijumu peenēščanu 10 kap. gabalā un par pazīnu liods 12 mahžinam 10 kap. un pātri par 12 mahž. liods 1 puđam 20 kap. gabalā.

Pasta krahj-fafes.

Nogulbijumi, ari ar noteikumu preešā behrem un no wežafeem un kušmam ar noteikumu preešā behrneem kā štolas jeb meitu puhra nauda, teel nemti preti no 25 kap. rahšot liods 1000 rbl. par 3,6% gadā. Ja kapitāls liods 1000 rbl. peeaubšis, tad taš wairš procentš nenes un war tiš atprahšis waj procentu nešoščos walšis papiroš eemainiš. Nogulbijumu peenemščana un išoščana noteel no plšt. 8—2 ribtā un no plšt. 4—6 watarā. Nogulbijumu išoščana noteel šuhdā, ja fuma neņēdšas pātri par 100 rbl., žitadi pehž ušteelščanas.

Walšis krahj-fafēs un pasta krahj-fafēs ar pilnigu walšis galwoščanu un atšildibu ir eemēšas dšhwibas apdroščinaščanas un kapitalu un eenoštumu apdroščinaščanas operacijās. Kapitala apdroščinaščana no 25 rbl. liods 5000 rbl. nahwēs gadījumā waj jauktos gadījumos.

Peņšijas apdroščinaščana no 6 rbl. liods 600 rbl. gadā uš wežuma deenam.

Puhra un neviņgabigu špendiju apdroščinaščana.

Apdroščinaščana uš nahwēs un jauktēm gadījumeem teel nošlehta beš ahršta apleezibās, pee kam apdroščinatās personas nahwēs gadījumā pirmos trijos apdroščinaščanas gados, teel eemafajumi ismafati atpalaš, atwēlot 5 proz. par leetoš weščanu, nahwēs gadījumā žeturā gadā ismafā puši no apdroščinatā kapitala, peestajā gadā trihs žeturdašas kapitala, bet nahwēs gadījumā pehž 5 gadu no-
težefšanas kapitalu ismafā pilnigā apmēbrā. Ja apdroščinaščanas kapitalš leelafš par 3000 rbl., tad aprahditēe termini teel pagarinati par diwi gadeem.

Tarifi wispaħr peejami, apdrošċinašċhana isnaħt eewehrojami leħtaf, neċā apdrošċinašċhanas beedritās.

Premiju nomatša idarama pa gadeem, pušgadeem, zeturdalgadeem un isdarot paħrwebumus no kraħjgraħmatinam.

Siblas sīnas walstis kraħjtafēs un pasta kantoru kraħjtafēs, operazijas laikā, kā ari brošċuras weetejās walodās bej maħsas.

Telegrafa maħsa.

Par telegramam pa Siropas Kreewiju jamakšā par katru waħrdu 5 kap. un ihpašċa maħsa par telegramu 15 kap.; par telegramām uš Aštjas Kreewiju jamakšā par katru waħrdu 10 kap. un ihpašċa maħsa par telegramu 15 kap.; par weeteju pilseħtas telegramu (мѣрную) jamakšā 15 kap. un 1 kap. par katru waħrou un no Rīgas uš peldu weetam (juħmali) Majoreem, Dubulteem un Bildersineem 15 kap. un 2 kap. il no katra waħrea

Ļoti wajadstgās depešċas tribslaħertīgi jaaimakšā, un tas waħrds „Ļoti wajadstgā“ „dringend“ „срочная“ (Waħju waj Kreewu walodās) teel fċaitihs liħdš.

Ļee sīnam ar aismakšatu atbildēs sīnu sūħtitajam sīna ja-aimakšā liħdš.

Stempelnodokli.

Ar 5 kap. marķu jašamakšā:

Tirdsneezības reħkini par naudas, prešċu jeb zitas mantas šanemsċhanu par katru 100 liħdš 10,000 rbf. un 50 kap. par katru 1000 paħri 10,000 rbf., pee lam nepilns sīmts un tukštots teel par pilnu reħkinats

Šċaħdi r.ħkini ir ar 5 kap. marķu ari tanī gadījumā jašamakšā, ja Ńuma ir mašata par 5 rbf.

Wišadas kwiħtes par šanemtu naudu, piezem u. t. t.: paħri par 5 rbf. — 5 kap., sem 5 rbf. — šwatabdi.

Ar 10 kap. marķu jašamakšā:

Škweena loħfne: Šfċikaidrojumi (waj ari wiņu weetā usraħsti uš pašċeem papireem) par uš waħrdu iħroħtiu papiru waħrwešċhanu uš zitu personu jeb waj uš usraħditaju. Apdrošċinašċhanas polišes waj wiņu weetu iħpildošċi reħkini waj kwiħtes par apdrošċinašċumeem, Ńuri šneebšas paħri par 3, bet ne paħri par 9 rubķeem (sem 3 rbf. — 5 kap.).

Pilnwaras uš algas, godalgu, penšiju un pabalstu — ja tās augštakas par 5 rbf. — šanemsċhanu no walstis, šabeedribu, laħrtu waj privatām eestahdem.

Atki un dokumenti ne augštaki par 50 rbf.:

- par wišeem ihpašċuma nolihģumeem, neišăemot ari dšihwoķķu nolihģumus peħz ihres graħmatinam, tapat ari personiška deenešta nolihģumus;
- par no-unatu šraħpi. ja ta noteikta šewišċka lihģoma weidā;
- par parahdu peenakumeem (peem. lomba-du kwiħtes paħrať par 5 rbf.);
- par kontrahta peenakumeem (wišu waj tikai datas) paħrwešċhanu, ween- alga laħdā weidā ta noteel.

Ar 15 kap. marķu jašamakšā:

Škweena loħfne: Aplezības un kwiħtes, Ńuras uš liħdšēju weħlēšċhanos iħood walstis eestahdes waj amata personas par lihģumu, naudas dokumentu u. z. preeķšmetu šanemsċhanu.

Apdrošċinašċhanas polišes waj wiņu weetu iħpildošċi reħkini un kwiħtes par apdrošċinašċumeem, Ńuri šneebšas paħri par 9, bet ne paħri par 15 rbf.

Atki uš nekustamu mantibu un par galwojumeem, ja Ńuma paħraka par 50, bet ne augštata par 100 rbf.

Ušglabašċhanas aplezības, ja ušglabajamās mantas weħrtiba naw augštata par 300 rbf.

3kweens dokumentis: Biletis, rehkini, kwihtes u. t. t., kuzam abonementa raksturs, — par jebkuru gada abonementu, ja maksā par leetojamo eeribkojumu waj preefšmetu (telefonu, meetu teatru u. t. t.) jeb waj ja peegadajamo preefšmetu (šurnalu, awišču, pahrtikas leetu u. t. t.) wehrtiba augstata par 50 rbk. gadā (ja semaku — 5 kap.).

Biletis, apleezibas, kwihtes par periodisku eemakšajumu fanemššanu un ziti dokumenti, kuruš isood faweem beedreem fawe-šigās beedribās, flubi un lihšigās eestahdes par apleezibu wizu beedru teešbam jeb peederibat.

3kweens dokumentis: Konto grahmatinas par us parahdu waj noreškina nokemtam pahrtikas leetam waj ziteem preefšmeteem no bodem, kuzas pahrdod šhkumā; grahmatinai war buht 80 lappuses.

Ar 75 kap. marku jašamafša:

3kweena loškne: Priwatu peršonu un eestahšču, wizu priwato dariššanu labā eefneegtee luhgumi, pašaojumi, kuhšibas, atbildeš, eerunas, atšpehkojumi un atšauškmes, tapat ari lihšs ar teem eefneegtee noraksti. Apdroščinafšanas polišes waj wizu weetu ispiļdošči rehkini un kwihtes par apdroščinajumeem, kas šneedšas pahri par 15, bet ne pahri par 30 rbk.

Akti us nekustamu mantibu un par galwojumeem, ja šuma pahrafa par 100, bet ne augstata par 300 rbk.

Ar 1 rbk. 25 kap. marku jašamafša:

3kweena loškne: Atlaujas apleezibas (konžestijas) us wišadeem amateem un darbeem. Wišadas pilnwaras, ari kreditpilnwaras. Testamentes, Baltijas gubernās ari wizam lihšigi dokumenti. Nolihgumi un tirdšneezibas norunas us nenoteiktu šumu. Apdroščinafšanas polišes waj wizu weetu ispiļdošči rehkini un kwihtes, ja apdroščinafšanas šuma augstata par 30 rbk. Apleezibas, biletis un kwihtes par naudas noguldijsimeem un ušglabajumeem noguldijsimeem us noteiktu un nenoteiktu laiku, ja noguldijsims leelats par 1000 rbk. Ušglabajuma kwihtes, kad ušglabajanašā nemtās mantas wehrtiba pahrafa par 1000 rbk. (no 300—1000 r. — 75 š.).

Aktu un weškļu stempelpapiri.

(Baldbibas nolif. un rišk. krašj. Nr. 8, no 9. janw. 1901. g., špeškā no 1. marta 1901. g.)

Aktu stempelnodoškis teel apreškيناتš diwejabi: Augstakā un semakā mehrā. Nodoškis aughatā mehrā jašamafša par wišeem dokumenteem, kuzi šihmejas us ihpaššuma teešbam; apleezibam par nekustamas mantas eekihlafšanu (ari par šču pagarinajumeem); kontrahta peenahkumu pahrwefššanu us žitam peršonam, ja pahrwedums idarits zaur šewišču dokumentu; par šču dokumentu pagarinafšanu; par wišadam atžijam, pajem, obligazijam, kihlu šihmem un ziteem wehrtšpapireem.

Semakā mehra stempelnodoškis jamafša: par dasšeem tirdšneezibas lihšgumeem; par kontrahtu peenahkumu, pahrwedumu, turšš idarits zaur ušrakstu us pašča kontrahta; par kihlu parafsteem us laukšaimneezibas meliorazijas aišnehmumeem; par krepofu attem us semeš gabaleem, kuruš muiššneeku waj šemneeku walstšbantā pehk waj pahrdod.

Vešfelu un aktu papiru šķīru šaraktis.

A) Aktu papiri (27 šķīras)		Lošņnes		B) Vešfelu papiri (25 šķīr.)		Lošņnes		C) Vešfelu papirs	Stempeļmarķas (12 šķītras)
Aktu summa (rubļos) padota stempel- nodoklim		žena		Uš sumu (rubļos)		žena			
Augstākā mehra	Sematā mehra	R.	K.	R.	K.	R.	K.		
lihdj 100	lihdj 1000	—	50	lihdj 50	—	10		Lošņnes žena: I. šķītras — 1 rbl. 25 kap. Martu žena: I. šķītras — 5 kap., II. — 10 kap., III. — 15 kap., IV. — 20 kap., V. — 40 kap., VI. — 50 kap., VII. — 60 kap., VIII. — 75 kap., IX. — 1 rbl., X. — 1 rbl. 25 kap., XI. — 3 rbl., XII. — 5 rbl.	
" 200	" 2000	1	—	" 100	—	15			
" 300	" 3000	1	50	" 200	—	30			
" 400	" 4000	2	—	" 300	—	45			
" 500	" 5000	2	50	" 400	—	60			
" 600	" 6000	3	—	" 500	—	75			
" 700	" 7000	3	50	" 600	—	90			
" 800	" 8000	4	—	" 700	1	05			
" 900	" 9000	4	50	" 800	1	20			
" 1000	" 10000	5	—	" 900	1	35			
" 2000	" 20000	10	—	" 1000	1	50			
" 3000	" 30000	15	—	" 1500	2	25			
" 4000	" 40000	20	—	" 2000	3	—			
" 5000	" 50000	25	—	" 3000	4	50			
" 6000	" 60000	30	—	" 4000	6	—			
" 7000	" 70000	35	—	" 5000	7	50			
" 8000	" 80000	40	—	" 6000	9	—			
" 9000	" 90000	45	—	" 7000	10	50			
" 10000	" 100000	50	—	" 8000	12	—			
" 20000	" 200000	100	—	" 9000	13	50			
" 30000	" 300000	150	—	" 10000	15	—			
" 40000	" 400000	200	—	" 20000	30	—			
" 50000	" 500000	250	—	" 30000	45	—			
100000	1000000	500	—	" 40000	60	—			
200000	2000000	1000	—	" 50000	75	—			
300000	3000000	1500	—						
500000	5000000	2500	—						

Wairak leetojama ahrsemju nanda freemu nandā.

Anglijā . . m. sterl. (selta) = 9 r. 42 f.
 Austrijā . . guldis jeb florins = 79 f.
 Belgijā . . frants = 37½ kap.
 Danijā . . krona = 52 kap.
 Franzijā . . frants = 37½ kap.
 Grieķijā . . drachma = 37½ kap.
 Holandijā . . guldis jeb florins = 78 kap.
 Itālijā . . lira jeb frants = 37½ kap.

Portugālijā . . miltreihs = 2 rbl. 9½ f.
 Schweizijā . . frants = 37½ kap.
 Sem.-Amer. | dolars = 1 rbl. 92 f.
 Saw. Walf. |
 Spanijā . . . peseta = 37,5 kap.
 Sweedrijā . . krona = 51,5 kap.
 Turzijā . . . piastrs = 8,0 kap.
 Bahzijā . . . marka = 45,0 kap.

Baribas weelu saturs daschos swarigakos baribas lihdsfeklos.

	Uhdens.	Olu baltums.	Tauti.	Stehrfeles.	Suturs.
Leefā gatā	75 %	18 %	6 %	—	—
Tautā gatā	44 "	15 "	45 1/2 "	—	—
Lafi	76 "	13 "	5 "	—	—
Gomš peenā	87 1/2 "	3 "	4 "	—	5 %
Tautā feerā	35 "	29 "	30 "	—	1 1/2 "
Wistu olās	72 "	15 "	12 "	—	—

	Uhdens.	Olu baltums.	Tauti.	Stehrfeles.	Suturs.
Kweefču miltos	14 "	11 1/2 "	1 1/2 "	72 1/2 %	abju kopā
Kušu	14 "	11 "	2 "	71 "	
Musu	14 "	14 1/2 "	6 "	63 1/2 "	
Kiškā	13 1/2 "	7 1/2 "	1 1/3 "	78 "	
Sirnos	14 "	23 "	2 "	52 1/2 "	
Puvās	14 "	25 "	1 1/2 "	46 1/2 "	
Sakās pahstu pupās	91 "	2 "	1 5/8 "	6 1/5 "	
Galwinu kastrokos	92 1/2 "	2 1/5 "	1 1/3 "	4 1/3 "	
Salatōs un spinatōs	92 "	2 "	1 1/3 "	6 "	
Kartupeļos	75 "	2 1/3 "	1 1/3 "	21 "	
Burkanos	86 "	1 1/10 "	1 1/5 "	9 1/2 "	
Abholos	84 1/2 "	1 1/3 "	—	15 "	
Bumberos	80 "	1 1/3 "	—	19 1/5 "	

Tabula preekšč procentu aprehkinaščanas par 100 rubleem.

Laiķš.	3%		3 1/2%		4%		4 1/2%		5%		5 1/2%		6%	
	R.	K.	R.	K.	R.	K.	R.	K.	R.	K.	R.	K.	R.	K.
1 deen.	—	0 ₈₃	—	0 ₈₇	—	1 ₁₁	—	1 ₂₅	—	1 ₃₈	—	1 ₅₂	—	1 ₆₆
1 ned.	—	5 ₈₃	—	6 ₈₀	—	7 ₇₇	—	8 ₇₅	—	9 ₇₂	—	10 ₆₉	—	11 ₆₆
1 mehn.	—	25	—	29 ₁₆	—	33 ₃₃	—	37 ₅₀	—	41 ₆₆	—	45 ₈₃	—	50
2 "	—	50	—	58 ₃₃	—	66 ₆₆	—	75	—	83 ₃₃	—	91 ₆₆	—	1
3 "	—	75	—	87 ₅₀	—	1	—	12 ₃₃	—	1 25	—	1 37 ₅₀	—	1 50
4 "	1	—	1	16 ₆₆	1	33 ₃₃	1	50	1	66 ₆₆	1	83 ₃₃	2	2
5 "	1	25	1	45 ₈₃	1	66 ₆₆	1	87 ₅₀	2	8 ₃₃	2	29 ₁₆	2	50
6 "	1	50	1	75	2	—	2	25	2	50	2	75	3	3
7 "	1	75	2	4 ₁₆	2	33 ₃₃	2	62 ₇₅	2	91 ₆₆	3	20 ₈₃	3	50
8 "	2	—	2	33 ₃₃	2	66 ₆₆	3	—	3	33 ₃₃	3	66 ₆₆	4	—
9 "	2	25	2	62 ₅₆	3	—	3	37 ₇₅	3	75	4	12 ₅₀	4	50
10 "	2	50	2	91 ₈₃	3	33 ₃₃	3	75	4	16 ₆₆	4	58 ₃₃	5	—
11 "	2	75	3	20 ₈₃	3	66 ₆₆	4	12 ₇₅	4	58 ₃₃	5	4 ₁₆	5	50
12 "	3	—	3	50	4	—	4	50	5	—	5	50	6	—

Svari un mehri.

Kreewijas mehri.

- 1 kreemu pehda (= 1 angļu pehda) = 12 zolli.
 1 arščina = 16 werščofi = 28 zolli.
 1 faščens (afe) = 3 arščinas = 7 pehdaš.
 1 werste = 500 faščeni = 3500 pehdaš.
 1 defatina = 2400 kwadratfaščeni.
 1 webriš = 10 kruščkaš jeb stopi = 740,568 kub. zolli.
 1 tščetwerišk = 1601,212 kub. zolli.
 1 tščetwerišk = 2 ošminas = 8 tščetweriki = 64 garnizaš.
 1 puhš = 4 ņeeki = 54 stopi = $\frac{1}{2}$ muža = 2,62 tščetweriki.

Metru mehri.

- 1 metrs = 10 dezimetri = 100 zentimetri = 1000 milimetri.
 1 miriametrs = 100 hektometri = 10,000 metri.
 1 kilometrs = 100 defametri = 1000 metri.
 (1 juhše = 7420 metri.)
 1 hektars = 100 ari = 10,000 kwadratmetri
 1 litrs = 0,001 kub. metrs = 1 kub. dezimetrs.
 1 ņhoppens = $\frac{1}{2}$ litra.
 1 hektolitrs = 100 litri = 0,1 kub. metri.
 1 ņheffels = $\frac{1}{2}$ hektolitrs = 50 litri.

Kreewijas mehri ņalibņinati ar metreem.

1 pehda = 0,30479 metra.	1 metrs = 3,2809 pehdaš.
1 zollš = 2,5399 zentimetri.	1 zentimetrs = 0,3937 zollas.
1 oleftš = 0,5333 metra.	1 metrs = 1,8748 oleftš.
1 arščina = 0,71118 metra.	1 " = 1,4061 arščina.
1 werščofs = 4,4449 zentimetri.	1 zentimetrs = 0,2249 werščofa.
1 faščens = 2,1336 metri.	1 metrs = 0,4687 faščena.
1 werste = 1,06678 kilometrs.	1 kilometrs = 0,9374 wersteš.
1 " = 0,14377 wahžu juhšes.	1 wahžu juhše = 6,9560 werftš.
1 kwadrat zollš = 6,451 kw. zentimetrs.	1 kw. zentimetrs = 0,1 kw. zollas.
1 kw. werščofs = 19757 kw. zentim.	1 kw. metrs = 506,1379 kw. weršč.
1 kw. pehda = 9,29 kw. dezimetri.	1 " " = 10,7643 kw. pehdaš.
1 kw. arščina = 0,506 kw. metra.	1 " " = 1,9771 kw. arščina.
1 kw. faščens = 4,5521 kw. metra.	1 " " = 0,2197 kw. faščena.
1 stopš = 1,299 litra.	1 litrs = 0,8131 stopa.
1 tščetwerišk = 0,5248 ņheffela.	1 ņheffels = 1,9057 tščetwerta.

Kreewijas ņwari.

1 mahrzina = 32 lotišk.	1 pudš = 40 mahrzinaš.
1 lote = 3 ņolotnišk.	1 birkawš = 10 publi = 20 podi.

Dezimal-ņwari.

1 kilogramms = 1000 grammi.	1 dezigramms = 10 zentigrammi.
1 hektogramms = 100 "	1 " = 100 miligrammi.
1 defagramms = 10 "	100 kilogrammi = 1 dubult zentners.
1 gramms = 10 dezigrammi.	1000 " = 1 muža.

Kreewijas ņwari ņalibņinati ar dezimal-ņwareem.

1 birkawš = 163,804 kilogrammi.	1000 kilogrammi = 6,105 birkawi.
1 pudš = 16,380 "	100 " = 6,105 publi.
1 mahrzina = 0,4095 "	1 kilogramms = 2,4419 mahrzinaš.
1 lote = 1,28 defagramma.	1 defagramms = 0,781 loteš.
1 ņolotnišk = 4,27 grammi.	1 gramms = 0,234 ņolotnišk.

Adolfs Allunans.

Zif jauns tātšchu ir latweešchu teatrs! Wina nodibinataju, Adolfsu Allunanu, wehl wišī pašinam, tā tad latweešchu teatra muhschs šchim brihscham ir tikai weenas paaudšes wezumu. „Latweešchu teatra tehws,“ Adolfs Allunans, dšimis 1848. gada 19. septembrī Jelgawā, kuras gimnāzijā ari baudīja šawu isglištibū. Mihslestibū uš teatra mahšflu Adolfs eeguna Jelgawas wahzu teatri, kuru apmeklet winam beešchi bija išdewiba ar šawu weztehwu, Jelgawas rahtskungu Voelški. Šawu akteera darbibu Adolfs Allunans ušfahka 1866. gadā Jurjewas wahzu teatri, wehlať darbojās ari Rewelē, Narwā un Peterburgā. 1869/70. g. fešonā Allunans eestahjās Remeles pilšehtas wahzu teatri par jaunu waronu un mihslotaju lomu tehlotaju. Te Allunanam bija išdewiba attehlot daščadas lomas, lihds kam winsch usgahja šawām špehjam ištēni noderigas: rakstura komiķa lomas.

Allunans nu buhtu warejis meerigi štaigat pa ušfahko želu tahlať un ar laiku eeguht šlawu un materialus labumus. Bet Adolfs Allunans bija no tahdas dšintas, kura latweešchu tautai dewuše ne weenu ween eewehojannu wišpahribas darboni, un šchai šinā Adolfs paklauffija šawai eedšimtai dšinai: 1870. gadā winsch paklauffija Riģas Latweešchu beedribas ušaižinajumam — nahšt pee winas par teatra wadoni. Un te tad nu ari bija darba laufs pa Allunana prahtam un špehjam: želnus laust un jaunu pili buhwet.

Tagad pawiam gruhti eedomatees, ko 1870. gadā nošihmeja buht par teatra wadoni. Nebija ne akteeru, ne literaturas, ne publikas. Un to wišu radit un šagahdat ušnehmās Adolfs Allunans. Winsch weiža šcho leelo ušdewumu un radīja latweešchu teatri ar wišu, kas pee ta peeder, tā fakot no neneeka. Wišpirms winsch išaudšinaja akteerus, ištaišija mahšfleneekus no diletanteem, špehjigus darbonus, kurus wehlať latweešchu tauta daudšinaja. Starp wina mahžeekteem un mahžeklem bija Anna Brigader-Maija, Berta Ruhnneek, Anna Spodrite, Rafimirs, Žahnis Brigaders, Birģals, Stihnušs, Bodneeks, Jaunšems, Augusts Wahrna, Wahrna Škaidrite, Seemzeešchu Marija. Dašchi no šcheem wehl tagad strahdā latweešchu teatri. Wini to darija aif mahšflas mihslestibas un idealisma, jo tos laikos uš kahdu atlihdšibu bija gruhti žeret. Mahšflu wareja peekoť tikai pa watas brihscheem tā blafus nodarbošchanos.

Ne masaf puhtu Adolfsam Allunanam bija ar latveeschu drama-
tisko literaturu, kura wehl nemaf nebija radufes, pat tulkotu lugu ne-
bija. Ari par to bija Allunanam jagahdâ un winsch to ari darija
— palika par dramatisku rakstneeku: winsch tulkoja un lokaliseja wahzu
lugas, farakstija ari daschus originalus.

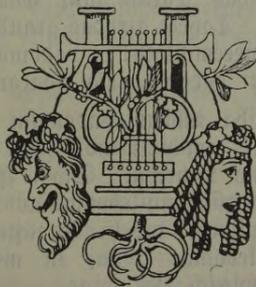
Tahdu darbu paspehja pasrahdat tifai wihrs, kam pascham ir
stipra griba un stiprs mugurkauls, kas tif lehti wis nelokas ari
warenaju preefschâ. Bet tomehr beeschi atgadas, ka spehjigi zilweki
tifai tad laisch darbâ wifas sawas spehjas, kad tee dabujuschi kahdu
spehzigu gruhdeenu. Kad Allunans 1885. gadâ atstahja Latveeschu
beedribas teatri, tad schis pehdejais no Allunana bija jau tahlu us-
audsinats un iskopts, ka wareja jau pats nohtahwet us sawam kahjam, bet
Allunans pats tad attihstija toti rofigu wispufigu darbibu. Atkal
patstahwigs tizis, Adolfs Allunans padarija wehl otru leelu darbu,
kurich warbuht wehl augstaki stahdams par teatra nodibinaschanu — winsch
eewadija teatra mahkslu tautâ.

No 1870. lihdi 1885. gadam Adolfs Allunans farakstija lugas:
„Pascha audsinats“, „Preekos un behdâs“, „Muzeneeks un muzeneeze“,
„Zigis Mojes“, „Skolotaja tupeles“, „Bagata bruhste“, „Dschons
Neilands“. Bet wehlat nahza lugas, kuras Adolfsu Allunanu padarija
par „teatra tehnu“: „Deelpils pagasta mezafee“, „Schneiderenees“,
„Seschi mafi bundseneeki“, „Muhju pokals“, „Wifâ mani radi raud“,
„Pahrtizibâ un nabadsibâ“ un „Smalti laudis“. Us pascham muhscha
beigam Allunans wehl farakstija „Draudses bajars“. Pa leelai datai
ar schim lugam winsch eewadija teatra mahkslu latveeschu tautâ. Ar
lugam ween neaprobefschojâs Allunana rakstneezifkâ darbiba. Wina
daj. daschadee raksti, ari originalstahsti, istaifti pa latveeschu laik-
raksteem, „Gewehrojami Latveeschi“ inahkuschi divi burtnizâs, at-
femischkâ isdemumâ ari satirisku dsejolu krahjums „Nahtras“. Pehdejos
gadus winsch nodarbojâs ar sawu „Sobgata kalendara“ fastahdichanu
un latveeschu teatra wehstures rakstichanu, no kuras daschi gabali
inahkuschi wahzu walodâ. — Adolfs Allunans nomira ar treeku Jelgawâ
1912. g. 22. junijâ.

„Latveeschu teatra tehna“ darbibu Arturs Behrsinich raksturo
fekofchi:

Allunans eefahka un noslehdsja pirmo posmu muhsu skatuwes
mahkslâ. Winsch, kâ redsejam, ir bijis direktors, pirmais latveeschu
akteeru audsinatajs, skatuwes rakstneeks, feketonists, satiriks. Bet
winsch ir bijis ari akteeris. Gessch ta ir wina wispahriba. Tai ari
akteera mahksla beidjas, ko lihdi preefschikars kriht, lai wina naw us-
glabajama kâ dseja, waj mahkslas darbi, bet wina ir wispehzigâ.
Wina paleef wispehzigâ atminâs. Dsihmes galâ wehl atminos leelos
eespaidus, kahdus weens un otrs sawehmis no tehlotaja us skatuwes.
Allunans sawâ laikâ nesa few lihdsja wehtru. Tas bija tad, kad
winsch farihfoja mahkslas zekojumus pa Widsemi un Kurfemi. Teatra
mahksla eegahja tautâ, un winas eewaditajs bija pirmais

latweefchu teatra darbineekš. Tur, kur wehl nefa nesinaja par teatri, braunza Allunans ar šawu trupu un skatuves mahkflai šuhpuli pakahra waj nu frogu stadulos, waj muishas škuhos. Sajuhšniba bija leela. Stahsta, ka us israhdem eradufchees apmekletaji no koti atahlan meetam. Weenu israhdi noskatijufchees, wimi wefelu nedeku pazeetigi gaidijufchi, kad parahdifees atkal Adolfs Allunans. Te teefcham naw ņehloti ne naudas upuri, ne laiks. Tahds mahkflas entufiafms ir reta leeta. Waj tas neleef aifnirft ruhpem, nepatiffchanam un gruhribam? Kas tā war ņawitnot ņawus klaufitajus, war modinat tif leelu mahkflas interefi, — tas ir leels un isredsets mahkflineekš, tas ir wifņehzigs raditajs. Weenā paņhā wafarā tahds wairaf eefņehj un ifdara, nekā daņchs garā muhņhā. Wifņch rada mahkflas ņajuhņnu, kas wairš neņehji ifdofit; wifņch dod mahjeenu un wirseenu, pa kuru ta eet tahlaf, — arweenu pilnigafa kluhdama. Ja muhņu ņabeedriba un ihpaņchi laužineeki tagad tā interefejas par teatri, tad te atkal nenoleedņami nopelni Allunanam. Latweefchu teatra mahkflas audņinaņchanā un isplatiņchanā ir Adolfa Allunana muhņhā darbibas ņmaguma punktš; tur ir meklejama wina noņihme latweefchu garigās kulturās gaitā; tas ir mantojums, ko wifņch ir atņahjis mums un nahkofchām paaudņem.

* * *

Starp ņemi un debefim dņihwe niht,
Ko atrauj no ņemes, tas ņemē kriht;
Ja gribi, lai galotne debefš ņneez,
Tad dņiti ņemē pamatus leez.

P. Blau.

Wihrs un Feewa.*)

3. Raunkera.

Wina domas. Pateesiba pa laitu parahdas zaur pašču dšihwi. Mehs waram wianu nojauft, wahjos wilzeenos attehlot, un to daram, waj domajam daram, kad eemihlamees. Un taisni zaur to mehs parahdam, ka mehs scheetam apjehgufchi kahda otra zilweta buhtibu. Reds wina waj winas mihlibu, peemihligo prahtu, idealo zenschanos, augstaku dšihwes usstatu un t. t. Bet tā ka tahdai eemihleschanai ar ihstenibu koti mas dakas, — ta pastahw tā šafot is eedomibas un mahneem, — tad ar to gaischi peerahdits, ka zilwets šawā dšinā pehz mihlestibas wairat ļauj waldit fantajjai nekā instinktam un gara iššinai. Tapehz atrodas graudinsch pateesibas jozigajā padomā: „Mihli, bet neemihlees!“ padoms, kusch tapat kā wifš jiti labi padomi, weeglati dodams nekā išdarams.

Bet šinama wehrtiba tahdam padomam tomehr ir. Tas met humoristisku špihdumu uš eemihlejšchos zefa, kusch zensčas waj uš debešm, un modina wina wehribu. Šchai špihdumā winsch eerauga pats fewi un lihds ar to dšird noslehpumaino balš šawā eefšeenē, uš kuru tas ilgi nebija klausšjees, tapehz ka negribeja klausštees. Un te nu wina atštan tšchufštedama: „Waj tu mihli, jeb waj eš titai eemihlejees?“ Waj nu winsch waj wina — „leeta par fewi“ — pateescham šaskan ar to, par ko tu šapno, preeksch kam tu dšihwo un ko tu tizi? Jeb waj ta šawās šlahpēs pehz mihlestibas lihdsinajas tufšnescha zefineekam, kusch šlahpst nošt un eerauga škaištas oases, kuras wianu aizina un wilina, lihds kam tu atrodi, ka ihsteniba tew šneeds titai tufšnescha kailumu un šaufumu?

Ir apburošcha šajuhča, buht eemihlejšochamees; tas ir, ir apburošchi, mihlestibā buht mulkim. Bet mulkis weenmehr ir mulkigs un jo agrat zilwets atkratas no eemihleschanās burwibas, jo labat preeksch wina.

*) Sem šchahda wiršrakšta danu rakšneeks Raunkers laidis ļajā grahmatinu, kura ihšos wahrdos atihštā diwu zilwetu domas, kahdas tās wineem raduščas pa ļaušibas dšihwi. No šchim domam pašneesjam te dakšas.

Tà tad buht eemihlejuschamees ir newefeligi un bihstami, mihlet turpretim wefeligi un aplaimojofchi. Bet abi stahwoffi weens otram tà lihdfinajas — tas ir, eemihleschanàs til foti lihdfinajas mihlestibai, fa nedj nedalibneeki nedj pats dalibneeks newar isschfirt, waj sinamais atgadijums peeder pee weenas waj otras fugas. To rahdis weenigi laiks pa muhscha gaitu.

W i n a s d o m a s. Ak to tumfcho fajuhtu mokaino zihau un apjuzinofcho isteikfmi! „Untumus“ fouz to, to pee tam nesaprot; winu neweenadigo, mainigo buhtibu, par kuras zehloneem neteef ftaidribà.

Rahre, winu meklet, winu redset, winam steigtees pretim, buht wakferdigai pret winu un winam godigi rahdit fawas paschas preeku, fahdu fagahda kopiba ar winu! Ak, un pehz tam schaubas, waj til winam tas wis patihfams, un bailes, fa winsch waretu pamanit, fa tu juhtees pee wina wilfta. Rautriba un nejauschà atturiba, kura no tam zetas, klufeschana un peenemtais dsedrums! Un tad atkal fleepenà, bet nepahrwaramà zeriba, fa winam tatschu wajaga to fapraft, par to tomehr bail, fa winsch to waretu finat.

Ari finat. Ko finat? . . . Gaistigu un nestaidru nogidumu finaschana, kureem, leekas, naw nekahdu teefbu. Mahni! Neihsteniba! Multibas, kuras deefin fa zehlfuschàs.

Noft ar tam! . . . Brihwibu, brihwibu! . . . Brihwibu no ta, kas naw bijis un naw.

Zif preeziga un weegla wina nu atkal metas dshwè, ihstenà, rokam taustamà dshwè, kura fastahw weenigi is wahrdeem, darbeem, ftaidribas! Kas winsch winai? Un kas wina winam?

Un tomehr!

Is wisfleepenatàs apstnas warenajeem, neisdibinameem dsikumeem pazefas balfs; wina fajuht nenoteiktas, arween peeaugofchas ilgas, nodotees mihligai, newainigi schkilstai fapnoschanai, kuru wina tatschu neusdrofchinajas fapnot:

„par temi, ak par temi tikai fapnoju,
preefch manis naw wairs neka zita.

es mihlu, ak, es zitad nespehju!“ (Rufchfins).

Ne, wina neusdrofchinajas. — Nedrihft. — Negrib ari!!

Rahdas schkeetamas pretrunas fazet tatschu schahda mihlestibas preefchspehle jaunàs feeweetes omà! Un tomehr tàs ir schkeetamas pretrunas. Tàs ir mihlestibas patrischana ar sawu spehfu, kurfch dauds to prafa, bet lihdj ar to ir neiffakami wahriga. Ze feeweete nezeesch nekahdu pahrapraschanu un nekahdu nesamehribu. Za nezeesch, fa winsch tàs nekahro, fa winsch tai buhtu par semu waj par augstu. Za nezeesch, fa ta pate buhtu par semu, bet par wisam leetam wina pasemibà fajuht: fa preefch wina nebuht neefot deefgan ftaista un deefgan laba!

Tas ir dihwaini ustraukts un baiku pilns, laimigs laiks, kura juhtas atmoefchas, lihdj tam jaunà feeweete ar pilnu apstau fagaída

iffchfirchanos, kuru wina pate beeschi negribedama un ar sawadu maf-
dubfchibu palibdeja fagatavot un kurai wina beidsot raugas pretim kà
littenim un kuru tomehr fagaida baigi un kuru azumirkli gatawa uf
behgfschanu.

Kas tas ir? Waj tas ir kas eedfimt; kautkas is dsihwes
muhfcha meschos, kur zilweki fawâ attihstibâ wehl bija kà behrni, kapeh;
feeweete baitu pilna gribetu behgt un tomehr atfal fajustu kà flepenu
laimi, kad winfch, kas tatschu ar winas paschas atkauju wiau eefahrotu,
dsihtos winai pakaf, panahftu wiau un mihki apkamptu!

Al kahds kriteens besdibenigos, fchauhchaligos dsikumos tas buhtu,
ja tas newotiftu!

W i n a d o m a s. Mihlet nosihmè, buht isredsetam un fwehtitam
uf flaitumu, mihlibu un meeribu.

Redset jaunuu wihreeti, kurfch no wifas dwehfeles mihl — winfch
ir fchfihstits, daifots, zehls; lai gan winfch ir tas pats, tad tomehr
winfch ir zits. Wifs rupjums, wifa sawtiba, wifa weegsprahtiba, — wifs
tas, kas kà warena, bet tomehr netihra straume tel pa jaunefku muhfschu,
no wina dwehfeles nofkalots projam un tam wairs naw nekahda wara
par wiau. Wifsch reisè ir lepns un pasemigs — spehzigis un fchfihstis, —
fwaidits zetineeks uf fwehtuma zefa.

W i n f c h. Mif preeka es newaru gulet. Mihlestiba manâ
eefcheenè nedod man wairs meera. Ta lihdsfinajas mafam burbulejofcham
awotam, kurfch weenmehrfchurfst, — zif brihnifschki tas ir, to fajust
un uf klauftees!

Al, kà es sewi nehjaju tahdu mantu! Wifa mana buhtiba gawilè,
es esmu pateizibas pilns. Un paluht: es peeaugu fawâ mihlibâ! Es
topu labats, es zenschos ufpreefchu! Gelfch manis naw wairaf nefas
kà fchfihsta gribefchana un nefawtiga wehleschanâs!

Ja, kà es preezajos par tewi! So es finu, zaur tewi es finu,
kà es wifu mihlu, kas flaitis, labs un pateeftig! Tee gan ir wezi, fen
pafihstami wahrdi. Beeschi tos ifrunâ un wehl beeschaki tos fajust,
bet preefsch manis tee ir tas wizjaunakais un wisfpehzigakais, fo es finu.

W i n f c h. Zif labi tas dara un fefmè, kad fajuhdam, ka efam
diwi, kuru to paschu grib; ka mums weenâ laitâ ir beeschi weenada
wehleschanâs, weenadas domas. Tas mums tà ihsteni modina fajuhdu,
ka mehfs peederam kopâ un efam weenadi. Mehfs efam weenadi no-
fkanotas dwehfeles.

Un tomehr mehfs efam tif loti neweenadi!

Mehfs tfikai reti pamanam, kad efam weeni, jo tad es zaur fawu
mihlestibu esmu tahds, fahdu tu mani gribi — un tu efi tahda, fahdu
es tewi gribetu. Bet tiftihds efam ar ziteem kopâ, es zaur tawu
faprafchu, zaur tawu finafchanu, zaur tawam ihpafchibam un zaur tawu
garu atrodu pee tewis tahdas pufes, kuras man fwefchadas, waj kuras
es lihds fchim neefmu pafnis. Es par tewi beeschi brihnos un beeschi
tu mani eepreezini; bet daschreis ari tu mani fabaidi un leez man wiltees.

Tad prahtoju es par tewi, wehl dsifik nekâ ziffahrt fajusdams,
zif man ir nepeezeefchami finat, ka mehfs fawâ wisdsifikâ eefcheenè

fakkanam, ka mehš abi zensčasamees weens otu šaprašt, un neapmeeri-
namees ar to, kas gaischi un škaidri redšams, bet weens otu ari
ruhpigi un mihligi pabalštam pee tam, lai parahditos tas, ko mehš
šarvas buhtibas dšikumos wehl nehšajam apšlehtu.

W i n a. Dwehšelei wajaga tikpat weentulibas ka šatiksmes un
domu ismainas ar ziteem; ja wina šhad tad nedabu weentulibu, tad
wina šaslinšt un nobehdajas tabdâ pašchâ mehrâ, ka kad winai jašlahpšt
pehž šabeedribas. Wešelam zilwešam weenmehr pahrmainas wajadses
weentulibas un kopibas, un glušchi tapat tas ir ar diwi zilwešam, kuri
weens otu mihlê. Zil laimigi wini ari nebuhtu par to, ka weens
otru atradušchees, un zil maš wini ari weens no otra atlaištos, bet
tikai aišweenam zensčas pašahwigi buht kopâ, — ar wišu šawu
mihlestibu wini padoti šchim dwehšeles likumam, lai šawâ pirmas
mihlestibas pahrpilnibâ wini to ari negribetu tizet.

Reiš tatschu eerodas wehšeschanas pehž weentulibas, un laikam
gan pee abeem ne weenâ laikâ. Pee weena ta eeradišees agrat, špeh-
zigat un beeschaf nekâ pee otra, raugotees uš diwu zilwešu dašhadam
eerascham un eedšintibu.

Tâ tad nebuht naw tâ, ka es tewi buhtu apnifuše!

Bet mana dwehšele ilgojas, weenatnê atpuhštees un špehšus
šareemtees, un tapehž es ilgojos, išeet laukâ — tahlu dabâ, kur es
weena ar šewi špehtu wišu to peesawinatees, ko esmu pahrdšihwojuše.
Waj tu, tu mihlakajs, to nesinaji, ka pahrdomaschana meerâ un weenatnê
preekšch dwehšeles nošimê to pašchu, ko klusumâ un tumšâ meegš
preekšch meefas — ka tas ir tas zekšch, pa kuru katrai dwehšelei tas
top dšihws un gaischs, ko ta pahrdšihwojuše? Meegâ meefa dabû
šwaigumu un špehku; dwehšele aug un špehžinajas weenatnê. Un ja
no mums abeem man pirmâi wajaga weenatnes, tad tu mani šaproti
tapat, ka es gribu puhšetees tewi šaprašt, kad taws laiks peenahšs.

W i n a. Roka wišu israhda un iškaka, jo ta nekaujas pahrwal-
ditees. Wairat nekâ azis un mute wina atklahž šerdi. Wina ir mitra
waj šausa, šilta waj wehša, meeriga waj drebošcha, wahja waj špehžiga.
Roka išpausch wišas manas jaušnibas.

Kad mehš weens otram nahšam turwu, bet mums naw išdewibas
šarvas domas ismainit, jeh waj kad mehš šehdam kopâ weens ar otu
nerunadami, tapehž ka muhšu domas ir nekšaidras waj negatawas,
nedroščas un pašahwigi mainigas, ka tas beeschchi atgadās ar domam,
kurās zensčas išweidotees — tad mehš weens otram špeescham roku, waj
muhšu rokas dušs weena otrâ; winas mihlinajas, waj winas rotajas
weena ar otu, it ka winas buhtu pašahwigas buhtnes.

Un kad es esmu tahlu no tewiš, tad mana labâ roka šapno par
taweju. — Es šajuhtu, ka wina grib tawu šakampt . . . tawâ at-
dušetees, to apšert, to šildit, waj ari no tanejas tikt šilditai . . . ka
wina tawejai gribetu šahštit par manu padewibu, manu preežibu, manu
mihlibu, manu neišteizamo mihlestibu!

Un es šajuhtu, zil špirgta un lihšjuhtiga mana roka ir preekšch
wiša ta, kas taweja atpodaš.

Ja, wina pateescham ilgojas pehz tās! Bet ne, wina neiļgojas, jo ilgošanās ir fahpiga un no fahpem rokā naw nefa — pilna spehta un preeka wina atverās, lai tawu roku apfamptu — kuru wina wairaf mihl un labaki faprot, nekā wina wirs semes jel kad fapratufe kahdu zitu roku.

W i n f c h. Sawas jausmibas fapraft — peemehram tift skaidribā par wiseem sawa preeka fihumeem — tas nepadara to masaku. Un tad pasihst, no kam tas zehlees un kā tas paleelinams, tas faweenots ar pawisam zitadu baudu, no ka tas dabū wehl leelatu wehrtibu.

Tā peemehram es sinu, ka tika tu pildi wifu manu buhtibu. Paschā darbā, kas waldsina wifus manus prahtus un domas, nejauschi un tomehr meerigi manā preekichā pazetas taws tehls it kā mihliga puķe, pret kuru mana dwehsele fleezas mihliga un apbrihnodama. Un ar karstu swehtlaimibas fajuhtu pahr mani nahf droshiba, ka tu esi un mana esi.

At, kā es tad preezajos par tewi un uš tewi! Mani kas wareni welk pee tewis, un ja es patlauhtu schim wilzeenam, tad es wifu tuhltit atstahstu un usmekletu tewi. Bet tas nebuhtu pareiji. Dsihwe man pawehl, taiſni tawas mihlestibas labad, palikt un kalphibā sawas domas nowehrēt no ta brihnischkuma, ko es sawā firdi nehſaju.

Bet schad un tad, — at, tika uš azumirkli! — man tatschu jaatfaujas few tas preeks, nodotees tam, kas fleepibā ir mans un kas ar laiku top arween bagatigaks un spehzigaks, lihds kam beidsot peenahf ta stunda, kad es ilgu pilns waru steigtees pee tewis uš mahjam.

Zif weegla tad mana gaita! Zif spehzigis un wingrs tad es pats esmu! Es fajuhtu, ka mans fstats mirds dihwainā laipnibā un kad es steigdamees ar kahdu pastau ismainu kahdus wahrdus, tad es dsirdu, ka mana balfs fkan filta un tihra un daifa. Es smejos par kahdu neeku, tika aif preeka fajuhtas, kuru es nespehju fawaldit. Es wehrdu pahrt no wina neisdibinamā dsihwibas preeka, kufsch weenmehr mani usmutuko is tās atteezibas, kura mani ar tewi faista.

W i n f c h. Nehst un dsirdi mehš apsihmejam par muhsu eewehrojamateem jutekkeem, bet ne masaka ir oscha, kuru leek wairaf nowahrtā nekā zitu jutekli. Runā par masa behrna fmarfchojofcho ahdu, un to pa leelai dafai dara seeweetes. Skweena mahte, kura sawās rotās turejufe weseligu, tihru behrniku, pasihst scho ahdas fmarfchu un preezajos to eedwafshot. Tā runā ari par seeweetes fmarfchojofcho dwafchu, un tahda ari pateescham ir un kura tapat apreibina prahtus, kā flittas ahdas un netihras dwafchas fmafka lihds nepanesamibai war atgruhst otru.

„Dod man laulibā seemu, kura mihligi dwafcho un kuru es nekad neapnihstū!“ tā dseed Waltz Witmans.

Kad abi fehdam kopā un es paleezos pee tawas leegi elpojofchās mutes . . . Kad tu pahrnahzi mahjās, un mani apfweizini ar sawu dſestro, fwaigo waigu un sawu faldo muti, ar sawu schkihsto dwafchu,

tad tas man atgahdina wafaru un wihgreeschu jeedus, tad es domaju par Witmani, un pateizigs smaibu, — es, kas lauliba dabuja seewu, kura mihligi dwaſcho un kuru es nekad newaru apnift.

Wina. Jau sen mani pahrnehma dſita ſajuhſta, kura bija ſajaukums no mihlibas, apbrihnoschanas un godbijibas, kad ſawas rokās tureju kahdu masu behrinu, waj ari jaunu ſuniti, putninu, waj kahdu zitu masu radijumiku ar ſiltam aſnim.

Bailigs putninfch! Zit ſtrauji un nemeerigi lehkaja wina ſerſnina, un zit ſiltas bija wina aſnis! Schigli un ruhpiigi es wina palaidu wafam! Wina bailes pahrgahja ari uf mani un es neſpehju pazest, ſajust wina bailes. Bet mas ſunitis, kas rotadamees patš no ſeris man peeglaudās, un kam patika manas rokās kirzinofchā glaudifchana — ar wina pakaitinatees, tas man bija preefs!

Al, zit brihnifchka tatschu ir muhsu droſchā un tomehr mihklainā ſapraſchanās un muhsu ſleeziba! Ja, tahds ſunitis! Wina mihkſtā, kuſteligā, par dand leelā ahda, kuras dſihwā ſiltumā mana roka wareja dſiti eerakatees, — wina gludā, zeetā un nemeerigā maſā aſtite, kura lehnam ſlideja zaur manu roku, ſiltā, miklā maſā purnina kampſtiſchana un maſo, ſmailo jobiku koſchanas mehginajumi manā rokā — tas wiſs man darija preeku! — Al ſchis tailais, ſihda mihkſtais un ſiltais wehderinfch, kad es kuſtoniti ſagrahbu un pazehlu augſchā! — Wina neſpehzigā ſepuroſchanās ar tſchetram kahjinam, wina plataš, mihkſtās, notekuſchās aſtinās! — Un tad wina ſiltās maſās ketninas ar eewehrojami ſauſam, zeetām ſolem! Wina kuſtibas, kad ſunitis gahja, tefaja, waj lehkaja! Wina balſs, kad ſapihka! —

Man tagad wehl preezigi jaeefmejas, kad domaju par wiſeem teem ſunifcheem, katiſcheem un behnineeem, kuras ſawā muhschā eſmu paſinufe. Nu es ſinu, ka es neſinadama biju tuwu bijuſe dſihwibas leesmai un to ſajutufe, preezadamās par winas brihnifchko ſiltumu un ſkaiſtumu.

Tā es apſinos ſawu zilwezibu tai aſinā, ka es ar preeku ſajuhſtu dſihwibu.

Bet kas wiſs tas bija pret to dſihwibu, kuru pee tewis ſajutu! Kahda preeziba ſawu galwu zeefchi peekaut pee tawas elpojoſchas kruhts un klauſtees uf tās lehno zilafchanos! Taru ſirdi ſamanit . . . tās noteiktibu un ſpehku, dſirdet un ſajust tās nenogurſtoſchos pulſteenus.

Al, kà tas pazilā manu dwehſeli!

Un kà es ſajuhſtu ſilto dſihwibu tawā ſermenī! — ſamanu to pee ſawa waiga, pee ſawas auſs, pee ſaweem mateem, — ſajuhſtu preeku par tewi kà par kaut ko, kas lehnigi un wareni tomehr iſpleſchas un kà gawiku ſtraume gahſchas zaur wiſu manu buhtibu.

Al, kahda laime, ka es dſihwibu tā ſajuhſtu un to apſinos tai weenā kraſchnajā domā, ka es dſihwoju — dſihwoju! Dſihwoju kà ta, kurai tas peeder un kura no ta teek mihleta, kuru wina mihl.

Al, tawa dſihwiba un mana!

W i a. „Wajaga beigt, kautees apehstees tad, kad tu efi wis-
gahrdašs. To šina tee, kuri grib ilgi tikt mihleti“, šaka Nišfše.

Rā mehš isturamees šchai šinā? At, tas narw weegli!

Šebtura taipiba ir gruhta, bet šchai gadījumā ta wisgruhtaka.
Rā lai beids kautees apehstees, kad labprahst gribi tikt apehšts, tapehž
ka to mihli, kas tewi ehd?!

Bet tew ilgi preekšch manis jateef — uš wišu muhšchu! Tapehž
usturees preekšch manis, ja tu mani mihli! Un tā ka es gribetu no
tewis tikt mihletai, kamehr ween dšihwoju, tad es buhšchu pate taipiga
ar sewi.

Tā tad palihdšfi man pret sewi un pret mani pašchu! Un es
gribu palihdšet tew pret tewi un pret sewi, tā ka mehš nedš apehdamees,
nedš weens otram ļaujam apehstees, bet tomehr nezeesšam badu un
nemozamees un zaur ļaupibu nepašemojam šawu mihlestibu.

Šnta Raijas

Weentulibā.

Ap mani wišu deenu sešras klufi wijās
Pehž nešinama kaut ka, tahtumā kuršch weens
Rā mokas bahšs wišs apkahrt iškatišās
Rā luhstofšs wilnis bij katrs šredšpukšteens.

Rā luhstofšs wilns, kas tahtu zetu gašja
Un kraštmalā nu putu klehpi iršt;
Rā gulbja dšeesma ilgas iškaneja . . .
Un šakā krešlā reeta šahrtums iršt.

Nu ešmu weens. Tit dšidri škatas
No wišam pušem tulkšchums plaššs,
Un šķheet man — išnizibas ratos
Rauj mani laita weefuļš aššs.

Olga Eserlank.

(Winaš 25 gadu skatuves darbības jubilejas gadījumā.)

Za runajam par Olgu Eserlank, tad wispahrīm jarunā par latweeschu skatuves mahkslu. Darbineeze waj darbineeks, kas ušihīgi, neatlaidīgi, nesawtīgi un ar ihstu darba preeku un mihslestibu kalpojīs sawam usdewumam weschu gada fintena zetursni, weenmehr godam peeminams. Wiasch faaug ar sawu darbu, mihle to pahr wisu wairak, atdod tam sawu muhschu, sawu jaunibu, sawas asaras un preekus. Wifs ir atdots, bet arween wehl jadod un ir to dot. Tā tas deenu no deenas, gadu no gada. Radischanā ir preekš, bet radischanā — ari fewis isnihzinaschana un aismirschana. Tai wajaga leelai mihslestibai buht, ja war diwdesmit peezus gadus sewi tā isnihzinat, kà to darijuse augschā peeminetā mahksleneeze, arweenu wehl dodama, bet pretim nefa neeeguhdama. Ta bagatibas, ta talanta sihme, kas dota tikai ne daudseem. Bet ta ir mahksleneeka laime, kas atswer selta kalnus un klušu, meerigu dsihwi peetižibā un pilnibā. Daschs leelās ar bagatibu, daschs ar sawu un augsteem tituteem, bet mahkslineekam atleekas tikai wina mahksla. Tajā naw nefa ahreja un kleedsofcha, ta sewi slehpuses kà kautrigā, maigā mimosa, kura saklaujas pret ahrejeem eespaideem. Bet par to ta stahw tuwat pateesiba, jo ihstas mahkslas gala mehrkis weenmehr — pateesiba. Ir sinams, ka pee pateesibas un augstakām atsinam wed ehrtschu pilnais zeeschanu zeffsch. Un ari tas sinams, ka nedaudsi scho zeku usmekle, bet wehl masak ir to, kas pa wiku eet.

Ratrs strahdneeks sakuhst ar sawu darbu. Tas wiswairak ismanams pee mahksleneeka, kusch sawā darbā mekle pats sewi. Olga Eserlank pa sawas darbības 25 gadeem tā eeauguse latweeschu skatuves mahkslā, ka bes winaš nemas naw eedomajama skatuwe, uš kuras pawaditi ilgee gadi. Laimigs ir tas zilweks, kura darbiba sakriht ar jaunās tautas pawasari. Brahtā nahl pirmee zihruki, aprita wehji, faules lehts un neuspleshts lihums. Pirms diwdesmit peezeem gadeem tahds neapstrahdats lihums, kura gan jau pirmās wagas bija dsihtas, bija latweeschu skatuves mahksla. Starp zihtigeem gaitneekem eeraugam ari Olgu Eesfeld, tagabejo Olgu Eserlank. Darbs, pee kura ari wina kufuse sawas rofas, nešs bagatigus augtus; sweedreem slazitais lihums fahselis: jaunai akteeru paaudsei naw wairs tas jaiszeesch, kas bija

japahrzeefch pirmeem darbineekeem. Tas bija idealisms, kas winus riņķoja un dšina pee darba. Leelu materialu labumu winšch nesolija, bija pat jazeefch truhkums, bet suhdsetees nenahza neweenam prahta. Bet tagad? Tagad tas žitabi. Žaunā akteeru paaudse jau par daudš loka žekus selta preefšā. Naw wairs tās fajuhšmas, ta idealisma, kas bija pirmeem darbineekeem. Bet selts wehl neweenu mahfslu naw isaudšinajis labu un stipru. Žhstā mahfsla weenmehr auguse ja ne truhkumā, tad ari ne pahrpilnibā. Warbuht, ka fchajos laikos wairs naw tahdas fajuhšmas, tahda preefa, kas „augšchup nes dwehfeli“, naw wairs idealisma, kas leef aismiršt pašauligos labumus? Gan negribetos tam tijet . . .

Baluhkofimees Dlgas Eserlaut darbības gaitā. Mahfšlineeže, dšimuse Žaun-Rošē, bet ušauguse Baltmalē, fchini dabas bagatibam apmeltitā apgabalā. Pirmo reisi wina uštahjušes fahdā lauru isrihkojumā. Gerikos notifuse labdarības israhde, kurās atlikums bijis nodomats Kempu basnizās ehrgelēm. Dlgā Eserlaut tehlojuse Greetinas lomu Adolfa Allunana lūgā „Muzeneeks un muzeneeže“. Israhdes uš laukeem ap to laiku bija wehl reta leeta. Lauzeneefos wehl waldija aplami eeskati par teatri un mahfslu. Wehl tagad uš laukeem gruhiti nahkas fadabuhht aktrises, bet tos laikus schis gruhitibas bija nefalibhšinami leelafas. Ja negribeja krišt kauschu walodās, un panest uskrautās, aplamās pafas, tad wisprahhtigakais bija atteiktees no peedalihšanās isrihkojumā. Waram eedomatees, žil leelas dšinas uš tehlofšanu bijuščas tagadejai zeenijamai aktrisei, ka wina pat aismiršuse bailes, ka zeenigstehws winu par tahdu „noseegumu“, kà teatra spehleschana, war ari neefwehtit. Žaunā tehlotaja publiku leeliski fajuhšminajuse un par winaš spehli „Baltijas Wehstnesi“ parahdijufes žildinošcha atšauksme. Pirmais ušmudinajums bija dots; žeksch bija ušfahhts, no kura wairs naw atpafat greefchanaš: arweenu tikai uš preefšchu, arweenu tikai uš augšchu! Nahkofchā israhde notika Ligatē, israhdot Tomšona „Mita nahf mahjās“ un Doras Tomberg tulktojumū „Štroders Rošits“, kurās Dlgā Eserlaut panahza wehl leeliskatu eefšpaidu. Pabeiguse fahdu augstaku meitu školu, Dlgā Eserlaut drihs pahrnahza dšihwot uš Rigu, kur atwehrās winaš ihštais darba lauks. Wina eepašinās ar toreifežo Rigas Latweefšchu teatra direktoru Rode-Gbelingu, kurch winu ušaižinaja nemt dalibu wina waditā teatri. Dlgas Eserlaut pirmā uštahfchanaš notika 8. martā 1887. gadā. Debitante tehloja rentje Raubina feewu Iši tulkotā joku lūgā „Bahrddšinis par dakteri“. Žaunās aktrises spehjas atšihmeja laikraksti un winu faistija pee teatra. Dlgā Eserlaut žihtigi nodewās fawa aroda studijam, jo ari mahfšlineekam fawš amatš japeprot tapat kà itweenam strahdneekam, ņemdama dramatifkās štundas pee Rode-Gbelinga. Panahkumi bija teizami un tehlotaja ar katru nahkofcho lomu padšilinajās mahfšlas isteikšmē un ispraschanaš.

Behž Rode-Gbelinga aiseefchanas par direktoru Rigas Latweefšchu teatri nahza Peters Dsolinšch, kuršch bija isglibtojees ahšsemēs un tur jau darbojees kà akteeris. Lihds ar to Eserlaut darbiba paplašchinas,

wīnai peefchir komiskas lomas, kas faderas ar wīnas individualitati un tehlošanas lihdsfektem. War usfkaitit weseļu rindu tehlojumu, tā peem. Ulriku „Satizigos rados“, Urjulu „Muhšu seewās“, Boniward kundse Biffona „Manā seewas mahtē“ un 3., kuros wīna eeguwa leelu peekrišanu. Ultrises lomu staitis pawairojās ar latweeschu original-dramas peeaugšanu. Apsašjas „Saudetās teefibās“ wīna tehloja Eberhardines lomu, Blaumana „Lainā garā“ — Lihfi, „Trihnes grehtos“ — Nembeneeti, „Indranos“ — Lihfi, „No faldenās pudeles“ — Lihfi, bet Schwenka „Smalkos laudis“ — Bertas lomu, bet pehdejos gados wīna ir tehlojuši Indranu mahti, Koplaineeti, Akmenu mahti „Semē“. Gawilneeze ufstahjufēs ari wairakās klasifikās lugās („Faustā“ „Martas lomā“, „Romeo un Julijā“ tā aukle u. t. t.).

Dlga Eserlauf repertuars toti plaschs, tā ka ihfā sfizitē tas nemas naw usfkaitams. Wīnas tehlošanas weids reals, weetam pat naturals, pilns spēhta un ašnu. Tehlojumos wīna mihl leetot spēlgtas krahsas, ašas linijas, skarbi komisku un weetam ašis krihtošchus pahrspihlejumus. Dlga Eserlauf apdahwinata ar bagatu temperamentu un peh3 sawas dabas wairak dramatiska, neka liriska attrise. Wīslabat wīnai isdodas attehlot tās lomas, kur pušinteligenta rakstura sihmejumā autorš naw spēpojees ar beesām un drusku parupjām krahsam, kur ismanama teefchanās uš komisku bravuru un karifejumu (peem. Boniward kundse u. 3.). Bet Dlgai Eserlauf newar noleegt ari freetnu lauku dšihwes pašihšanu. Lauzeneetschu tehlojumos wīna usfwer tihpiškus un raksturigus wilzeenus, kurus war nowehrot tikai redšiga ašs.

Dlga Eserlauf pašihstama neween kā attrise, bet ari kā literariska darbineeze. Wīna ir strahdajufe pee laikrafsteem. pahrtulkodama leelakus romanus, gan ari šcho un to pahrstrahdadama. Bes tam wīna tulkojufe labu skaitu lugu, kā par peemehru: Pfeiferas „Nosi un Nosiiti“, Dne „Dšelsahmura ihpafchneeku“, Staaka „Alfchnu zeema Iši“, Sudermana „Lauriku kauju“, Aldena „Iši“, Jakobjija „Netizigo Tomu“, Mosera „Gada fwehtkus“ un t. t.

Dlga Eserlauf peeder pee tām latweeschu seewetem, kas lausch pašchas šawu zeku, neeewehrodamas šabeedribas aisspreedumus, pee tam pašchas teek uš augšchu ar šaweem spēhkeem. Iswehledamās attrises gaitu, wīna ir usklaufjufe sawas eefšchējās dšinas, wīna palikufe uštiziga pate few. Tas ir drošchs eerozis zihnā; tas atbalstis, kad usnahf grubti brihšchi, bet preezigos brihšchos tas uspluhdina laimes šajuhtu. Pastahwiba, isturiba, uštizefchanās few, — tee mahšfleneezi pawadijušchi wīnas gaitā un palihdejušchi wīnai panahft to, ko wīna šawā darbā šafneegufe. — Gawilneeze uš preefšchu war raudšitees ar meerigu šlateenu: wīnai wehl daudš bagatibu, kas isdahwajamas, — latweeschu šfatuwes mahškla no wīnas wehl daudš šagaida.

u. B.

Mahtes peemina.

Petera Kosjegera.

Za kahds dsejneeks saht stahstitt par sawu mahti, tad ta gan buhs
schuhpuka dseefma, ko winseh pats sew usdseed?

Breesch 40 gadeem, kad man wjadseja peedsihwot winas nahwes
deenu, es winai usdseedaju dedsiqu, gandrihs meschonigu sahpu dseefmu.
No ta laika ikweena peeminas deena kluwuse lehnigata, meerigata un
preezigata, un tagad wina man wairs naw nekahda mirone; wina
dsihwo atkal tai weida, tahda wina mani ka puisenu wadaja pa laukeem
un dseedaja mihtas dseefmas, ka wina mani wadaja pa krehflaino
preedeenu un stahstija dauds swehtu teiku par debesu un ari par pasaules
laudim, kuri preeesch mums bijuschi meschaine.

Meschs bija manas mahtes ihstena dsimtene. Is wina krehflas
wina nahza ar saweem dihwaineem noslehpumeem, ar kureem wina
mani pildija. Wina bija ogkdedscha meita; tas ap Kresupi un Weln-
akmena kalnu fadedsinaja par dahrgajam oglem mescha milschus; tahdas
ogles toreis leetoja Mirztales kaleji. Un winas tehws bes ogkdedscha
bijis ari skolmeisters, ka tas man beeschi stahstits, un wina buhda
fanahza malkzirschu, medneeku un fshgruntneeku behrni, lai eemahzitos
lasti drukatas gramatas un sihmet rehkinamus zihparus. Rastischanu
schis skolmeisters behrneem naw mahziis, tapehz ka pats to neprata.
Bet ar abam „melnajam mahflam“ schis wihrs tomehr nespehja sawu
gimeni usturet. Wina seewa bija kalpone pee kahda tuweja massaim-
neeka; ari masa meitina bija pee winas, masa Marija ar melnajeem
mateem un bruhnajam azim. Masino gan neaudsinaja, ka zitus behrnis
audsina, tikai semneeku darbos wina eedihdija, lai wina jo drihsat
pate pelnitu sew maifi. Un kad wina wareja seenu wahht un labibu
pkaut, tad wina prata ari lasti mahju luhgschanu gramatu, ko winai
tehws bes nekahdam puhlem un ta blatus bija eemahziis. Tad Marija
nonahza Mlitschäs, kuras Kriglachä wehl tagad stahw ka kahda bagata
kunga medibu nams; tur wina daschus gadus kalpoja par usturu,
aptopschanu un wiswajadsigako apgehrbu. Naudas algas toreis tai
apgabala gan nebija; naudas ari newajadseja, tapehz ka ikweenam
bija leels mantojums — neweenam neka newajadseja, lai gan schai
sina no dascha laba warbuht prakija pahrzilweziistas spehjas.

Tai laika turpat dsihwoja kahds jauns zilweks, kuam pehz tehwa
peepeschas nahwes nahzas ar mahti kopä apfaimneetot leelas semneeku
mahjas. Sau gadu simtenus wina sentshi bija sehdejuschi tais paschäs
mahjas, kuras dehweja par „Klupenegereem“. Wini bija strahdigi
un stingri un zeenitt un attahsaja meschu pagasta ispidbija daschahert

teefnescha amatu. Leelajâ istabâ sem grihdas wini esot paglabajufchi kahdu leelu bihbeli no reformazijas laikeem. — Schis jaunais zilweks nu kahdu deenu pee sawas mahtes bija greesees ar schahdu paslaidrojumu; „Maht! No gowahdas palizis pahri kahds gabals. Tagad nahf seema un jaunakâ deenestneeze Mitschâs staigâ basâm kahjam. Waj neliktu ustaißt winaï pahri kurpju?“

Bet mahte bija stingra seewa un atbildeja: „Ak tu Deewin! Zif dauds jaunu kauschu nestaiğâ basâm kahjam! Kas tew par datu taißni gar Mitschu kalponi?“

„Winaï jau nemas newajaga sinat, no ka kurpes nahf“, winsch eebilda.

Tad mahte pabrbaudidama pafkatijâs winam gihmî, kuru winsch nogreesa fahnis. Winsch bija sewi nobewees.

„Ja ahdas ir — manis deht!“ Tahds bija mahtes galigais lehnumis. Medeku wehlat jaunâ Marija Mitschâs no nepafstamas rofas dabuja kahdu pazinu un tani atradâs pahris rupji schuhtu semas kurpju.

Schis kurpes nehfataju eeweda Klupenegeros. — Marija ir Lorenza Rosgera lihgawa. Sehns jau agraf bija faderinajees ar kahdu fainneeta meitu, kura wifai labprahf danzoja. Bet tad kahdâ weetejâ frogâ ballê israhbijâs, ka Lorenzs neprata danzot ne pa ungariski, ne pa italißki un tikai tâ paknapi pa schteiriski, tad wina tam atfazija. Bet Marijai prahts nenesâs us „lahtschoshanu“ pa dantschu grihdu, wina labaf dseedaja un sinaja dauds jautu „singu“, kuras wina garwileja fkanâ balßi, lai gan zitadi bija deesgan kautriga. — Tâ tad schee abi kautini 1842. gadâ faprezejâs — gadu preeksh manâs peedfimschanâs. Gadu pehz tam es atrados stahwam us keblichâ, lai fafneegtu mahtes kruhti. Un kad es biju paehdis, tad wina laitam buhs nehmuße mani rokâs un dseedajufe kahdu dseefminu un buhs eelkufe eemigufcho behrnu schuhpuli. — Ak tahlâ deena ar sawu krehslaino mescha dwehsmu, ar sawu leegi lihgojofcho schuhpuli un pahf to mahtes baltais waigs! Ak fwehtais, fwehtlaimigais zilweka muhscha eefahkums!

Un tad nahza tee gadi, kad puifens, puika, sehns wifu reds, peedfihwo, tikai pascha mahti ne. Ta ir, tikpat pate par sewi faprotama kâ deena un nafts; gar mahti naw nekahda leela dafa, tai paschâ brihdi mihlinajas ap winu un spihde winaï, brehz pehz peena putrinâs, brahschas laukâ pee aufschigeem beedreem, nepafklausa, aïsmirßt mahti pee isfaißteem beedreem, behg winaß apfardfiba, wifu to bes nekahdas luhgshanaßs, bes pateifshanaßs, ir fahstits ar winu besgaligâ mihleßtibâ — un neka nesin no wifa ta. — Un schi besgaligâ mihleßtiba, zif ta tomehr aprobeschota! Nahf ta deena, tad israhdas, ka mihleßtiba bija schâ weenigâ radijuma apfahrtne, m a h t e s m i h l e ß t i b a, deewifschigi nefawtigâ, kahda zitur nekur wirs semes naw wairs atrodama un kahdu to zildina wifaß pafawles tautas.

No agrineem gadeem es gan zita neka nesinu pafstahstît, kâ tikai to, ka mahte man gan desmitreiß pa deenu dewa rokâ pußainas mahla kumites ar uswahritu gowpeenu. Pufes kumites eelshpufê man wairaf

palikufchas peeminâ nekâ mahte, kura gan fmaididama buhs noflattijufes, kâ dsehreens man labi smeķ. Beeschi ween es jau peenu wairs nedseru tapeh3, ka man flahptu, bet lai trauzinâ eeraudfitu fkaistâs pukites. — Un tad nah3a eefchanas uf mefchu, uf basnizu. Es to gan labpraht aprakfitu, kâ mahte winâs augstâs fwehttu deenâs bija gehrbufes. Wehl winâs lihgawas uswalks; tas tehvam esot ismaksajis pahri labu wehfchu, un to tas ari bija wehrts. Puslids3 krotains fwahrks, kur tumfchos metos bija eeauftas gaischi farkanas rofites. Melna fihda preefshauts, kurfch weenmehr drufjin fshautsteja, kad es ar fawu duhriti tanî eefehros. Tad melna fihda jaka ar plascham peedurkiem. Pah3 to ap faklu un plezeem leels, kirschu farkans latats ar baltam praxam, tās uf muguras nokarajās platâ trijstuhri un preefshâ pah3 kruhtim bija tâ falitts, ka isnah3a leela, gaischi fwehlojofcha firds. Ak, to nemas newar aprakfit, tas buhtu glesneka darbs. — Un pahri par gludi nofufateem mateem, kuri gar deniæem rehgojās divi fchkijsnâs, — selta aube. Schi „selta aube“ fastahweja ij papes, drahfchu pinuma un fihda un isskatijās kâ romeefchu kara zepure, tikai pakatâ bija fihda pinums, un fefste un auſu flapes bija isgresnotas ar daudseem fimteem apaku, mirds3ofchu wisuku. Torels ta bija semneefkeem wifat krahfchna rota. Tanî wehl redſu fawu mahti no tām deenam, eekam nah3a kaunee laiki. Is fihdenes un selta aubes uf mani noflattijees winâs baltais, labais gihmis, kad meh3 staigajam pa mefcha zefteem waj gahjam uf fwehtâs Katrinâs tahlo deewnamu waj pat uf Mariazellu, kur atradâs Deewmahtes basniza, wefelu deenas gahjumu tahlu. Bekâ dihwainas pasakas, flaitas teifas, pantini un fwehtas dseefmas. Uf muguras mahte daschlahrt nefa aifſaini ar ehdamam leetam un kad es teizu, ka efmu noguris waj ka man kurpe fpeesch, tad wina ustupinaja mani uf aifſaini un nefa muhs abus. Kad meh3 pa zelam eegahjam kahdâ frogâ, tad wina pirms man eegreesa wegi ſupâ, un kad es biju apghdats, tad ari wina ehda fawâ lehnâ, pee-tizigâ lahtâ. Winai ari neweens nepraktja, waj wina naw isskalfuse un waj wina ari ir pahduse.

Neti un retaki mahte dseedaja fawas jaurtrâs dseefmas, bet jo labat nopeetnâs. Jo dſihwe bija tapufe nopeetna. Peh3 manis bija nahkufchi wehl fefchi behrni, no kureem divi nomira fchuhpuli. Bija nahkufchas flimibas un nesekmes ſaimnee3ibâ. Un tomehr kaimixi fawâs darifchanâs mekleja padomu un eepreezinafchanu un ari palih-dſibu pee manas mahtes. Wina dema, kamehr winai bija. „Kur tad meh3 nonahkſim ar taru dewibu?“ reis issauzâs taupigais tehws. „Debefis!“ wina atbildeja. Un tas tehvam bija pa prahtam, jo tas pamaſam nowehrſâs no pasaules leetam un peegreesâs religijai. Ari behdâs mahte neatſtahja fawu dseedafchanu. Kad wina gah3a uf lauku kartupekus raust, waj kuh3i gowis flauza, waj ari pee pawarda wahrija ehdeenu, wina dseedaja ar fawu flaito, leego balſt dseefmas par Jefus zeefchanam un par Deewmahti. Un seemas wataros, dſijas wehrpjot, wina dseedaja kopâ ar kahdu kalponi, un meh3 behrni ar tehwu fehdejam pee galda waj uf krahfns ſola un ſaime uf feenas ſoleem, un

mehs klauffjamees un preezajamees wiß par Jesu un Mariju, kuzus debefis redseßim.

„Kaut jel mehß jau buhtum tur“, reis teiza wezais kalps Marks, „pahri par dßito grahw! Man bail par schauro tiltu“.

„Mulki!“ mahte atteiza, „tew ir margas abäs pufes“.

Wina domaja mirschanu, un margas bija Jesus un Marija.

Pahri wahrduß no wezateem winos behdigos laifos esmu eegau-mejis. Tä teiza mans tehms fawä lehnigä kahrtä: „Ja tew, Peterit, kahds to nodara, tad to no frds peedod!“ — Waj: „Weenmehr palift pee pateeffbas, tad tew nekas newar notitt!“ — Waj: „Duhßchu neßaudet, laudis, ilgi jau uf pafaules neeet.“ — Waj: „Krustä un behdäs padotees Deewa gribai.“ — Waj: „Ari ar launeem laudim wajaga buht labam“.

Un mana mahte kahdreiß teiza par kahdu kaiminu mahzitaju, kas labi spredikßoja, bet flitti dßihwoja: „Uß garidsneefeeem wajaga klaufftees, bet ne flatitees“. Kahdu zitu reiß wina teiza: „Chßt un runat ne par dauds, dßert un fodit ne par bahrgu; gulet un Deewu luhgt ne par ilgu“.

Leefuligi deewbijiga wina nebija. Bet man schkeet, ka winaid dafschahrt bail metäs, kad jau toreiß mescheenä runaja, ka nahßschot kahdreiß laifi, kad laudis Deewä wairs netizeßchot. „Aß Deewin!“ wina reis teiza, „kad wini fawu tizibu buhs pafaudejufchi, kas tad par behdam buhs pafaulë.“ — Labä mahte! Kaut tu waretu redset, ar kahdeem trafikßeem preeka sehzeeneem wini tagad fwin fawu beßdeewibu! — Winas kristigä tiziba pastahweja eeffsch tam: tßchakli strahdat, pret laudim labai buht un Deewam uftizetees. Tä no pafaules wina nekad naw nowehßufesß kà mans tehms. Wina ta bija, kas fainneeßibu weßl kà ußtureja, ka mums nebija truhtums jazeeßch. Un arween wina prata ziteem laudim buht derigai. Kad apfahrtne kahds faßlima, wina noneßa tam fawus mahju lihdsßelus waj kahdu gahrdu fumofu. Kad kahds nomira un laudis Deewu luhgdami un dßeedadami deenu un nakti wahßeja, tad wini arween luhdßa manu mahiti pehß kahdas behru waj Deewmahtes dßeßmas, jeb waj ari lai wina to palafa iß luhgßchanu grahmatas. Wißß ziti pa leelai dafai fawu laßamo mahßflu jau bija aißmirßufchi waj wißmas to neprata tif labi kà mana mahte. Wina nelafßja fauß un weenmufigi, kà mehdsß „laßt“, bet moßchi un ar ußwaru, kà mehdsß runat. Mans tehms, kas nepafßna ne burtu, pee tahdäs laßßchanas mahiti ußlußfoja ar bijibu un preeku — pilns laimes par to, ka winßch fawä zeetajä zekä uf debefim bija dabuißß taißni schahdu beedru.

Sinams, ari esß pratu laßt un pat rakßtit. Bet taß maneem wezateem nebija ißßteni pa prahtam, jo esß laßtju par dauds un kad esß biju jau diwpadßmitä gadä, tad wairs zitu neko negribeju darit, kà laßt un rakßtit. Neißdeweess semneess. Nu mana mahte fahßa staiगत pee mahzitajeem ar fawu puiku, kureßch gribeja kluht par garidsneefu. Kà to lai ißdarot, wina beß naudas ißßtolot? Wina dauds neko neatrada un puiku ikreiß pahrweda atpafat. Beißßot, kad puikam bija 17 gadu,

winu peenehna ffrödermeisters. Skrodereschana gan ari nebija preeksch lasschanas un raffschanas, bet tomehr daudj garigafs darbs nefa arschana un kulschana. Tas manai mahtei patika un es jau it seftdeenas wareju nahft us mahjam un wina man wareja palihdset, fur wajadseja. — Bet kad es peezus gadus wehlat nejaufchi aischaju sweschumâ newis kâ skrodera sellis, bet tahlâ, leelâ pilsehtâ, lai tiftu par studentu un tomehr nestudetu par mahzitaju, tad winai metâs bail. Wina wairs nebija tif wesela kâ jaunâs deenâs, beeschi mozijsâ ar drudsi un farstumu, us kashjam tatschu atkal tifa, bet pee eeschanas bija jaleeto nuhja; un no darba un kaulu schapem sakropotâs rokas drebeja masleet, kad tâs atbalstijâs us nuhju. Winaâs mati wehl bija sposchi melni un winaâs gihmis balts un jaunatneis. Wina zaurâm deenam esot ruhgti ruhgti raudajuse, kad wina sawa mezako tâ pasaudeja nesinâ. Bet tai brihdi, kad es us zelu gatawâs nostahjâs winaâs preekshâ: „Nu, maht, lai Deewâs Zuhâs pasarga!“, tad wina manâ fomâ eebahja Deemmahres bilditi, ar ihschki pahmeta krusu pahy manu gihmi, bet neraudaja neweenu asaru. „Sirdi appruhtinat“, tâ wina teikuse manai mahjai, „tas nemas naw wajadsijs; winasch tâ ka tâ aiseet projam“.

Bet drihj mahtei usmahjâs leelakas zeeschanas. Daschi kaudis, ihpafchi kahds kaplans Kriglachâ, melsa, ka Klupenegeru Peteritis Grazâ studejot antikristu un esot atritis no swehtâs tijibas. Us to mana mahte tikai teikuse: „Tas ir famelots. Tâ tas naw!“ Bet tâ ka baumas kuwa arween launakas, tad wina kahdu deenu paleeneja no kalpones swehtdeenas jaku (winai paschai nelahpitas wairs neweenas nebija), panehmuse rokas grossiu, gabalu schahwetâs gatas un reezeenu baltmaises un nuhju un dewufes zekâ us Grazu. Tur wina gaischâ istabinâ fastapa jautru nabaga studentu melnos wadmalaâs swahrtoâs, matus koschi ar uhdeni nogludinatedus un atpakat atsufatus, un apkahrt winam grahmatas, tikai grahmatas. Wefa kastê bija labâ kahrtibâ, gulta fegta ar balteem palageem un pee gultaâs Deemmahres bildite, kuru wina tam bija dewufe lihdsi. Tagad wina redseja, winasch ir pee labeem kaudim un winam wehl ir tijiba. Bet kad es wina pa pilsehtu iswadaju pee saweem pasihstameem un labwehseem, tad wina us eelaâs pagihba un blatus nokrita pee semes. Wehl schodeen es brihnos, kâ es to wareju panest, ka wina daschas deenas gluschki sweschâ flinnizâ guleja stary daudsfajam gultam un flinneekeem, tapeh3 ka man neatgulejeja wina paturet sawâ istabâ. Bet drih3 wina atspirga un wina toreis — kâ ari wehl kahdu otru reisi — laimiga pahrnahfufe mahjâs. Wina bija redsejuse, winaâs sehns nebija stary flikteem kaudim un no antikrista pee wina ari nebija nefas pamanams.

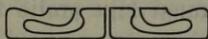
Nahkamo gadu wafaras brihwdeenas es pawadiju mahjâs. Kad es fehdeju pee sawam grahmatam un raksteem, wina rostga un preeziga rikhojâs ap mani un nebuht neisrahdi3a, zit flina wina bija. Man wehl schodeen schehl ikweena mescha, kalnu gahjuma, kuru es winaâs brihwdeenâs isdariju. Es ar to nokaweju sawas mahtes beidsamo muhscha laifu. Reis panehmu wina lihdsi, ratos, bet tas winai laba

nedarija. Gahja apfahrtne paußma par kahdu brihnumu dakteri Tischbachâ, tas ahrstejot wißas ðlimibas. Un tà kahdu deenu brah lens Stefens muhs ar faweem firgeem turp noweda pa skaitstajeem, augstajeem mescheem. Brauzeens bija garfch un zeßfch kalnains un grumbains un brihnumu dakteris — tad mehß beidsot faßneedsam wiina mahju — peedsehris. Leelidamees wiinßch ismekleja mahti un tad kerkstoschâ balßi teiza: „Sa, mana mihtâ Klupenegerene, tew jamirß!“

Mubfu kutscheris to dßirdeja un schaufmigi rupji tam usfleedsa: „Waj tew ari newajaga mirt? Na, tu jau tà ka tà nosprahgß, wezais kameli, saßoditais!“

Mana mahte frampjaini eesmejhäs, bet pahrbrauzä mahjäs behdigä neta bija aißbraukuse.

Wiina tà wehl nodßihwoja pahri gadu, daschahrt gultâ guledama, tad ar mofam atkal rikhodamäs pa mahjam, kopâ ar farwu Deewam pademigo mißru un peeaugofcheem behrneem, kuxi nebija aißgahjußchi sweschumâ. Tad wiina wehl peedßihwoja, ka mahjäs eenahza jauna, drufata dseefnu grahamatina, kura bija fazereta schteiriskâ un skaidrâ fahrtâ un furu wiinas dehls bija fadsejojis tahläjä pilßestâ. Un tumfchajâ meschu mahjä nahza gluschi sweschchi zilweki un flaweja wiinas dehlu pahri par koku galotnem. Bet dehls tahläjä pilßestâ zentas pehz sawas mahzibas, pehz sawa darba, pehz sawas jaunäs flawas, lihßi kam wiinßch kahdâ deenâ pa 1872. gada seemu dabuja wehßti, ka wiina mahte esot miruse.

* * *

Uß tewi prahts un domas
Man mißlas dseefnu dseed,
Kas klußi drebedama
Zaur manu firði eet.

Kâ pawafara jaußma
Ta laimi fludina
Un aißßan ilgu pilna
Uß tewi tahlumâ.

P. Blau.

Gaudsams laiks.

Roda Rodas.

Daschreis es domaju, ka buhs labaki — bet nebija labaki. Ninkis šarvilkas zeeschat un zeeschat ap mani. Nemeenu balli, nemeenu pulzianu es nebiju nokavejis. Sewischi ar Karlu es biju dauds par dauds dejojis un tikai ar leelam mokam isfargajees no winas roschaino luhpinu atbildes: „Runajiet ar mammianu!”

Un tagad — tagad es, nabagais, trenkatais swehrinsch, biju isglahts; isfargats no bruhno un silo azu schahweeneem, ailsaisdamees uļ masu isbrauzeenu. Droschs no wiseem prezibu peedahwajumeem — mahjās pee mammianas. Ar pilnigu lepmumu es wareju isdot few apleezibu: ka es arween brangi biju pratis islawitees no dsinejeem.

„Ak, tas bija jauki!”

Lehnā schkindeschana tur no augschas bija klostera Marijas swans; tad dohji peebalkoja doma swans. Sumoschas bites, kirski ar balteem seebeem — laimiga šajuhā firdi — ihstena swehtdeenās jausmiba.

„Labriht, Richard!”

„Ah, mana mahsa. Labriht, Lila!”

Gesahās šaruna. Pehz pusdeenas es šinaju, ka winas draudšene Minna esot kreetns šukis, isredseta, buht par manu laulatu draudšeni. Un mans gihmis tik breesmigi šaweebās, ka mana mahsa šatrekta luhjās peedoschanu un noschehoja, ka wina pat domās usdroschinas jufēs paraustit pee mana listena pawadas.

Tā tad no schis pufes es biju droschs. Tagad es zereju uļ diwu deenu atpuhtu. Kad es apdomaju, ka pehz brihwdeenam man atkal nahkfees buht Karlas un winas mahtes tuwumā, tad es gan no firds few nowehleju atpuhtu.

Bet tam nebija buht. Pehz pusdeenas mahte man isšaidroja, ka es tā wezpuišs nebaudot šawu dšihwi, ka ta esot wiwreescha swehtlaimiba, pehz nahwigajeem biroja darbeem fastapt šapihkušū laulatu draudšeni, pusduzi kweezoschu behrnu un pahzreptu zepeti. Un behrnischkā pašlaušbā es loziju šawu galwu un šahwos few isstahstīt, zit kreetna, nīpra, mihliga esot mahtes pahdite Auguste.

Es wina nedabuju redset. Gribuju no winas iswairitees, un tas man palaimedās.

Kas gan pee manis tik staisis, ka wīšas mani grib? Es pats — pateescham, es domaju gan fewi pašistam — es mestu ap fewi leelu lihumu, ja ween waretu.

Man wjadseja apsehrst sawu mihto tanti Leonori. Ruhgtata lahse, furu dabuju noriht. Apdomigi, kahds jau es nu esmu, eefaktu no operas, pahrgahju us schurku nahwekli, aisehru ari jaunatos ismehginajumus ar Kentgena stareem, dselsjeku akziju stahwofli, mehri Indija, mopschu gara darbibu, un ta mehs ari beidsot nonahzam — fwehta Deermahte, palihdsi! — pee meitu audsinaschanas schos laitos un pee prezeschanas. Ar pahrleezinofchu dedsibu mana tante istehloja, kas par pehrli esot mana mahsta Tonija. Zil taupiga, zil kopiga, zil isglitota — un winas runas beigas staneja: „Supas taukeem labais behrens nekauj eet boja“. — Domās es dsiti pallanijos Tonijas preeschā, bet dikti es teizu: „Nu, tad jau drihs gan radisees kahds zeenigs, kas Toniju pahrwedis ka mahjas godu“. Un peezechos.

Mana tante sawadi pašmaidija — pahr muguru man pahrskehja fchermuki. Tos smaidus es pašinu — no Karlas mahtes.

„Ak, ta meitene“, wina teiza faldeni, „winai ir tahda sawada garfcha.“ Winas stais dauds solidams pahrlaidas pahr mani. „Winai kautkusch pirmas naw labatais“.

„Na“, es eefauzos, „tad winai gan wjadses peeluhtot, ka wina nepaleef wejmeitas“. — Es projam biju.

Kahdā fahdschindā es kahdā jautā deenā ar aishwehtam azim guleju sem ofola un klaukijos us putniru jautro wihterofchanu. Swahetus biju nowilzis. Domaju par tratisko behgchanu is wezatu mahjam, par wiseem, kuri mani bija waitajusch, kopsch es biju nahzis pilnos gados — un tad . . .

Tad man kahds usfauza. Sabijees peezechos, wehl wairaf isbijees noftatijos us to tehlu, kas stahweja manā preeschā. Mana apsehriba man pawehleja, wispirms eeschmankt manos swahrkos, un ta tad es ari jau puslihds peelahjigs stahweju damu preeschā. Man koti fahpeja, ka winas — Karla un winas mahte — bija atraduschas mani. Un mana issamiffigā teelefchanas neto nelihdseja. Es usteizu sawu staisito weentuko dsihwofli, jo winas mani ta ta ta peepeeda ideenas rikschot us fahdschu — tad es jau labaf tuhltit palitu tur.

Gefahkas attal kahrtiga medischana. Karlas jaunkundse mani apstrahdaja pehz wiseem „mahstlas litumeem, ka pa 28 deenam war tikt par lihgawu“. Mana usmaniba kuruwa otrtit leela. Es Karlai tuwojos tik tad, kad pee winas bija wehl 2—3 jaunkundses; bet winas draudenes bija lihdsi fawehrejuschas: tiklihds es tur pabiju 2 minutes, winas ikreis nosuda.

Bet us fewi es wareju palaistees. Rakstura un gribā es esmu romeetis. Waj nu Karla fahja ismeschgijuse un us mani pabalstijuse, faprotams dauds lehna par ziteem, gahja us mahjam — waj nu ari

winaai usnahza nepahrwarama kahre, lai es winau pawisinu laiwâ — es dariju wifus labi audsinata wihreescha peenaktumus, bet wairak ari nefa. Un taifui to wairako wina kahroja.

Dauds pazeetibas teem Kenigeem nebija. Wisadâ sînâ masaf nekâ man. Jo kahdâ jautâ watarâ Keniga kundse nehma mani preefschâ.

„Schodeen taifui 4 nedefas, kopsch mehs Zuchs atradam.“

„Zif nefalihdsinami ahtri,“ es meloju, „man winaas pagahjuschas, daudj abtrak nekâ tâs trihs, kuras es pawadiju weentulis tai fahdschâ.“

„Af manas flaisstas, kluas deenas! Tu zilweks frellâ wareji nostahtees durwis.“

„Kapehz tad Zuchs tâ noglabajatees no saweem labakeem draugeem?“

„Maneem nerweem foti wajaga meera,“ es nostomijos pahrbijees, „Es sînaju, nu nahks nopratinaschana.“

„Af, ko nerwi! Passateetees us manu Karlu, waj ta no kahdeem nerweem ko sin! Tahdu skuki Zuchs tit drihs neatradiseet.“

„Ne, ne, es ari pateescham fargaschos, tahdu usmeklet.“

„Drihs buhs jabrauz us mahjam,“ Kenigu mamma turpinaja. „Karla wairs negrib palift. Wehl schoricht wina teiza: „Mammîn, brautskm. Man naw ta firds, te wehl wairak no tâs patehret. Selta behrns. Wispahrim dihwaini — lai jaunee kaudis eet pa preefschu un apsehdisimees us scho solu, es esnu noguruse — dihwaini, ka mana Karla wifur sin mehru, darbâ un ispreezâ, tas winaai eedfims.“

„Mehru? Es weens pats schai karnewalâ ar winau nodejoju dewin-desmit septinas kadrikas.“

„Schirschanas no winaas man nahktees deesgan gruhsti,“ labâ mammina peebilda, „bet zil firsniigi es preezaschos, kad mana meitina kahdreis nodibinâs sawas paschas faimneezibu! Jo ka gan wehl war truhft pee laimes, kad tahda ismekleti harmoniska buhtne kâ Karla rikho un wada?“

„Es kluseju kluflu kluflu kâ pelite.“

„Sinams, ilgi jau jamekle preefsch weenigâ behrna, bet — kad jauneeschu firdis skrej weena otrai pretim? Tapehz, ja reis kahds kreetns wihreetis prezès pehz Karlas — mehs nepretofimees.“

„Es sinu, es dariju nepareisi, kad us pahrnahkoscham jaunkundsem rahdidams pehz pehfschnas atwainoschanas aigahju.“

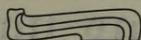
„Tu Deewin tehtin, schai seewai gan ir bahrga fwehtiba,“ es nomurminaju sobus klabinadams.

Mani zeeschanu beedri! Sakim lautâ, breedim, stirnai meschâ — wineem ir saws laiks, fur wini meerigi war baudit smarshigos augus — saudsams laiks. Kapehz mehs wezpuiishi ween esam pasaulê tâ bes apfardfibas? Zauru gadu muhs war waitat?

„Af, dodeet mums pa gadu jel kahdu ihu brihtiau, fur mehs droschi no stopas un bultam waram elpu atnem! Titai diwi mehneschus!“

Ne, tikai 14 deenas! Un schais deenās jebfura lastofchanās, jebfura waitafchana no mahtu pušes lai ir aisleegta, peedraudot zeetuma ņebu.

Sinams — es — pee manis wišs naht par wehlu. Mana klabarjakte ir uš beigam. Es mahtfliski ešmu isplabtijis baumas, ka es ņawam tehwan isškatos pawišam lihdsiģs. Un schis tehws ikdeenas lezinajis ņawu ņewas mahti zaur ņarkani nodedsinatu rinki. No ta laika mamminas mani wairš neušškata par medijumu šwehru un greešch man ņeku, kur mani ņastop.

Inta Kaijas

Dsejoli.

I.

Kad deena azis ņehds uš ihšu dušu,
Tad ņirds man atmōst kà no ņmaga meega
Un klaufas krehšlas dšeesmu klusu,
Ko pahrdwešufi ilga neišfatot leega.

Wehl logà rotà noņawejees
Šahrts ņarinsch it kà mihta ņweika,
Bet tuwak, tuwak naht no mešcha
Šils wakarinsch ar ņirnu teiku.

II.

Melnai naktij zauri
Ilgas mani dšen;
Auksti wehji, leetus;
Kofki baigi ņten.

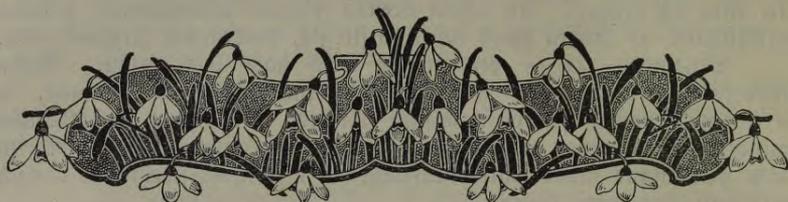
Nešaredsu ņeta,
Nešinu neka . . .
Niknas ilgas waja
Nakti baišmigà.

III.

Naw laika, naw laika,
Wišs dard un ruhž,
Gwelsch breešmonis twaitu
Un ašnis ņuhž.

Naw laika ņkatu atpakal greešt,
Naw laika par ņchaustam bruhzem zeest.
Tu ešt kà ņchuhpolēs eefehdees,
Kaš katru mirkli war pahrmēštees.

Wellas nahwe.

Ed. Wulfa.

Divi radijumi bij semajâ, tumschajâ Peterburgas wihna pagrabinâ, kuri muhsu bohemu turpu wilinat wilinaja. Tee bij — masais baltais katens Dschips un fahrtwaidsite kelnereene wineete Wella. Katens bij muhschigi apreibis no wihna twaikem un bes kahdas kautreschandâs mehdsja taifit akrobatistkus lehzeenus pahr galdeem un weefu galwam. Winam jautribâ eepafat nepalika ari Wella. No rihta lihds wakaram pagrabinâ staneja winas dšidree, šdrabotee smeekli un kad wina glahši pee luhpam lika, tad baltee sobizi mirdseja un laistijâs. Nekad Wellu neredseja noftumufchu, nefad wina nebij nelaijna un tadeht wiš pagraba apmekletaji winu taifni deewinaja. Ja Wella kahdu wakaru iſtruhka, tad pagrabâ nebij dšihwibas. Tad bešbehdigais sihda fabrikants Loks, kufsch muhscham trallinaja pee fewis melodijas iſ jaunafjam operetem, sehdeja druhms un klufš, tad glesnotajs Karpows, kufsch arween, wihnu dšerdams, ſihmeja faunus un batchantes, weidoja tikai ſahrtus un miroxu galwas un humorists Lips-Lipmans runaja par dšihwes tragiku, Materlinka klufsumu un aſfetifmu. Wajadseja redset ſchos zilwekus nahkamâ watarâ, kad wini, peeſita glahšes ar Wellu; winu iſlaidiba taya dubulta un smeekleem nebij gala.

Neweens nepraſija, no kureenes Wella un nefinaja, kur wina dšihwo, jo pawadit fewi uſ mahju wina nekad neatkahwa. Mehš ſinajam tikai to, ka wina atbraukufe Peterburgâ no Wineš un ka winai naw turwineeku un ka wina uſtur un kopj kahdu wezeniti, kuru reiſ pa puſei badâ nomirufchu atradufe pee Waſaras dahra.

Šchai wezenitei pee Wellas laitam bij laba dšihwe, jo dšeram-
naudu Wellai eenahja dauds un preekſch fewis wina netehreja.

Weefnižas kelnereenes paraſti mehds buht waj wiſu weefu mihtatâs. Ar Wellu taš tâ nebij. Wiſi uſ winu ſkatijas ar zeenibu un tahdu tâ ſwinigu deewinaſchanu. Warbuht bijâs par to, ka Wellas šdraba smeeklus katra meeſſku baudu ſalme waretu padarit neſkaiſtus un ſehrigus. Kur tad iſſlahpoſchâs, noneſtatâs bohemaš preeſteru dwehſeles atraſtu apmeerinajumu? . . .

Bulwara ſeedinuz un tamlihdſigas ſeeweetes mehš ſchai pagrabâ nemehdsam weſt. Bij kauns no Wellas un gribejas iſſfargat winas tiho, burwigi-ſchſihto ſtatu no ſchminketam ſejam, rupjeem ſmatdeem

un dimdomigeem wahrdeem. Tas mahfflineezes, kuras mums pa reisai eenahza lihdsi pagrabā, ari bij eemihlejusčas Wellu un bij ar wiau us „tu“.

Tā wairat tā gadu masais pagrabinšč us Skanstu eelas bija tapis par plašča, mahfflineeziski domajušča pulžina zentru un Wella par šči zentra dwehšeli.

D! — wina nebij tit mukke, šči masā nerahtne! Wina bij mums stringra soģe un instinktiwi juta mahfflas darba ihsto wehrtibu. Kad winai rahdija sliktu glesnu waj nolastja sliktu dsejoli, wina papreešč paštatijās gelsnotajam waj dsejas autoram azis, tad pašmehjās šdra-brotos smeellus un gari wilddama noteiza: „Ne-è!“ Tā bija tā labakā šihne, tā darbs krahšni metams . . . Tas bij kahdā rudens wakarā. Ahra gurdeni krita leetus lahšes, pa reisam logos eedrahjās wehjšč un reto garamahjeju foki us eelas šlaneja pawišam dobjī. Ari pagrabā bij drušmi. Wiš fehdeja fabojuščeš, šlīkti dsehra wihnu un nekā nerunaja. Karpows bij jau wišu šawu galdu applahjis ar bahlām nahwem, kuras eet iskaptes wihzinadamas, Lots stihwi štatijās istabas fattā, kur šprehgaja kamins un Lips-Lipmans kļušu zeesdams dsehra, ik peežas minutes pee šewis runadams Ben-Altibas wahrduš: „Tas wišs jau reiš ir bijis!“ Bet baltais kafens gabja asti nolaidis un tad Wermuts, isbijis akteeris un wehlat kinematografa ihpaščneeks, panehma wiau rokās un, komiškū gihmi fataišjis, eewaižajās: „Waj wehderinšč šahp?“, tikai šchehli nonaudeja. Neweens neprašja otram: „Kur tad Wella“. Bet wiš domaja pee šewis: „Wella ir šlima . . . Wella ir šlima . . .“

„Kaut jel nahjis kahds jautris, no šchejeenes gaisa neaiškerts zilweks un kaut žil atšpirdšinajis!“ — tā domaja wiš.

Pulkšens bij weenpadšmit. Lots paštatijās pulkšeni un, lai wiš dširdetu, eeteizās:

— Schwana wehl waw!

„Ja, Schwana wehl naw!“ — nodomajam mehš, un atkal eestahjās kļušums.

Un taišni tagad buhtu tā wajadsejis Schwana. Tas bij jautrs konserwatorists, kuruš arween dšihwoja reibuli un bija bes gala asprahtigs un niķigs. Dašču labu reiši wišč bij muhs atšpirdšinajis ar šawu pahrgalwibu. Bet šchowakar, tā par špihti, wišč nenahza, kaut ari bija, tā wehrojām, Lokam šolijees.

Bij jau pus-diwpadšmit, kad isdširdam us trepem šokus. Ja, tee bij Schwana foki, — ahtri un klaudsošči. Likas pat, ka dširdetu wiau trallinam eemihloty walš is „Jautrās atraitnes“. Kā atweegloti usel-pojām un gaidijām — ar kahdu furoru Schwans eenahšs? Nu, ja, durwis jau atwehrās . . . Atwehrās un palika wakā. Gegaudojas wehjšč. Neweena nebij. Tak jau wehjšč bij durwis atgruhdis

Nepatihkami wihluščeš žeribās, nemeerigi šafuštejamees. Lots pamahja bušetes puikām, tas aistaišja durwis un atkal kļušums . . . kļušums.

„Spehle Matschischu!“ — eesauzās Loks ar duhri us galdu us-
fšdamš un drihs polifons, tarfškedams, eesahka farwu melđianu.

Pafšhâ stiprafajâ trafas dejas weetâ no jauna atvehrâš durwis
un us fleegšhna parahdijas Schwans. Winaš bij bahls un apjuzis.
Mehš nodomajam, ka winam prahtâ jauns joks un nosmihnejam.

Bet Schwans dohji teiza:

— Kungi, ir notizis kaut kas negaidits!

Winaš runaja tik pahrlēezinoschi, ka wiseem smaidi pajuda un
mehš nepazeetigi fastatijamees.

Ar publem isrunadams, Schwans turpinaja:

— Wella ir miruse!

Lips-Lipmans ka odes dselts uslehza no krehsla, šakehra šho
krehflu un treeza pret semi, fleegdams:

— Tas ir negehlīgi! Ar tahdâm leetam nejoko!

Bet Schwans šahweja šatreekts un nekustams, wahrgi at-
fahrtodams:

— Wella . . . ir miruse . . . Es fatiku winas „mahmutu“ . . .

Schodeen septinos . . . peepešchi . . . šrds treeka . . .

Sawads, baigs, nogaidošs klufums eestahjas. Muhsu Joku
Pehsteris runaja tik pahrlēezinoschi, ka netizet winam newareja.

Tad — šahpigs kledseens nahza no Lipa-Lipmana kruhtim,
winaš šalampa galwu, nokrita us galda un raudaja ka behrns.
Karpows peegahja pee kamina, atšehdâš us oglu kastes, aisklahja šeju
un šastinga tahdâ pošâ. Loks isdšehra trihs glahšes weenu pakat otrai,
pakehra swanu un šahka tik štipri šwanit, ka laikam pat otrâ eelâ to
dsirdeja. Nenogaididams pikkolo, winaš eesteidsâš bufetes istabâ, atneša
šehšas pudeles wihna un šahka dsert weenu glahši pehz otras. Ari
Schwans pakehra glahši un kahri isšuhza. Es šehdeju pee klaveerem,
gribeju špehlet kaut ko, bet pirkti neklaufija. Titai Vermuts mehginaja
isliktees jautrâš:

— Kungi . . . War jau isšklaidrotees . . . Gadas pahypratumi . . .

It ka šhos wahrdus atšpehkodams, šehli ewaidejâš baltâš
kâfens, eelihdâš kattâ un tahds ka isbijees raudšijas us mums.

Tad dšehram trihs stundas no weetas, klufuzeeđami, weens us
otru nesfatidamees.

Pulkstens nošta trihs . . . Wehišh gaudoja, ka agraf. Kamins
bija isdšifšs. Kâ usmodinâš no pulkstena šteeneem, Loks peežehlâš,
peegahja pee leelajeem špoguteem, kuzi karajas pee weenas šeenâš,
šahpigi šawilla šeju, nehma tad no galda weenu pudeli pehz otras un
bejšuhīgi, weenalđīgi ar štihwu roku šweeda winas leelajos, platajos
šeenu špoguku štiklôs . . .

Šehli, trinškškedami luhja štikli un šehš škanâš greesâš ka
nâšis Škanštes eelas pagrabinâ weesu šrds . . .

Sweſchneeze.

W. von Etterena.

„Waj tu eſt noguruſe?“ waizaja Lidinſa jaunkundſe, kaſſena, ſtihwà guvernante, un ſtingri uſluhkoja ſawu ſargamo.

„Ne, jaunkundſe, noguruſe taiſni ne; bet —“, atbildeja maſa 7 gaduſ wežà Greetina Bergen.

„Eſaſktu teikumumu arween iſrunà lihds galam“, audſinataja pamahzija. „Ko tu gribeji teitt, Greetin?“

Behrnſ, kuſch ſchodeen lehnaſ un domigaſ neka žitfahrſt gaħja no rotaku weetaſ projam, tomehr neiſpauða ſawas neiſteiktàſ domaſ. „Bet kaħeħ žuħſ man waizajat, gribeju jautat“, wina paſſaidroja.

„Kaħeħ ka jau ir weħſ un papinſch arween raiſejaſ, kaħ meħſ pulkſten ſeſchòſ neeſam mahjàſ.“

Greetina ſaprata un fotoja ſchiglat. „At, eſ weħl tit laħpraħt buħtu palikuſe pilſeħtaſ parkà“, wina pee tam teiza ar noſcheħlojumumu ſkàtà un baħſi.

Lidinſa jaunkundſe netureja par wajaħſigu ko peeħiſt pee ſchàm nopuħtam. Kaħeħ wina gaħja kuſeħdama blaħuſ maſajai. „Bet eſ ſew ko domaju“. Un tà nu wina laimigi bija iſteikuſe lihds galam eeſaħktu teikumumu.

„Ko tu domà, Greetin?“ jautaja angleete beſ nekaħðaſ intereſeſ, weenigi aiſ peenaħziħbaſ ſajuħtaſ.

„Ka eſ gribetu taħdu mamminu“, wina teiza kuſam un lihds mahjam waiſſ nerunaja ne wahrdu. Behrna wahrdi ari audſinataju bija paħarijuſchi domigu un ari wina lihds mahjom waiſſ neatweħra ſawas luħpaſ. Bet kaħ wina eegahja dſiħwoħli, wina bija nowehmufeſ nopeetni parunat ar Robertu Bergenu, maſaſ Greetinaſ tehru Tablaħ taſ tà waiſſ newareja eet, ſkaidribai wajaħſeja buħt. Lidinſa jaunkundſe newareja ſaħkaħot ar ſawu audſinatajaſ uſdewumumu un moraliſtko atbildibu, ka behrnſ ſawu ſirdi atdewa kaħdai ſeweetei, kura Deewſ tehſſ ſaſina kaſ bija un tagaħ pat weħl ſcho ſweſchneezi, nepaſiħtamo weħlejaſ par ſawu maħti. Ne, par to wina waiſſ negribeja un newareja uſneemteeſ nekaħdu taħlaħu atbildibu Wina wiſpaħrim no paſcha ſaħtuma bija newainiga; ja nu zehlaſ nepatiħtamaſ ſeħaſ —

un tas jau gan bija eespehjamš — tad weenigais wainigais bija Roberts Bergens. Ar scho pazildinoscho apšinu angleete ar leelato dwehseles meeru gabja pretim farunai, us kuru wina schowafar gribeja peespeest Greetinas tehwu.

Roberts Bergens bija zilweks, par kuru pasnaas un draugi jau 4 gadus runaja plezus raustidami un galwas purinadami. Pirmaja gadu wunsch wehl puslihdš bija saprotams un godigi noschelojams. Bet bija pateescham deesgan, kad weenu gadu sehrojās pehz seeweetes, lai ta ari buhtu waj zit karsti mihleta. Pehz tahdas seeweetes, kura tahdu wihru ka Robertu Bergenu, tik mihtu un pee tam tik flaištu jaunu zilweku negehligi peekrahpa, pehz 4 gadu laulibas aishbhga ar tahdu meitu gehgeri, atstahja sawu wihru un sawu behrnu, sawu flaišto mahju un zeenitu stahwofli fabeedribā, atstahja to wifu bes masafās behdas! Pehz tahdas seeweetes tik ilgi un tik dšiki sehrotees — tas pa ilgoschanu palika jau nezeenigi; tapehz ween atrautees no wifas pasaules, kluht par tik klusu, nopeetnu un weentuligu zilweku — tas jau bija taifni noseefšigi. Zit daudš seeweeschu, mahtu un meitu, nebuhtu pratufchas eepreezinat bagato jauno wihreeti, kas bija schkirts, ta tad palizis par atraitni! Bet Bergens par to negribeja neko finat un neko dširdet, un labee draugi, kuri ufstahjās par starpineeem, dahmas, kuras pamehginaja wixam tuwotees bes aplinkeem, beidsot atmeta ar rofu.

Neweens nesinaja, ka Roberts Bergens jau kopfch weselas nedekas wairs nedairijās no domam par otrreiseju appreezeshanos. Ar schahdam domam Wunsch gan tikai ta rotajas, jo nopeetniba wixam no tam bija bail. Bet schi rotaschanas wixu beeschi nodarbinaja zauru deenu nomoda un nakti sapnos un tas bija wixam kluwufchas mihtas un par laimi folofschu noslehpumainu wilinoschu un dahrgu tehlu. Warbuht tehls wixam tamdehš islifas tik wilinoschi flaišts, wixam tapehz bija kluwis tik mihtfch, ka pirmo wilzeenu bija wilkufe buhtne, kuru Wunsch pasaulē mihleja wiswairaf: Greetina, wina un Helenes behrns.

Breeksch kahdam diwi nedekam pilsehtas parkā us rotafu weetas pirmo reisi bija parahdijufes schi seeweete, par kuru Wunsch wairaf neka nesinaja, ka tikai to. ka ta lifas mihtlam wina behrnu un no schi tika mihleta; ta bija Greetinu usrunajufe un ar wixu schkufe rotatees. Ta Greetina bija istahstijufe. Un no ta laika wina daudš to wehstija. Ta bija flaišta jauna gaischmate seeweete, un ta nahza ifdeenas un spehlejās tikai un weenigi ar Greetinu, nekad ar ziteem behrneem, un ta sinaja daudš flaišta stahstit, un isflatijās bahla un drufzin sehriga un wifai augstmaniga. Behrns bija glufchi fajubšminats no sweschas kundses jau pirmā pasihshchanas deenā. Un Wunsch, tehws, kas zitadi preeksch sawas meitinas bija bailigi apdomigs un to ruhpiigi attureja no wiseem swescheem zilwekeem, nebija paspehhis masajam laimigajam skuktim aisleegt pasihshchanos un rotaschanos ar jauno draudjem. Un deenu no deenas wixam bija arween masaf dubshchas aisleegt; jo Greetinas feja staroja arween wairaf, kad wina stahstija, un wina weenmehr preezajās us nahfamo deenu, us fatikshanos ar flaišto gaisch-

mataino dahmu, un daschreis pat šapnoja par to. Un tad ari tehws bija eefahzīs par to šapnot, šchīs nopeetnais, klufais weentufais zilweks, kufsch dšihwoja weenigi šawam behnam un šawām šahpigām atminamo. Winšch jau pat šahpigi buhtu šajutis, kad Greetina šawu nepašihštamo draudseni nebuhtu faštapufe un ar behdigu feju pahrnahtufe mahjās, newaredama winam neka paštahstit. Ja, šahpigi winšch buhtu šajutis ta iſtruhfumu, uš ko winšch jau iſdeenas preezajās. Šchai feeweetei, kura wina behrnu mihleja, ari winšch newareja buht weenaldfigs; pee wina eelaufās filts feeweetes mihleſtibas ſtarš. Un wiſſkaiſtatais pee tam bija taš beſkermenifkaiš, noſlehpumaini ſweſchais, kaš dahwina ſapnus beš wiſſchanaš.

„Tu, papir, bet ſchodeen tu nahſſē lihds jeb waj pahrwediſt mani mahjās? Wan japarabda tew wina. Nahſt lihds pee tewis wina jau negrib.“ Zit beeſchi beidſamās deenas maſa winam to jau nebija teikufe, wiau luhgufe! Bet winšch nebija gribejis. Bet tatschu, winšch warbuht gribeja, warbuht pat ilgojās, lai gan winšch to neatfinās; bet winam bija par daudš bail. Kamdeht eet pretim peewiſſchanaſ un iſpoſtit ſkaiſtu ſapnu tehlu? Winšch pat bija aiſleedišis audſinatajai un maſajai Greetinai, apjautatees pehž dahmas wahrda. Beſ kermena, beš wahrda tehlam bija palitt.

Un nu, ſchowakar, Lidinſa jaunkundſe runaja ar wiau foti nopeetni. Wina atfahrtoja behrna iſteikumuš, jo Greetina ſawu mahiti deef waj bija paſinufe un tikai dširdejufe, ka ta aiſzejofufe un zekā nomirufe; ar nepeeluhdſamu pareiſibu wina Bergenu darija uſmanigu uš wiſam breeſnam un haigām warbuhtibam. Waj tad Bergena kungs neapdomaja, ka kaſda ſweſcha feeweete, Deews ſaſina kaſda, wina nowehrtija wina behrnu, ta eemantoja ſcho maſo firſninu, ka winšch pats beidſot to wareja paſaudet? Waj tad Bergena kungs nemaf neapdomaja breeſmigās ſekaf, kaſdas bija eeſpehjamaf, un neeſpehjam'bu, par to jel kad waret dot atbildibu?

Un tehws apdomajās no ſaweem ſapneem un winam bija jadod taiſniiba angleetei. Taš winam ſahpeja, taš bija neſchehligi. Bet — winai tomehr bija taiſniiba. Labi, apjautafchotees, bet to winšch pats dariſchot. Winšch pats noeeſchot pilſehtas parkā un eeſaiſchotees ar to feeweetei. Jau rihtu. Bet par to jaunkundſei nebija teitt ne wahrda ne behnam nedš damai, ne, to winai nebija darit, jo tad dama warbuht aiſeetu.

Bet otrā deenā winam attal nebija duſſchaf, un pagahja wehl daſchaf deenas, eekam winšch to atdabuja. Un tad winšch ſanehmās; tam tatschu wajadſeja notitt; winam bija iſpoſtit ſawu ſapni, tapehž ka to ſtingri praſija wina meitas ihſtenā dšihwe.

Tahdā ſwehtlaimibā Roberts Bergens wehl nekad nebija redſejis ſpulgojam ſawas Greetinas ažiš, ka tai deenā, kad winšch kopā ar wiau un jaunkundſi gahja uš parku; bet winam paſcham firdeš nefad nebija bijufe tit grubta kopſch taš deenas, kad miſkoti ſeewa wiau bija peekrahpuſe un nodewufe. Dihwaini, ka wina firdeš lehtaja, kaſdš uſbudinats winšch bija. It ka winšch attal buhtu gluſchi jauns un

befruhpiigi laimigs un swabads no wiseem dšihwes ruhgteem peedših-wojumeem, it kà winsch eetu us kahdu fšepemu fatikšmi. Bet waj tad fawà sinà tas tà ari nebija? Winsch usmekleja mihtu šapni un drebeja no ta peepildišchanas. Greetina! papinšch islitās toti jozigš. „Papin, tu isštatees tahds, it kà tew bail buhtu no winas“, wina reiši teiza. „Bet wina tew neka nedaris. Wina taf ir tahda, tahda mihta“.

Tad Roberts Bergens šanehmās, lai no usbudinajuma nebuhtu jadreb un winsch leefuloja weenaldšibu un šmaidija un ištjofoja šawu maso meitinu.

Tagad wišt trihs nonahza rotalu laukumā. Greetina jau no tahleenes pašina šawu draudšeni, kura sehdeja kahdā kattā un laštja.

„Tu, papin, ta tur ir wina“, wina dikti teiza ar preezigi drebošchu balštinu un ar weenu rofu rahdija us šwešchneezi. Šihš ar to wina gribeja atšwabinat otru rofu, pee kuras papinšch winu weda. Bet papinšch rofu nelaida wakam, un tà ka behrns winam paškatijās gihmī, tās šabijās. Tik bahšs, tik pahrbijees papinšch wehl nefad nebija isštatišees.

Greetina eekleedšās. „Papin!“ Wina šakta trihzet un raudat.

Roberts Bergens audšinatajai teiza dašchus wahrduš pa anglifši. Un tad šchi maso panehuma pee rokas un par waru weda winau projam, lai gan wina raudaja un turejās pretim. Greetinu isweda išt parša pawišam laukā.

Tešws palika weens pats. Ar šahpiigi šaweebtu šaju winsch tur šahweja un elpoja dšiti un šmagi. Tad winsch apgreesšās un gribeja eet, bet tad pehkšeni apdomajās. Tik bailigs winsch nedrihtšteja buht, wina peenahkums bija, — ja gan wina peenahkums šawa behrna labad, parunat ar štaisto gaischmataino kundšī, kura tur sehdeja un wehl no grahmatas nebija pazehluse šawas azis, ar šcho šeeweeti, kura bija wina schšihštā šapna apštraipitā ihšteniba.

Un nešauschi winsch šahweja tās preekšchā.

„Helene!“

Kundše pazehla azis, nobahla, graštjās no šola peelehttees. No winas luhpam nahza šlikti apšpeests kleeedšeens, grahmata isšchluka winat išt rokas.

Winsch to pazehla un nošehdas tai blakus. „Tà tad tu ta ešt“, winsch klušam teiza.

Wina nolaida azis un galwu un neušdrošchinajās atbildet.

Winsch to ušluhkoja, to šeeweeti, kuru winsch tik karšti bija mihlejis, to neaišmirštamo, pehz kuras winsch peežus gadus bija šebrojis, nešehdams to eenihšt un mizinat. Un jo ilgat winsch to ušluhkoja, jo ilgat abi klufeja, jo wairak išt Roberta Bergena fejas isšuda šehras un šahpes, jo gludaki un zeetaki kkuwa wina waibšti. Bet šchi pilnigā pahrbwehrtiba, kahda šchait ihšajā brihdī ar winau bija notikuse, winam kkuwa apšinama tikai tad, kad ta šakta runat.

„Robert, waj tu wari man peedot?“ wina jautaja ar ištšišušchu balšī, kura šlaneja kà waidi.

„D ja“, wińſch meerigi teiza, „ko tu man eſi nodarijuſe, to eſ tew waru peedot, Helene. Bet ko tu tagad nodari manam behrnam, ko tu tagad grehko pret manu behrnu, to eſ tew nepeedodu“.

Baitu ſchnaugta wina wehrſa ſawu ſlatu uſ to. „Robert! wiſaſ taſ deenaſ eſ ar ilgam eſmu gaidijuſe un zerejuſe, ka tu atnaſkſi. Raut tu ſinatu, ko eſ eſmu zeetuſe, ka eſ eſmu atmaſajuſe, ka —“

„Lai taſ paleeſ“, Roberts Bergens winau pahtrauza. „Eſ to negribu ſinat. Eſ tiſ gribu, lai tu uſ mani klauteeſ“.

Leelaſ aſaraſ riteja no winaſ waiga, winaſ galwa dſiti noſlihgā uſ kruhtim. Bet wińſch to neeewehroja, ruhgti un zeeti ſkaneja wina wahrđi. „Naw wajađſigs, tew iſtahtit, ka eſ tewi mihleju, to tu ſini. Tu manu muhſchu eſi iſpoſtijuſe. Peezuſ gaduſ eſmu ſehrojeeſ peh3 tewiſ un tomehr nefur netiku. Ditai preekſch kaħdaſ nedetaſ. Tad eſ ſaħtu peeħraħpt tawu peemixu, tad eſ eemihlejoſ tai ſeeweete, par kuru man ſtaħſtija manſ behrnſ. Tad eſ peeħraħpu tewi ar tewi, nemaſ neſinadaſ, ka taſ noteek ar tewi. Un ta ka tagad eſ to ſinu, tad kaumoſ patſ no ſewiſ, un tewi tagad eſ eeniħſtu — laiſkam tapeħ3. Tu atkał man eſi iſpoſtijuſe weenu laimi; lai ari ta bija ſapnu laime, bet taiſni tapeħ3 ta ſchliħſtaka un ſkaiſtaka, kaħda manā muhſchā bijuſe. Bet eſ nerunaju par ſewi, leeta groſaſ ap manu behrnu. To eſ negribu paſaudet ari zaur tewi. Un tapeħ3 eſ tew aiſleedſu, aiſleedſu tew — —“

Wińſch apluſa. Ar kleeđſeenu, kuru wiſi apħahrt dſirdeja, ſkaiſta gaiſchmataina ſeeweete ſtrauji bija peeħkufeſ. Un ne wahrđu neteikuſe, ne ſlatu nepagreeſuſe wina ſteidſaſ projam.

Roberts Bergens wehl kaħdu briħdi palita klufeđamaſ un nekufteđamaſ uſ ſola un ſtiħwi raudſijaſ uſ preekſchu. Tad wińſch leħnam gaħja uſ maħjam, weenā rotā graħmata ar uſraħſtu „Paſataſ preekſch mana behrna“.

Nocturno.

I.

Tà ſawitnojees es eefſch juhſmas ſawas,
Kà eſers ſils, kas ſaulei reetot mirds,
Kà drumas wehjinà, kà laſchu gramas,
Sem kuru okmeneem pukft dſiti ſahpju ſirds.

Tà ſwaigsnès aiſwilts es no mihleſtibas,
Kà ſirds no ſafas dſelmes augſchup nird
Uif ſeewiſchſigas engepafemibas,
Bruht afmeni no gramas — dſelmé birft.

II.

Pilns juhtu wilnu ſtrauji pluhſtoſchu.
Pilns ſanonas kà biſchu ſtrops,
Pilns ilgu puſnachts krehſlâ kuhſtoſchu,
Kà Amors, kad tam uſwillts ſtrops.

Bahr balteem kalneem, lejam laiſdamees
Gan ſinu korp, bet waldaſ lihgmâ prahts
Par ſirdi eedomigo ſkaiſdamees,
Ka nenofitees, Mildas waldbſinats! —

III.

Tufſchs Mildas mitelkis.
Sirds tauna, ilgos wilta:
„Tu — pihfchtu puteklis!“
Seed ſeme nahti ſilta.

Dauns tahtat laiſchos es.
Bahr meſcheem mehnefs lez.
Treekſch ſwaigſnu paſaules
Es gramâ nogremdets.

No kruhtim welas ſlogſ.
Nakts meſchos gulſtas gruhta
Sarkft rihta ſaules logſ.
Well dſeftra wehja puhta.

Antons Kuſtrinſch.

Augli kà bariba.

Dr. med. A. Loranda.

Augteem baribas wehrtiba gan naw nekahda leelà, bet par to wineem peemiht zita jo swariga ihpaschiba — wini zaur faru bagato fulu atspirdsina zilweku. Un atspirdsina wini neween zaur fulà atrodamo uhdeni, bet wiswairat zaur organiskajam stahbem un swarigam baribas fahlim, kuras ari atrodas fulà. Daschi augli sewischti bagati ar dselsi un kalki, dauds bagatafi nekà daschs labs baribas lihdselkis. Atspirdsinajums nahk no organiskajam stahbem un augtu zutura leelà fatura un zaur to wini top par wehrtigeem baribas lihdselkeem. Schahwetäs wihges, dateles un bananes fatura tik dauds zutura, ka daschi wegetareefchi pahrtteek waj no scheem augteem ween. Bet tahdi ehdeeni nu gan war faturet tik dauds ogluhdemu (heb ogkhydratu), zil preeksch pahrtikas wajaga, bet weenas swarigas weelas augteem truhst — olbaltuma. Un tas pats majums olbaltuma, kuru fatura augli, muhsu gremojameem organeem gruhhti peeejams, jo tas pa leelai datai eeflehts nesagremojamäs zeluloses (koksnes) schuhninäs. Tapat daudsi augli top weeglaki sagremojami un labaki ismantojami, kad tos iswahra, jo tad zelulose top mihtstata. Bet ar wahrischanu deemschehl eet sudumä ari laba teesa baribas fahlu, kuru laba data atrodas augtu misä. Tatschu pee labibas graudeem nowehrojams tas, jo ari graudu misa fatura dauds wehrtigu baribas weelu un kad misu graudeem no-sprauz, tad schis weelas zilweku baribai eet sudumä. Ja auglus no-misojot noloba ari lihdsi to augtu gafas kahrtnu, kura atrodas tuhst apaksch misas. tad subd ari garschas weelas. Tapetz ari ihsteni wegetareefchi augtus newahra, bet ehd fatus. Iitai tahda bariba prasa toti weseligus gremojamus organus. Kahdu laiku tahdu baribu war gan leetot ar labam sefmem, bet us ilgu laiku pee täs gan newaräs turetees. Turpretim leelà daudsumä war gan baudit daschas nedefas no weetas weegli sagremojamus auglus ahstneeizibas noluhkos. Bet weselam zilwekam deretu auglus gan baudit fatus. Preeksch flimneekeem un

firgufceem, ihpafchi tahdeem, fureem wehders naw pilnigâ kahrtibâ, augti eeteizami kompota weidâ. Zaur wahrifchanu gan eet fudumâ nemeen data baribas faktu, bet ari data ogfuhdenu. Ja diabetiki (zukunftflinneeki) bauda tahdus wahritus augtus, tad wini fulu jeb fofiti nedrihft eht lihds, jo ta fatura dauds zukura. Zitadi eeteizams lihds ar augkeem eht ari to uhdeni, furâ wini wahrifi. Wislabaf baudit glufchi gatawus augtus, jo negatawi fatura dauds fahbes, fura dara nelahgu eefpaidu uf wefelibu, ihpafchi behrneem no tahdeem negataweem augkeem peemetas nopeetni farnu frauzejumi. Augkeem nogatawojotees fahbes un tofnes (zelulofoes) faturs pamafinajas. Daschos negatawi no tokeem noplufhtos augtos, zaur ilgu fahwefchanu peenemas zukura faturs. Schahwetos augtos, kâ bananês, wihgês, datalês zukura faturs daschkahrt ir koti leels.

Augtu fmalckâ fmarfcha zekas no eteriffam effam, furas wizwairaf atrodas mifu fchuhniâs. Tapat kâ rihsa bes misas, ari nomifoti ahboli un bumbeeri ugaku laiku fahwedami pasaudè fawu fmalcko fmarfchu. Organiffas fahbes, furas wisbeefchaf fastopamas augtos, ir ahbolu, wihnafmena, zitronu un gehrfahbe. Ja wimu nu augtos par dauds, tad winas kaitè fagremofchanai, ja par maf, tad garfchai. Masums fahbes daschos augtos war pat radit ehtgribu un eewadit fagremofchanu.

Pafneedsam te pehz Kôniga zukura un fwabadas fahbes faturu:

Augti	zukurs	fwabada fahbe
ahboli	8,85	0,70
bumbeeri	8,61	0,20
pluhmes	7,76	0,92
aprikofes	6,66	1,05
firfchi	9,05	0,72
wihnogas	14,95	0,77
femenes	6,24	1,10
awenes	4,29	1,45
mellenes	5,24	1,37
tasenes	5,72	0,77
ehrfchfenes	7,93	1,37
jahnogas	6,44	2,24
bruhfenes	1,53	—
oranfchas (apelfines)	5,65	1,35

Zukura faturu beefchi war nowehrot ari no misas ahreja iffata. Augti ar djeltenu mifu fatura wairaf zukura un fmalckatu fmarfchu, nefâ augti ar farkanu mifu, fureem ir widejs zukura faturs un fmalcka fmarfcha, kamehr augti ar bruhni farkanu mifu fatura koti dauds zukura un maf fmarfchas. Wispahrim augkeem ar fposchu mifu ir leels fulas daudsums un tee ir ari fmarfchigati.

Lai dabuhfu augtus ar dauds zukura un maf fahbes, tad teem tokos wajaga kaut palitt, lihds kam tee pilnigi nogatawojufchees. Jo wehlat tos pluhz, jo wairaf patihkamu fmarfchaimu weelu tee fatura.

Zufurs, kurfch augtos atrodas, ir pa leelai datai (gandrihs pufe) augtu zufurs, tad ari wehl kekaru zufurs, un beidsot ari needru zufurs. Bet augtu fwarigata data tomehr ir wihu baribas faktu faturs. Beewedifim tabulu, kura rahda fcho faktu faturu.

Augfi	kalijs	kalkis	magnefija	dfelfsofids	fosfors
ahboli	40,85	8,85	5,05	—	9,70
bumbeeri	58,60	6,50	5,60	—	11,80
buhkas	57,50	6,40	3,80	—	11,60
pluhmes	69,36	4,05	4,86	1,02	12,95
aprifofes	61,80	2,95	3,10	0,87	11,04
kirfchi, wifs anglis	57,45	5,85	5,47	1,55	15,64
wihnogas	51,99	6,91	3,19	1,19	21,27
semenes	49,24	12,30	6,40	2,98	13,06
ehrfchkenes	45,48	12,53	4,72	2,56	19,82
mellenes	57,11	7,96	6,11	1,12	17,88
jahnogas	40,73	9,70	6,30	—	17,00
wihges	58,83	10,90	5,60	2,19	12,76
oranschas	47,09	22,81	5,72	1,36	12,63
zitrones	45,13	30,34	5,15	0,77	13,62

Ir zilweti, kuri wafaros neet gulet, eefam naw apchduschi weenu waj diwi ahbolus, jo tee weiznot meegu. Waj tas ta pateefcham ir, lai paleef neispehtits, bet to gan war apgalwot, ka ahbolu, ihpafchi ftabbo, fula definfize muti un rihkli un ta iffarga no kalla eekafumeem, kam ihpafchi padoti zilweti ar leelam kalla mandelem. Kam jamozas ar kunga pahrfkabhumu un wizpahrim kam fagremofchana wahja, tam naw eeteizami ftabbi ahboli. Saldi nn fuligi ahboli ir weeglati fagre-mojami, tapat ka pirmee, kas nogatawojas wafara, tee fatura masaf kofknes, kamehr wezatos augtos, ihpafchi fchahwetos, kofknes faturs ir deejgan leels. Ahboli ar fawam organifkam ftabbem fewifchki eeteizami jikts flimneekem. Tais apgabalos, kur banda dauds ahbolu un fidera (ahbolu wihna) efot fastopams masaf zilwetu ar neeru un puhfchta atmeneem.

Augfi, ifnemot ogas, eeteizami ari diabetikeem, fewifchki wahriti ahboli, kuri wirdami pasaude dafu zifura. Bet war ari atkaut 1—2 fatus ahbolus pa deenu. Dauds ahbolu wini tomehr nedrihfst ehst, jo ari ftabbi ahboli fatura zifuru un ftabbe to tikai aifhlej, tapat ka ftabbs peens fatura peena zifuru. Stabbi ahboli fatura dauds kofknes un tapehz naw eeteizami, kam wahja fagremofchana. Wis-labatee ir tee fuligee ahboli, kureem ar pirfstu war mifu masleet eefpeeft. Ahboli ifaug wiflabati tahda semē, kura atrodas dauds zifura radofchu weelu, ta tad kalija un fofforfkabhes, kapehz eeteizams augtus mehflot ar fcheem mehfleem, ja grib ifaudfinat toti labus augtus.

Kompota weida ahboli weegli fagre-mojami. Amerika un Anglija tos mehds ari zept; ari tee ir weegli fagre-mojami. Bet wizweeglat fagre-mojami tee ir beefputras weida. Ari tehja no ahbolu fulas ir toti laba. Labi fuligu ahbolu ar wifu mifu fagreefch aftonas datas,

pahrlej ar kahdu pusstoppu uhdena un trauku nostahda us feltas plihtes malu us kahdam divi stundam. War peelikt ari daschas schkehes apelftau waj zitromu, un sinams, ari zukuru. Ihpaschi preefsch flimneekem tas ir brangs dsehreens. To wajaga dsert labi karftu. Wispahrim ahbolu fula ir loti weseliga, tapat ka neisruhdsis ahbolu wihs jeb fiders.

Ahbolu fulu dabu, ahbolus samatot waj farihwejot un tad putru isspeeschot. Schi fula dara loti labu eespaidu us gremojameem organeem un nekauj sakrahtees mihsalskabeem konkrementeem. Ahbolu fula, ari ruhgstoscha, bet ne pawisam isruhgufe, ir loti gahrda un weseliga. Daschos apwidos Wahzija un Franzija fiders ir ihstems tautas dsehreens. Bumberu julai naw tik patihkama garscha ka ahbolu fulai. Bumberi wispahrim grubtati sagremojami, jo wini fatura beeschi ta fauktas atmenu schuhnas, kuras nebuhs lihdsi ehst.

Pluhmes, ihpaschi schahwetis padara wehderu mihsstu. Wislabaf pluhmes sagremojamas-wahritas. Buhkas (masas silas pluhmes) fatura masleet borfsabes.

No ogam pilnigi eenahkschas semenes ir it labi sagremojamas. Meschu semenes ir dauds smarshigakas par dahrsu semenem (kuras ihsteniba naw nemas semenes, bet sprahdsenes, *Fragaria collina*). Preefsch diabetikeem un ari arteriofllerotikeem loti labs ehdeens ir semenes ar saldu kreimu. Semenem ar labam fekmem leeto pret jitti. Lai gan tas fatura wisai mas salzilskabes (us 1 litru 2—3 miligramus), tad tomehr daschas weelas wismasaka daudsuma pee kimistajam reazijam fermenti dara deesgan leelu eespaidu.

Grubtat par semenem sagremojamas ir awenes ar sawu smalto smarshu, tad jahnogas un wisgrubtat ehrfschkenes. Tas isskaidrojas zaur to, ka ehrfschkenes fatura misa dauds zeluloses, sehklas graudinus un negatavam tam ari gaka ir bagata ar zelulosi. Bet loti patihkama ir pilnigi eenahkschos ehrfschkenu un jahnogu fula. Mediziniiska sika wiswehrtigakas ogas ir mellenes, kuras noderigas pret sarnu trauzejumeem, zauru wehderu, kroniskeem katareem. Wini sagremojamiba, leekas, ari naw flitta. Grubti sagremojamas ir kasenes sawu sehllu graudinu deht. Tas pats sakams par bruhklenem, bet tas eeteizamas diabetikeem, jo naw gandrihs otra augka ar tik masu zukura faturu.

Zaur sawam organiskam skabem un baribas sahlim auglu fulas pa sawaru eeteizamas preefsch shahpju dsesefchanas, kuram noluhkam tas der wairak neta jebkurich zits dsehreens. Ja ehdam augkus sakus, tad baribas sahllis pa leelai dakai aissweescham projam, jo tas mehds atrastees misa; bet auglu fulas schis sahllis paleef. Kirschu fula fatura lihds 12% zukura, zaur ko to war peesfaiitit jau pee baribas weelam. Sewischi drudscha flimneekem noder auglu fulas. Tapat fulas der astnu atschkaidischanai, kad tas kluwuschas beesakas, un tapehz auglu fulas ari arteriofllerotikeem ir loti eeteizams dsehreens. Ari wehderu tas padara mihsstu, leelaka daudsuma bauditas. Ar mellemu fulu sasneedsami labi panahkumi pret kronisku sarnu kataru ar beescham zaurejam. Ditai auglu fulam wajag buht tihrigi pagatawotam. Sulu

wajaga steriliset, jo zitadi ta drihs fahf ruhgt. Nebuhs leetot nekahdus kimsifus lihdsjektus preeksch fulu konserweschanas, jo wifl schee lihdsjekki wairaf waj masaf kaittigi neerem; tahdas augtu fulas drihsaf war kaitet nekâ labumu atneft.

Kad augtus eewahra bes kahteem, graudeem un misas, tad dabu marmelades. Tâs wislabaf pagatawot pascham mahjâs.

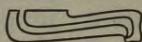
Ja augtus ehd safus, tad wajaga ehst pilnigi eenahfuschos, jo tanis attihstijees wiswairaf zutura; neeenahfuschees augki fatura dauds fahbes un kofnes, no kam sagremoschana war tift trauzeta. Beeschi nonem augtus nepilnigi eenahfuschos un kauj teem noguletees; lai gan tahdi augki ari eenahfas, tad tomehr tif gahrdi wini naw, kâ gluschi gatawi no toka nonemti. Nonemot wajaga buht usmanigam, jo kad misa teef eewainota, tad pa eewainojumu augli lehti eespeeschas bakterijas, kuras rada puhshanu un zitadas augtu flimibas. Augtus eepreefsch ehshanas buhs notihrit, jo gar teem salipis leels pulks daschadu putekku uu bakteriju. Kad saehdas dauds fahbu augtu, tad muti wajaga isskalot ar schkidrumu, kas fatura alkaliyas, jo ta sobus war ufturet weselus. — Gesfahbus augtus nebuhs kopâ ehst ar miltu ehdeeneem, jo fahbe feekalam nekauj stehrfeli pahrzukurot. Kirfchu un pluhmju kaulinus nebuhs noriht. Ir bijufchi gadijumi, ka no daudseem kirfchu kaulineem janomirft.

Pat weens weenigs pluhmes kaulinsch war buht par zehloni sarnu kolikam. Wj kaulinu sakrahjas fazeetejums, kas aissprostô sarnu un top pawifam zeets. No tam zetas sarnu kolikas, kuras usmahzas laiku pa laikam ar leelam fahpem. Tahdi kaulini war pat ilgus gadus ufturetees sarnu iswehsumos. Saki wispirms der weseligam fungim un sarnam, zitadi augki baudami nowahriti. Kad wehders wesels, tad augtus labaf baudit ar wifu miju, tapehz ka lihds ar to eebauda wairaf baribas fahlu un eterisku efentschu.

Ir toti weseligi augtus ehst, un kad seemâ mums schat simâ truhkums jajuhf, tad wimu weetu it labi war ispildit ahboli un oranschas (apelsines). Ari ziti feltu semju augki tikpat noderigi. Tad ir weeglaka atstaigaschana, kuru weizina gan wifl augki pa dakai zaur faweem masajeem sehllu graudineem, kurei kairina sarnu feenas un pamudina tâs us darboschanos, pa dakai zaur zukuru un organiskam fahbem. Augtu fahbes ari affinis padara alkalisfas, tapehz ka fahlu faweenojumi pahrwefrschas par ogkfahbam alkaliyam. Mihfalsfahbu atmemu attihstifchanas neerës un puhfli teef nowehrsta. Tapehz augli dara labu eespaidu pee jiktes un eeteizami ari teem, kurei ehd dauds gafas un pahfshaugus, no kureem rodas fahbi mihfali. Zukurflimibas gadijumos augtu zukurs dara labu eespaidu us azetona attihstifchanos. Zukurflimibas weeglos gadijumos jaewehro, ka augtos pufe no zutura fatura saptahw is augtu zutura, kurfch beeschi teef labaki ismantots. Zukurflimneeteem tapehz buhs ehst augtus. Deelu labumu dara augki ari pee arteriofleurosos, jo tee un wimu fulas atschkaida affinis. Sinami augki derigi ari pret dascham ahdas flimibam.

Ikweenam zilwekam eeteizams ikdeenas eebaudit drusku augku. Pawasari eesahf ar kirschēem un turpina zauru wasaru lihds wehlam rudenim; wihnogas faufa meetā pafarinatas turas swaigas pat lihds seemfwehtkeem. Ahbolus war dabuht zauru gadu, tapat ari oranschas.

Bet tomehr japeebilst, ka zilweki ar pahrskabbumu kungī augtus newar lahgi panest. Kompota weidā tos gan ikweens zilweks war baudit bej nekahdas faites. Semenēs pee daschām personam rada isfitumus. Augtus neder baudit ari tahdes gadijumos, tad mihsali ir alkaliski. Wihges, pluhmes, ehrrschēenes naw eeteizamas tām personam, turas flimo ar okflauriju. Ja wehders uspuhschas, tad nebuhs baudit swaigus augtus, bet ehst tos ka kompota. Gewehrojot augku leelo eespaidu us zilweku weselibu, wajasdetu ruhpetees, ka augti teef par ihstenu tautas baribu.

Hindhedes baribas reforma.

Hindhede ir slawens danu fisiologs, kursch eewehrojami noskaidrojis lopu ehdinaschanu un sawu sinatnisko pehtijumu panahstumus pahreests ari us zilwekeem, un galwenā leeta — tos pats pee sewis un sawas gimenes lozefkeem praktiski pahrbaudijis un par labeem atradis. Wina reformas pamatus raudsifim nu te ihsumā atstahstīt.

Muhfu baribas lihdsjekki ir gan loti daschadi, bet ihsteni tee fatura titai daschadā famehrā trihs galwenās fastahwdakas: Dibal=tumu, tautus un ogtuhdenus. Wistihratā weidā olbaltums atrobas wistu olu baltumā, kursch fastahw is 10—12% olbaltuma, pahrejais ir uhdens. Gandrihs tihra stahwokli olbaltums atrodams ari leesā gatā; tur ta ir 20%, pahrejais attal uhdens. Labibas graudos ir apmehram 10% olbaltuma un 60% stehrkēles; kartupeļos 2% olbaltuma un 20% stehrkēles, u. t. t.

Tauti ari gandrihs tihra weidā fastopami zuhfu taukos, sweestā, margarinē, kokosa taukos un t. t. Ar nosaukumu ogtuhdeni jeb ogtuhidrati apsihmē kopā zukuru un stehrkeli.

Tā ka mums te beeschi darischanas ar kalorijam, tad japastaidro, ko schis wahrds nosihmē. Weena kalorija ir tas siltuma daudsums, ar kuru weenu literi ($\frac{4}{5}$ stopa) uhdena war padarit par weenu gradu Zelfija siltatu. Ja nu fata, ka ikdeenas baribai wajaga faturet 2500 kalorijas, tad tas nosihmē, ka ja scho baribas daudsumu fade=dsinatū un pee tam siltums nemas neetu bojā, tad ar scho siltumu waretu 25 literus uhdena (20 stopus) sakarsēt no 0% lihds wirschanai. Nu preeksch mums ir no swara sinat kahdā weidā lai lihds ar baribu eebaudam schis 2500 kalorijas, lai waretum dsihwot weseligi un lehti un lai ehdeeni nesaudetu sawu labo garfchu. Ja nu sinam, ka weens grams ($\frac{1}{5}$ lotes) fatura 4,1 kaloriju, weens grams stehrkēles

waj zukura ari 4,1 kaloriju, un weens grams tauku 9,3 kalorijas, tad mehš lehti waram isrehtinat kaloriju daudsumu, ja eewehrojām baribas lihdsjeku kimisfo fastahwu.

Cewehrojams, ka olbaltums un stehrkele šatura weenadu daudsumu kaloriju. Bet zena šceem baribas lihdsjekem ir dāschada. Lai šada=butu weenu mahrzinu olbaltuma, tad wajaga apeshst 5 mahrzinas leefas, labas gatas, kas istaisa wefelu rubli, ja mahrzinu rehina us 20 kapeikam. Bet gaka dāschahrt ir wehl dahrgaka. Weenu mahrzinu stehrkeles dabū no 1 un $\frac{1}{5}$ mahrzinas kartupelu miltu par 10 kapeikam, 1 mahrzina zukura maksā 12—13 kap., un tikpat dauds kaloriju dabū no $\frac{2}{5}$ mahrzinu zuhfu tauku par 10—12 kap. Tā tad kalorijas gatas olbaltumā ir 10 reis dahrgakas. Bet kapeh3 tad mehš nepahrteekam no kartupeku milteem, zukura un taukeem? Tāpeh3 ka tas neeet.

Muhfu ķermenis usbuhwets pa galwenai dafai no olbaltuma un šinamai dafai šchās weelas wajaga atraštees muhfu baribā. Bet zif? Tas ir galwenais jautajums! Lihds šchim pamata likums bija: baribai pa peektai lihds festai dafai wajaga fastahwet is olbaltuma! Lihds=šchineja mahrzinu norma preekšč peeaugušcha strahdneeka bija 120 grami (9,37 lotes) olbaltuma, 60 grami (4,69 lotes) tauku un 500 grami (39,07 lotes) ogšhidratu, kopā 3000 kalorijas. Tas esot wismajakais daudsums, bet leelata daka zilwefu tagad eebanda dauds wairaf olbaltuma.

Bet Šindhede nu apgalwo, ka peeteek ar 60 grameem (4,69 lotes) olbaltuma; tā ja muhfu bariba šatura desmito daku olbaltuma, tad ir pilnigi peeteekofchi.

Agraf ari domaja, ka augu olbaltums esot gruhtati šagremojams, tāpeh3 pusei no olbaltuma jabuht no kustonu walsts, pee pirmā domaja gaku, olas un peenu. Bet Šindhede peerahdijis, ka augu olbaltums tikpat weegli šagremojams, kā kustonu olbaltums.

Muhfu usdewums nu ir, ehdeenus tā fastahdit, ka mehš tanis dabunam wajadšigo daudsumu olbaltuma, tauku un ogšhidratu. Kas nu grib lehti pahrtikt, tam tikai japeeluhfo, kahdos baribas lihdsjekos winašch kalorijas dabū wislehtaf eepirkt. Ja kalorijas kahdā baribas lihdsjekli top par dahrgām, tad jaismeklejas otrs, kur to war dabut lehtaki.

Šindhede atgahdina, ka dāscham labam wina metode islikšees gruhta, bet wifs eesahkums jau ir gruhts. Un šeeweetes ari tatschu reis nahšs pee atšinas, ka ehdeenu pagatawofchana ir šinatne, šinatne us tihreem dabas šinatnišceem pamateem, kuri dibinajas us likumeem, kas ispidami, lai bariba buhtu wefeliga un laba. Šindhede ari nemaf neprasa, lai us reiši pahreet us wina šistemu. Ir gimenes, kuras pahri reišes nedekā leeto wina metodi. Lai turas katrs pee sawas parastās baribas, bet lai tik neehd tik dauds gatas kā lihds šchim, un ehd wairaf maišes un kartupeku.

Kad un zif dauds buhs ehst? Dauds wegetareeschi ir tašs usfkatos, ka buhšchot ehst šatus graudus, bet ka tas pateescham buhtu derigi, wineem naw nefahdu peerahdijumu. Stehrkele graudos ir

eeslehgta zeluloses misâ, kuru muhsu gremojamâ fula ihâ laikâ newar paweitt. Wahrot un zepot grauds peebreest, pee kam misa pahrpplihst un stehrkele top par „flihsteri“, bet pehz tam aukstâ temperaturâ, tâ zepot, ta fahst pahrwehrtsees par dekstrinu un zuturu. Zepshana ir labata par wahrischanu, jo zepot stehrkele leelakâ mehrâ pahrwehrtshas par zuturu, un par zuturu winai japahrwehrtshas ari kungi. Un tad te wehl peeweenojas tas leelais labums, ka maiši wajaga koschat, kamehr beesputru rij tapat semê, pee kam tad ehdeens nemas nenahst safarâ ar seekalam, kas ir nepeezeeshami wajadsijs, jo seekalas weizina stehrkeles pahrwehrtshanos zuturâ. Bes tam seekalas ari ir wislabakais schkidrums, ar to baribu noskalot lejâ. Ir koti slifts paradums, maiši mehrzet kasejâ waj supâ. Nebuhs neweenu maises kumosu ar kahdu dshreenu noskalot lejâ, wajaga to koschat, kamehr tas patz noslibd. Dsert war maltites nekâigs. Ja lastitajs scho metodi nopeetni peefops, tad winsch drihs pamânis weeglumu un patiku, kahda tai feko. Lai scho fajuhstu safneegtu, tad it nopeetni jaruhpejas par to, ka neehd par dauds. Ja peemehram ehd fweestmaiši bes nekahda dshreena, tad apehdis masaf, neka kautko klast dserot. Sweestmaiše ir koti konzentreta bariba. Bet nelaimē ir ta, ka leelakâ data zilweku sawu kungi tik beeschi un tik koti isplehtuschy, ka tas kkuwis nenormali leels, un tâ wini nu drihsaf nekajuhst fahstu, eekam naw apehduschy sinamu daudsumu. Ja nu tahdi zilweki sawu kungi peepilda ar konzentretu baribu, tad wini juhtas apgruhtinati. Wini tapehz justos dauds labaki, eebau- didami masaf konzentretu baribu un wairaf schkidruma; bet tomehr wehl dauds labaki wini justos, ja wini lehnam pamafinatu baribas daudsumu un bauditu to wairaf konzentretu.

Ehst wajaga beigt, kad ehdeens wislabaf fahst smeeket. Ko fauz par pahrschanu jeb gaušu, tas ir wisaf nenoteikts fajehgums. Weens ir tikai tad pahedis, kad winsch wairs neka newar nodabut semê, ziti, kas gudrati, ir tad pahhduschy, kad wini apklusfnajuschy sawu isfalkumu. Ja zilweki faprastu fahstes fajehgumu, tad dees waj nebuhtu prahhtigaki, is pusdeenas pawisam ismest laukâ mihsstos, plabnos, maswehrtigos ehdeenus un pa galwenai teesaf turetees pee fweestmaises un augkeem, neafsmirstot kreetni koschatatus kartupefus. Hindhebe patz neka dauds netura no eezeenitajeem flkteem ehdeeneem, bes kureem leelakâ data zilweku domâ newaram istift.

Taupiba pee wahrischanas. Kurinamais matfa nauđu. Bet beeschi pateesham janobrihmas, zif issehrehrdigas ir zitadi daudsas nama mahstes waj kehshas ar dahrgo kurinamo materialu. Ar daschu usmanibu te war dauds eetaupit. Sewischki wahrischana ar gahsi ir ahrfahrtigi taupiga, ja ar to prot apeetees. Leelakâ issehrehrdiba noteef pee ehdeenu ilgatas wahrischanas. Gandrihs nekaf par to nemas nedomâ, ka ja jau ehdeens eesahzis reis wirt, tad to ne par tshipatu newar dabuht karstaku, lai ari kurina nes zif stipri. Uhdeni karstatu par 100 gradeem Belsija newar nemas dabut, ja garainas war noeet. Weenigais, ko pee stipras wahrischanas war panahst, ir tas, ka schkidrums isgaro: ehdeens eewahras, un ja tad uspilda aukstu uhdeni

waj peenu, tad pahrlaekais karstums aiseet preeksch tam, lai schkidrumu dabutu attal us wehrdamo punktu. Lai schkidrumu usturetu us 100 gradeem, preeksch tam wajaga foti masa uguna.

Wahrischana wahramâ faste ir leels eetaupijums, un neween eetaupijums fainneeziâ, bet ari dusmâs, jo wahramâ faste ehdeens nefad newar peedeat Wahramu fasti pats war lehti pagatawot. Peeteef ar weentahrschu toka fasti, kahdas 20 zollas garu un platu un kahdas 28 zollas augstu ar zeeschi aisslehdysamu wahku. Ir wisai praktiski, kad wahramâ faste leekameem podeem ir weenads dibena zaurmehrs un kad podu ofes stahw augschmalâ un newis fahnos. Tad isschui abos galos wakeju maifu tik platu, ka podi eet eefschâ; weenu galu peenaglo pee kastes dibena un starpu starp kastes eefschejam feenam un maifu peebakâ ar feenu, un maifa otru galu peenaglo kastes augschmalâ. Kastes dibenâ eeleef kuschi wakeja feena, kuru war lehti ismainit. Podu apsegschanai nem apaku feena spilwenu, kuru usleef us wahku. Ja schahdu fasti eerihko preeksch dascheem podeem weenu wirs otram, tad tee tur stahw wislabaki. Podus faste wajaga eelift, kad tee ir pilnâ wirschanâ (tik tablu tos uswahra us plihes waj zitur) un wahku nebuhs wakam taist un paluhkotees, waj labi wahras. Newajaga ari aismirist, ka wahramâ faste wahrot, igarojums ir majaks un ka tapehz jaem masaf uhdena waj peena, nekâ teefchi us uguna wahrot.

Ehdama mahkfla. Ar to ween nepeeteef, ka nama mahte prot ehdeenus pagatawot un sarihkot: kad gimene neprot ehst, tad tas wiss neneeka nepalihds. „Neprot ehst! Ehst jau gan prot ikweens zilweks!“ tã weens otrs issautfees. Bet pehz Hindhedeš peedsihwojumeem zilweki wispahrim ehst prot wismasaf, tapehz ka wini par to nefad naw padomajuschi. Ehschana nebija nekahda mahkfla, kamehr zilweks dsihwoja dabikã stahwofti un pahrtika no neapstahdateem produkteem, kuru peegahdaschana bija kaitita ar leelam puhlem un kurus nahzãs ar sobeem fatodit, eekam tos wareja noriht.

Bet schos laikos, kur smalka pawahru mahkfla sobus padarijuse gandrihs leekus, tã ka ajs nepeeteekofchas leetofchanas tee jau 10 lihds 20 gadu wezumã fahf isdrupt, tagad wajaga ehfchanas grehto mahkflu eemahzitees.

Skweenai nama mahtei buhtu eeteizams pahrl ehdamo galdu ar leeleem hurteem pakarinat schahdus usraftus:

Nekad neehst bej issalkuma!

Sabeids ehst, tiklihds issalkums apmeerinats!

Ehdot nebuhs runat, bet koschat!

Ehdeet maifi! Ehdeet kartupekus!

Daudseem zilwekeem naw nekahdas jehgas par to, kas tas ir, buht issalkuscham — ja neeskaita wisnabagakãs schkiras. — Maj dsird schehlojamees par issalkumu, bet par to jo beefchi par „truhkstofchu apetitu!“ Newar nemas finat, waj buhs raudat waj smeetees par teem tuhkstofcheem zilweku, kuri eet pee ahrsta, lai tas wineem paraksta kahdas sahles preeksch „apetita“. Apetita truhkums ir dabas weenigais eerozis

pret moderno pahrehdinaschanu, kura wahjina energiju un darba spehju un beidsot fabožā gremojamos organus un wišu organismu. Bet scho kreetno eerozi nesinoschi zilweki ar waru rauga iſſiſt iſ dabas rokam, zaur pahrsmalzinatu pawahru mahtſlu un ja ar to wehl nepeteek, tad ar wiſadeem „apetita lihdselkeem“. Waj tad gan war brihneteek, kad ſarnas un kungis beidsot pret tahdu moziſchanu ſahſt ſtreitot. Un laimigs tas zilweks, kura kungis laikus uſſahſt ſtreiku. Strauſa kungis wed beeschi ween agrinā kapā.

Tā tad par neapgahſchamu likumu japeenem, nekad neehſt, tā tikai iſſalkumā. Bet beeschi ween ſamaina iſſalkumu ar appetitu. Patika, uſkoſt kahdu mahtſliſki ſarihtotu kumofu, naw tas pats kas iſſalkums. Iſſalziſ zilweks ir tikai tad, kad wiſch ar garſchu waretu apehſt gabalu ſauſas maiſes ar plahnu kahrtinu ſweeſta. Un ſchahdu appetitu eegahdateek, ta ir wiſweeglaſa leeta paſaulē. Zapagaida tikai, kamehr tas pats atnahſt, weenatga, waj pee tam paet puſdeena, weſela waj pat daſchas deenas. Gaweſchana bija agrak wiſai laba leeta, kuru mehſ tagad eſam aiſmirsuſchi. Beeschi ta atnes leelu labumu, bet reti waj nefad ta nekait. Un ja tad wehl appetits nenahſtu, tad lai rihſtos paſtaigajas diwi ſtundas, tad tas droſchi ween eeradiſees.

Kreetna koſchlaſchana ir galwenā leeta. Lai tik pamehgina koſchlaſchanas mahtſlu paſtudet pahri deenas. Lai paruhpejas par iſſalkumu un panem tad gabalu maiſes waj zwiſhaku, ziſ zeetu ween eeſpehjams, un maſu tſchiptiniu ſweeſta, ſakoſchka to kreetni un patura jo ilgati mutē. Maiſijums kluhs tik ſmalts un ſchtidrs, ka tas pats no ſewis noſlihdees wehderā. Ja tad nu tā turpina, kamehr iſſalkums pahrgahjis, bet ne ilgak, tad jutifeek weegls, omuligs, uſ darbu preezigs, kamehr pehz kreetna „biſſteka ar olu“, kuru apehd beſ kreetnas koſchlaſchanas, wairak patihſt nogultees nekā ſtrahdat.

Iſrahdas eeſpehjams, gadeem palitt pee pilneem ſpeheem un weſelibas, pahrteekot weenigi no ſweeſta, maiſes, kartupekem waj zitām lihdsigām weenkahrſcham un lehtām weelam (putraimeem, palmina, ſchahweteem augteem un t. t.). Tahda pahrtika ikdeenas iſmaksatu kahdas 15 kapeikas. Ja ari nebuhtu nodomats, diſhwot tik weenkahrſchi, tad tomehr preeſch wiſeem buhtu no leela labuma, kad pamehginatu tā diſhwot tikai daſchas deenas.

Pawiſam zita leeta ir, waj zilwekam ir tik dauds ſpehjas, atturetes pretim kahrdinaschanai, kad ſehd pee bagatigi klahſta galda. Weenam otram tas warbuht nahſas wiſai gruhti. Bet ja wiſa mahſkopiba pahrgroſa kurſu, tad leeta ir weegla. Kad zits nekās naw redſams, tad weenkahrſchee ehdeeni ſmek titpat labi, ka ſmaltee. To apleezina tuhſtoſchi peediſhwajumu.

„Pahrmains truhkums!“ tā weens otrs teiks. Tikai nedaudſi atraduſchi to noſlehpumu, ka zilwekam wajaga jo wairak pahrmains, jo ſmalſaki un nedabiſſaki ir wina ehdeeni. Ja ikdeenas buhtu jaehd biſſtets, tad to uſ ilgaku laiku newar iſturet; bet maiſi, kartupekus un augkus war ehſt ikdeenas gadeem un tomehr neapnikt. Waj tas neleezina, ka ſchahda pahrtika ir wiſdabiſſakā?

Ja var eegahdatees pateescham labus kartupekus, un bes teem pehz Hindheedes sistemas newar dšihwot, tad kartupeki ar mehrzi (waj ar aufstu sweestu) ween ir garschigs ehdeens. Daniĵa leeto wairaf mehrzes ikdeenās nekā Wahzija (Baltija atkal wehl mafaf nekā Wahzija). Mehrze noder pee maisēs un kartupefeem, tapehz daudsu danu ari ehđ dauds no schein lehtajeem baribas lihđsefeem un zaur tw eetaupa foti no dahrgās gatas.

Pee maltites tapehz lai neaismirst maiši un kartupekus un lai atzeras, ka rupja maiše ir labaka par bihdeletu maiši. Smalka maiše ir par daudš weenpušiga bariba, kura noder tif pee stipri jauktās baribas, bet ne tad, kad pahrtika pa leelai dafai fastahw ij maisēs.

Baribas lihđsektu fastahws un wiau kaloriju daudsums.

Saturš %.

Produkti	olbaltums	tauti	ogļuhdeni	kalorijas 1 mahrz.
grīku putraini	8	2	75	1400
aušu putraini	15	6	64	1480
rihša	8	—	76	1360
Ķago	—	—	87	1400
rudšu un kweeschu milti, rupji .	12	2	70	1200
rudšu milti, bihdeleti	9	1	74	1360
milti	9	1	74	1360
meeschu milti	12	2	71	1400
rihša milti	8	—	77	1360
makaroni	9	—	78	1400
kuntulīšchi	11	—	76	1400
kartupeku milti	1	—	82	1320
Ķago milti	—	—	87	1400
rihša stehrkele	1	—	85	1360
kweeschu stehrkele	1	—	74	1200
rudšu maiše, rupja	8	1	48	800
smalka maiše	8	1	50	960
baltmaiše	8	1	50	960
rihweta baltmaiše	12	1,5	75	1440
zwichaki	12	1,5	75	1440
zukturs	—	—	97	1600
medus	1	—	75	1200
Ķitronats	—	—	31	480
palmins	—	100	—	3600
zuhku tauki	—	99	—	3600
margarine	—	86	—	3180
speķis, šablits	10	76	—	2880
šweests	—	86	—	3200
šalds peens	3,7	3,5	4,4	260
zentrifugu peens	3,7	0,2	4,4	140
ķehrnes peens, paniĵas	3	0,5	4,5	140
kreims, widejs	3	15	4	640

Produkti	Saturš %.			katorijas 1 mahrs.
	olbaltums	taufi	ogtuhdeni	
kreims, kufams	3	25	4	1000
feers, falda peena	27	30	3	1560
feers, jaukta peena	35	10	2	960
feers, nekreeta peena	35	4	4	760
ola	13	11	—	900
olas dseltenums	16	32	—	1400
olas baltums	12	—	—	200
dselteni firai	22	1	54	1240
pupas	24	2	52	1280
lehzas	24	2	52	1280
reefti, lagfdu	18	60	8	2560
mandeles	21	53	13	2440
pluhmes, schahwetās	2	—	62	1040
forintes, schahwetās	2	—	62	1040
roftines, schahwetās	2	—	62	1040
dateles, schahwetās	2	—	47	800
wihges, schahwetās	4	1	52	920
ahboli, schahweti	2	—	58	960
kirschi, schahweti	2	—	45	760
mellenes, schahwetās	4	—	29	400
aprikošes, schahwetās	3	—	30	520
pluhmes, fwaigas	0,5	—	8	135
kirschi, fwaigi	0,5	—	12	200
ehrtfchnes, fwaigas	0,5	—	8	125
jahnogas, fwaigas	0,5	—	8	125
ahboli, bumbeeri, fwaigi	0,5	—	12	200
apelfines, fwaigas	1	—	8	140
mellenes, fwaigas	1	—	5	100
femenes, fwaigas	1	—	7	120
bruhklenes, fwaigas	—	—	—	—
tomati, fwaigi	1	—	4	80
melones	1	—	2	45
kirbji, fwaigi	0,5	—	7	120
gurki, fwaigi	1	—	2	45
kartupefi	2	—	20	360
fpruhtes, kabhfi	1	—	9	160
fkorzoneras, fwaigas	1	—	16	280
kolrahbji, fwaigi	2	—	8	160
beetes, fwaigas	1	—	9	160
rutki, fwaigi	1	—	4	80
felerijas, fwaigas	2	—	12	220
purawi, fwaigi	3	—	7	160
fhipoli, fwaigi	2	—	11	200
mahrtrutki, fwaigi	3	—	16	300
batates, fwaigas	2	—	24	400

Saturš %.

Produkti	olbaltums	tauki	oguhdeni	kalorijas 1 mahz.
kahposti, baltee	2	—	5	120
kahposti, farkanee	2	—	5	120
kahposti, krubfainee	4	—	13	280
kahposti, roschu	5	—	7	200
kahposti, puķu	3	—	6	140
pupinaš, greeschamaš	3	—	7	160
širni, šati, graudoš	6	—	12	280
širni, šati, pahštēs	2	—	4	100
šalati	1	—	3	65
špinati	3	—	4	120
škahbenes	3	—	4	120
škostas	2	—	3	80
rabarbers	0,5	0,6	0,3	30
gongata, šoti trefna	15	34	—	1480
zuhgata, trefna	15	34	—	1480
šogata, trefna	16	45	—	1880
gongata, wideji trefna	20	7	—	560
tefgata, trefna	20	7	—	560
jehrgata, wideji trefna	20	7	—	560
eekščas, wahritas	20	7	—	560
gongata, leefa	21	1,5	—	400
tefgata, leefa	21	1,5	—	400
jehrgata, leefa	21	1,5	—	400
širggata, leefa	21	1,5	—	400
wiřgata, leefa	20	5	—	500
šilkes	14	8	—	520
šutis	13	29	—	1240
menza	17	—	—	240
bute	18	2	—	360
lašis	17	10	—	640
deša, šchahweta	27	40	5	1960
šilke, šahlita	19	17	—	920
šchinkis, šchahwets	25	36	—	1680
baltalus	—	1	8	125
alus, eefala	—	2	36	255
alus, bairreeschu	—	4	5	80
wihns, farkans	—	10	3	50
portwihns	—	20	7	115
šchokolade	5	15	75	1820
kataopulweris	12	52	28	2530

Pež šchis tabulas, šinot weetejās pretšchu zenās, ikweena nama mahte war pagatarwot lehtu un špežigu pušdeenu. Čhdeenus wajag tā išdalit, ka pa wišu iřnahš katram 2500 kalorijas.

Otrà mahte.

Ž. Butè (Boutet).

Nowakarè leelais krogš eelas stuhri, kur nebija redsams neweens žilvešs, ņawu diwu leelo lofu lampu ņpilgtà ņpoņhumà ņpihdeja tà burwju pišs.

Gelens to no taħleenes eeraudņidams ņajuta ņlepenu preeku, bet lihdņ ar to noņaunejās, ņawu ņoli paħ ņleegņni ņperdamš, it tà apņina winam to paħmeņtu.

Ta bija pirmà reiņe, koņņch winņch peħz ņawas ņewas nabwes te eeradās. Wini bija peežpadņmit gaduš prezejuņņees un ņarj winneem nebija bijuņe ne maņatās neņaņanaš, iņnemot ņcho krogu.

Krogš bija Gelena weenigaiš netikums un wina ņewas weenigās raiņeš. Winai nekad nebija laimejees wiħru atturet no kroga apmeņleņņanaš, lai gan wina žitadi ņainneežibà bija neaprobeņņota wal dineeze. Ķalejam Gelenam ar wiņu ņawu Ķerkula augumu bija beħrna dweħņele, winņch baiħijās ņawas ņewas tà uguns un deewinaja winu lihdņ ar to. Un kad wina nopeetnà Luise, Ķura ar wiņeem ņaweem peežeem beħrneem bija palikuņe ņlaka un ņlaka, ar ņawām leelajām ņilajām azim winu uņluħtoja un iņteiza Ķautħaħdu weħleņņanaš, tad winņch tuħlit padewās. Bet Ķas uņ krogu ņiħmejās, tad te wina neka nebija paņpeħjuņe iņdarit. Krogš tà ņakot bija Gelena neatkaribaš preeņņņtaħwiš, lai gan winņch, taiņnibu ņakot, to neleetiģi newalkaja. Winņch tur nogahja tit weenreiš pa nedeku, ņeņideen, peħz alģas iņmaņas un darba beigam; bet kad winņch reiš ņeħdeja ņawà Ķaltà, tad winņch par projam eeņņanu wairš nedomaja un politiņeja ar ņaweem draugeem, Ķurus winņch pažeenaja ar labi alģota ņraħdneeka dewibu. Bija daņņas Ķlaħņeš abņņinta un litrs ņarkana wiħna, Ķuri pamasiņaja nedekas alģu un taupigo Luifi eedņina iņņamiņbà, kad wina atnaħja ņawu wiħru weņt uņ maħjam.

Un it festdeenās atfahrtojās tas pats štats. Luise bija pagatavojuse walarinās, galdu klabjuše un gaidijuse šawu wihru, labi šinadama, ka winsch laikus nepahrnahts. Kad pulkstens šta astonus, Luise wairs newareja sawalditees, paxeima masako behrnu us rokam, pahrejos atstahja wežatās meitas Amelijas usraudšibā un gahja us krogu. Tur wina pašina un pat wisleelatee schubpas winai goddewigi pagreesa zelu, jo pašina ari Gelena un šinaja, ka winsch jokus neprot, ja wina seewai pretim neisrahda peenahzigu zeenu. Daschreis winsch to redseja nahkam waj darija žiti wina usmanigu; bet pa leelakai dakai ais kautkahda politiska jautajuma winsch bija aismiršis pat šawu seewu. Wina tad nostahjas tam ais muguras un teiza ar šawu dšidro, pee-klahjigo balst, jo seewai klaji šawu wihru wajaga zeenit:

„Waj tu nenahstē drihs us majam? Pulkstens jau astoni un behrni issalkufchi.“

Gelens šatruhkās, nosarka un apgreesās apfahrt:

„Tuhlit, tuhlit! Peesehdees tak un eedser kahdu malku!“

Daschreis wina šcho peedahwajumu atraidija un palika stahwam, tā šatot kā dšihws atgahdinajums par tuhlieteju aiseeschanu; reti wina apsehdaš un kahwās šew usteept kahdu glahši limonades, un gaidija nopeetna, kluša un pahymetoscha, ar šawu masako us rokam, kufsch isskatijās tikpat nopeetns un tiks kā mahte. Un preeksch Gelena krogam wairs nebija nekahda staraina gaischuma, beedreem nekahdas atjantibas, politikai nekahdas intereses, wihnam nekahdas garščas. Wina weeglais šfurbulis azumirkli isgaisa un palika tikai nospeedošs apjukums, kas winam pašam runašchanu padarija grehtu. Wirmā laikā beedri bija mehginajufchi, usjautrinat Gelena maso kundsi, bet šchis mehginajums it nemas nebija isdewees, jo pee pahrgalwigajeem jokeem un parupjeem glaimēem Luise bija palikuse wehl nopeetnaka.

„Ah ne! Deesgan!“ wina pretojās. „Ir jau šlitti deesgan, ka es te esmu! Gelens, pašai winam, lai winsch tura muti!“

Ar to wina ikreis bija šabeedejuse pat leelakoš balamutes. Un pehz daschu minutu starpbrihscha, kas winam likās wajadsigs šawa wihra goda uštureschanai, Gelens samatsaja šawu reškinu un lihds ar Luisi atstahja krogu. Šaktumā par wina pašobojās, kad winsch jau bija isgahjis us eelu, jo Gelenam bija bail tikai no šawas seewas, un wina warenee muskuli un duhres darija leelu eespaidu pat us wisleelako kausli.

Pa kahjelinu wini gahja weens otram blatus. Gelens faleeza šawu gawo augumu un širzinaja šhdaini, lai mahtei buhtu labaks prahts, bet tas wifs bija weltigi. Luise un masais isturejās atraidošchi, un beidsot kalejs lihda druhms wineem nopakat, labi šinadams, ka seewa us wina buhs šabosufes lihds šwehtdeenās rihtam.

Par wifu to winam tagad bija jadomā, kad winsch šawā kattā ebrti bija nosehdees. Beedri winam klušu un širsnigi speeda rofu un usdroschinajās runat tikai pusbalst, par šawas lihdsjuhtibas šhmi, kā

landis, kuri šin, kas peeklabjas. Un Gelens, kas zaur ņahdu lihds-
juhtibu ņawu nelaimi ņajuta dubulti, dšiti nopuhtās un iņņlauzija aņaras
iņ azim.

„Nu Gelen, kad naw groņams, tad japadodās. Gan jau atkal
buhs labi. Maņu absintu ar zuturu, kā jau parasts?“ Tas bija pats
ņaimneeks, kas tā papublejās. Zitadi wiņņch ņawu weetu ais bufetes
nekad neatstahja, ja newajadseja warbuht kahdu pahrlēezigu troņsch-
notaju ņchuhpu iņgahdat laukā uņ eelu. Paņlaimots Gelens winam
ņpeeda rotu, iņdņehra ņawu glahņi tutņchu, pastelleja otru un absinta
apmeerinats eesahka stahstit par ņawām behdam.

„Ja, no rihta Luiņe bija peezehuņes, tapat kā es un mehņ
wiņ, mundra un meņela. Ap pulksten deņmiteem mani aifņauza iņ
ņabrikas. Wina wairs nebija dšihwajos. Tas bija usnahzis kā ņibens;
wina bija noņehduņes uņ krehsli un ne wahrda neteikdama beigta bija.
Neweena ņkana, neweens kledņeens. Un pagalam! Atstahj ņawus
behrnus weenus — un—mani ar“.

„Un kā tad tu tagad eņi eerihkojis ņawu ņaimneeziibu?“ beedrs
Bernhards pehz kahda brihscha apjautajās.

„ņaimneeziibu? Ah, it brangi. Mana wezaka, Amelija, —
winai tagad jau trihspadņmitais gads — ta noehmhuse wiņu ņawās
rokās. Man gandrihs ne par ko newajaga ruhpetees. — „Ez grihu
buht muhsu mahtes weeta,“ wina man teiza, „Ez protu wiņu un iņ-
audņinahņchu ņawus mahņas un brahfus!“ No, juhs brihnatees! ņums
wajadsetu tikai redset, zik iņweiziga wina ir! Wina wahra ehdeenu,
lahpa un maņgā, apgehrbj maņos, nowada winus uņ ņkolu, gluhchi
tapat kā winas nelaike mahte! Ne azumirkli wina nepaleek beņ darba.
Pee wiņas tās nelaimes ta ir wehl tihra ņwehtiba.“

„Un tagad wiņmaj tu wari meerigs dņert ņawu glahņi, nebai-
dotees, ka teri preekschlaitus neaiswed uņ mahjam!“ peebilda jumikis
Schuens, kurņch reibuli lehti kluwa ņinists.

Ziti pahrmetoņchi kluseja. Ta bija nepeeklabjiga peefihme.
Gelens jau waj graņjās Schuenam kertees pee rihtles, un wina
duņmas bija jo leelakas, kad wiņņch ņajuta, ka wina beedram ihsteni
tatņchu taiņniba. Luiņi wiņņch bija mihslejis par wiņu, wiņņch newareja
apmeeratees par winas nahwi, un tomehr wiņņch bija atnahzis frogā,
ņehdeja tur meerigs, dņehra tik, zik gribeja, bija pats ņawus neap-
robeshots kungs, un wiņņch nebuht newareja ņew apņlehpt, ka tas wiņs
winam darija preeku.

„Lai nu paleek! Ez ismahņaschu weenu litru!“ wiņņch beidsot
teiza nopuhņdamees, it kā wiņņch to buhtu pamatigi pahrdomajis.

Schuens, ņawu peebildumu noņchelhodams, pastelleja otru pudeli,
Bernhards darija to paņchu un Gelens nu meerā kuhpinaja ņawu
pihpi, bija uņjautrinats un atņina atkal dšihwi par iten omuligu.

„Waj tu nu drihs nenahņki uņ mahjam?“ kahda gaischa balņs
ais wina eejautajās. Pulkstens jau astoni un behrni iņņalkuņchi!“

Wina miruņchās ņewas balņs.

Gelens ar isbihfu kleeđseenu peeleežās stahwus, apgreesās apfahrt un eedomajās fawā preefšā redsam Luisi, flaitu, taiřnu, nopeetnu un fkaistu, rokās masu behrniņu, kurfš līkās nemeerigs un blifnaja azis pahrleekajā gaischumā . . . Bet isbihlis ilga tīkai weenu sekundi un ta weetā eestahjās issamifigs apkaunojums. Wina preefšā stahweja wina meita Amelija, preefššimigā šaimneeze, un winsch šaprata: wina ispidija mahtes weetu, wina bija pagatawojufe wakarinas, wina bija gaidijufe tehwu, un tad tas pulksten astonos nepahrnahza, tad wina gabja tam pataf.

Gestahjās dīfšch klufums.

„Apsehstees tatschu, behrns, un nem weenu malku!“ beidsot Gelens nostomijās. Bet wina bija nonehmufēs buht gluschi stingra un nepadotees mahtes wahjumam, kura daschreis bija peenehmufe usajinajumu. Wina kluwa nopeetnata un teiza ar zeenibu:

„Es pateizos, papin! Preefšch manis wihns naw nefas, ihpafchi preefšch ehšchanas, un tad te ari naw nekahda lahga weeta preefšch behna! Es tīkai atnahzu, tewi paluhgt, lai tu nahktu us mahjam.“

„Oh! Waj tu wehl neef galā ar sawu šprediki!“ Schuens pašmaidija un gribeja tehwiščki šakert maso pee šmatra.

„Ne, ne! Luhdsu!“ eesauzās dšira, škaidra balfs. „Papin, pašati winam, lai winsch mani seef meerā!“

„Winas mahte! Winas mahte! Pateefšam kā dšihwa!“ Gelens nostenejās.

Winsch peežehās, neka neatšibdedams, šamatšaja un pateiza beedreem ardeewas. Šlepenibā winsch zereja, ka kahds no teem par wina pašobofees, un winsch buhtu bijis preezišs, kaut buhtu warejis eefahkt šidu, bet žiti palika nopeetni un mehmi kā teefnefchi. Un pawišam nošauņeežes winsch ar Ameliju atstahja telpas.

„Waj tu beefchi nahkt man pataf?“ winsch apjautajās, kad bija laukā isgabjušchi.

„Škreis, kad tu buhšt te,“ meitene meerigi atteiza. „Bet es zeru, ka tas nebuhs wajadšigs; man nepeeklahjās, un behrni ir par daudš issalkufchi, kad pulkstens astoni.“

Gelens neteiza ne wahrdu. Winsch jutās pagalam uswarets. Pee šubra winsch atšatijās atpataf un meta beidsamo štatu us pašu- dufcho paradīšt, is kuras wina us wīseem laikeem isflehdša šchis masais žilweziņsch, kas dipaja winam blakus, šaihgušču šatīštitu behniņu us rokam . . .

Somijas genijs.

Symbolists stahsts no Zuhani Uho.

Tumščā seemas naktis guleja pahr semi seemefos. Saule bija nosuduse, bet wisnabadfigatās buhdinās lampā isstaroja baltu gaišmu un zilwekeem bija preeks gar to, pee schi wahjā spihduma sagaidit jaunā pawasara fauli.

Bet kaunajam naktis garam tas ehda firdi, jo wiņsch gribeja weens pats waldit te augščā seemefu semē. Tikko wiņsch pamantija lampu gaišmu, kura speedās zaur buhdinu logeem, wiņsch atgruhda durwis walam un eebrahsjās istabā.

„Puh!“ wiņsch eesauzās un bes schehlastibas ispuhta lampu.

Un neweenam nebija duhschas, to atkal eededsinat, jo negehslis pats winu bija isdsehstis.

„Kw lai nu eesahk?“ jautaja semās buhdinās eemihneeki weens otram, tā tumščā sehdedami.

Bet tiklihdsj tumščības negehslis bija nosudis, tad jau ari zaur durwim eelidoja gaišmas genijs.

„Ja tu isdsehst, tad es eededsinu!“ wiņsch teiza un eededsinaja fwezi us galda.

Un tā wiņsch schigli steidsjās pakat kaunajam negehslim, kurfch wiņfās buhdinās isdsehstā lampas un zilwefus eedšina melnajā tumščbā. Bet gaišmas genijs sekoja wina pehdam un kur lampas bija isdsehstas, tur wiņsch eededsinaja fwezes us galdeem.

Kad negehslis apskatijās apfahrt un eeraudšija, ka ij wiņu buhdinu logeem atkal spihbeja gaišma, tad wiņsch drahsjās atpakat pee pirmās buhdinās.

„Puh! Puh!“ wiņsch teiza un isdsehstā fwezi.

Un neweenam nebija duhschas, fwezi no jauna eededsinat, kuru negehslis bija isdsehstis.

„Tagad wiņsch ari to fwezi isdsehstis! Kw nu lai eesahkam!“ weens otram jautaja tumščā sehdetaji.

Bet tikko negehslis bija projam, tad jau ari gaišmas genijs bija eesteidsees istabā pa walejam durwim un tšchukstedams jautaja, waj mahjās neefot skaidu. (Ar tahdām plahnām skaidam Somijā daschur wehl tagad aistaisa logu ruhtes stikla weetā.)

Un skaidas bija, koti daudj skaidu bija, jo tās wehl usglabaja no weztehwa laikeem, kurfch pats tās bija isdrahsjis.

„Ja tu isdsehst, tad es eededsinu!“ gaišmas genijs teiza un panehmis weenu skaidinu, uspuhta uguni pawardā, un eededsinaja skalu.

Un wiņfās buhdās, kur fwezes bija isdsehstas, drihs ween pehz tam dega skali, un kad negehslis atkal atskatijās atpakat, wiņsch wiņfur tur eeraudšija atkal gaišmu, kur bija tumščbu radijis. Un wehl trescho reisi wiņsch eegrahwās pa durwim.

„Puh!“ wiensch teiza un puhta, bet skals nedsiša. — „Puh! Puh!“ un tikai kad wiensch pa trescham lahgam puhta, skals isdšiša.

Bet ari tagad neweens neusdroschinajās, uguni eededšinat, kuru pats tumšības negehlis dušmās bija isdšehšs.

„Ko nu lai mehš eesahkam?“ jautaja weens otram tumšā sehde-taji, jo wini dširdeja, ka gaismas genijs atkal klusam eelihda pa durwim.

„Ušfureet uguni pawardā!“ ussauza gaismas genijs, un tuhliť issehahwās leefmas un wina azis atšpihdeja, kad wiensch špihdumā sauza: „Ja tu isdšehš, tad es eededšinu!“

Un wišur, kur tumšības negehlis skalus bija isdšehšs zilweeem par leelām behdam, tur gaismas genijs eededšinaja mahju pawarda uguni un tas leefmoja tik gaišči, ka tas ahra apšpihdeja šneega puteni un preeschu galuš krašfoja šahrtuš.

Bet tad negehlis aiš nišnuma waj is ahdas lihda laukā un azis holidams un waigus peepubhtis tas eebrašās ka weefulis buhdās.

„Puh, puh, puh!“ wiensch puhta. „Puh, puh, puh!“ wiensch šchahza.

Bet jo wairak wiensch puhta un šchahza, jo augstak pazehlās leefmas mahju pawardā un jo gaischakas un šchihstakas kluwa wina leefmas. Un tagad tās šawu atšpihdumu meta neween uš šneega puteni un uš eglu galotnem, tagad tās issehahwās pa škursteni augstu pret debesim un pašludinaja tableem zeemeem un tablām šweščam semem, ka tumšības negehlis naw kluwis semē par neaprobeshotu fungu.

Tas nu šanehma wišus špehtus — tas puhta un puhta, bet arween augstak sehahwās leefmas mahju pawardā, un šawā zihtibā wiensch nemas nebija pamanijis, ka gara naktis bija pagahjuse un atkal parahdijuseš šaule, pawafara šaule. Buhdās gaismas wairs nemas newajadseja un šaunais negehlis bija pašpehlejis. Šo deenas gaismā negehkeem naw nekahdas waras — un pa natti manu dšinteni šargā gaismas genijs.

Zahna Saunjudrabina.

Masais Peters.

Si tehlojumu wirtnes „Baltā grahmata“.

Rudā rudenī, kad mairs par ahru štraidit newareju, reis mahte man lifa nomasgat baltu muti un šafutat gludu galwu, — eefšot zeemos.

„Uš kureeni tad?“ es netizigi prašiju; jo mahte reti kad gabja uš zeemeem un wehl retaf nehma mani lihds.

„Pawisam tuwu, pawisam tuwu; tepat, tikai aiš diwejam durwim.“

Brihnumš . . . Tad jau tas bij waj nu ehtā, waj šainneeku fambariti!

Teescham, tas bij šainneeku fambariti. — Mahte eestuhma mani pa preefšchu masajā telpā un pate, šlusam durwis peewehrufš, turpat atšpeedās pee štenderes.

Kas tas te par zeemu?

Saimneeze bija weena pate istabā. Wina guleja gultā, sem šegas, un logs lihds pušei aišklahts bij ar leelu lakatu. Kad mehš eenahžām, wina pagreesa galwu šabnis un weegli pašmaidija.

Lai nahtot tatschu turwat; lai es šafweizinatees te ar to kungu.

Saimneeze pazehla šegas weenu stuhri, un es aiš preeka un brihnumeem waj eekleedsos. — Tur guleja mašs zilweizinsch, apakām melnām aztinām. Es no teefas gribeju ar winu apšweizinatees un mekleju pehz mašā rokas; bet tās nekur nebij. Tur guleja tikai neeziga, no drehbem un jostam šatihsta, rullite, un šchai rullitei bij weenā galā galwa. Saimneeze redseja, ka man par šchahdu wišschkiti ir brihnumš, un teiza:

„Redži, kas tas par pušē, — jau tik mašam jāšeem rokas; žitadi šluhp zilwekeem matos un plehšch, ka nekur glahbtees.“

Es parahwos druffin atpakaf. Ko tur wareja finat?

Muhfu apzeemojums bija loti ihfs. Mahte teiza, ka newarot maso dehlu ilgi trauzet. — Bet no schàs deenas man fainneeku kambaritš kfuwa par mihtako weetu. Es nefa nemaniju no druhmà rudena pelefuma, kad te biju.

Saimneeze wehl ilgi guleja, zauràm deenam, lai masajam nebuhtu auksti leelajà gultà. Saimneekam bija dauds darba smehdê, un Jahnis gabja jau skolà, tapehz fainneezei weenai paschai bija garfeh laiks un wina mani labprakt peenehna un runajàs ar mani. At, mums bij tik dauds ko runat.

„Kas tew wiku eedewa, to maso?“ es prašju.

„Tawa wezmahte,“ fainneeze atteiza.

„Kur tad wina nehma?“

„Prast wina.“

Protams, ka to finaja wislabaf wezmahte; tapehz mehš scho jautajumu likàm meerà.

„Bet tapehz tad winam naw schuhputa?“

„Kapehz tad nenahza pats ar fawu schuhpuli? Janzis fawu deef' waj gribès dot.“

„Man gribàs schuhpot,“ es teizu.

„Nu, nu, gan jau isschuhpofees,“ fainneeze atbildēja.

Un tad es waizaju, kahds masajam wahrds.

„Winam naw wehl nekahda wahrda. Kad paaugš, tad wedistm uf basnizu, tur tad mahzitajš winam wahrdu eedos.“

„Lai dod Dtinu, tas man patibt.“

„Tih, tas tahds wahzeescha wahrds!“

„Nu tad Jahni.“

Saimneeze smehjàs par manu mukšibu. Sautschot weenu — abi fkreeschot. Jahnis jau scheem esot. Schee ar tehwu esot nodomajuschi maso saukt par Peteri. Tam esot tàs debesu waltstibas atflehgas, un tas esot ihsts latweeschu wahrds.

Man gan Peters ihiti labi nepatika, bet tur nefa newareja darit.

Pa swehtdeenam, kad Jahnis bija mahjà un ari fainneekam bij waka, tad manis kambariti nelaida. Pa reišai tad tur bija ari sweschu zilweki, labi gehrbuschàs weeschnas. Tàs atweda pihragus, zeptus putnus, waj farezejuschu šwena gaku. Es redseju, pa durwu schkirbu, ka wini tur ehda un smehjàs. Ari fainneeze nu wairš neguleja. Masais bija schuhpuli, tà buhdà, jo ap auklam pastahwigi stahweja apsteapta beesa wilnane. Te nu winam newareja auksti buht wairš, weenam pascham, tahdà telti. — Pa schàm tukschajàm deenam tad nu man bij laika deesgan isrunatees ar wezmahiti.

„Tu, wezmahit, neefi laba,“ es teizu.

„Un tu?“ wina atteiza, „tu jau pee mums nemas wairš nedšihwo. Terwi jau buhs jaatdod fainneezei par behrnu aukli.“

„Ja, taisni par to es nedzihwoju . . . Waj tu newareji to maso manai mahtei dot, waj pate paturet? Man buhtu brahlits. Nu man aisween weenam pascham jadsihwo . . .“

Es fahku raudat pee beidsamajeem wahrdeem.

Wezmahte mani meerinaja. Newarot jau tahdu behrnu nest kam gribot, bet janefot tam, kam winsch peederot. Lai pasfatotees ween: masajam esot tahdas pat bruhnas azis, ka faimneekam. Ka tad mehs, kureem wiseem silas azis, warot tahdu nemt?“

„Bet kur tu winu atradi?“

„Depat leja; no lejas atas iswilku.“

„No uhdena!“

„Ja, pawisam no ahlinga.“

Tas man bij pawisam nesaprotami.

„Un dsihws winsch tur bija?“

„Winsch bija stipri nosalis; bet faimneezei wajasdeja liktees gultā, nemt masiwo blakus un ar sawu dwašču fahldit.“

„Un telinus un masas aitas ari no tas paschas atas well?“

„No tas paschas. Bet tee naw jawell, — tee pa naktim paschi atfkreen uf stalli.“

„Un ka wini war atrast sawas mahtes?“

„Wini klausas, kura gows waj aita saw. Un kad ihstai mahtei flahtu teek tahds behrns, tad wina to laisa un mihko un dod peeni. Tu tatschu est redsejis, ka wini sishch . . .“

„Bet ja lejas aku aisbehtu?“

„Tad wini fkreetu no upites, waj no kahda esera, waj pat no juhras. Wisus uhdenus jau neaisbeht.“

„Kapeh; tad taisni no uhdena wini nah?“

De nu wezmahtei wairs nebij watas, ka arween, kad negribeja tahlat manos jautajumos klausitees, un man wajasdeja eesahkto kamoliti weenam pascham tahlat ritinat. — Protams, ka tahdas fshkas dsihwi-binas nefur zitur newareja paglahbtees, ka tikai uhdeni. Uj sawas semes tatschu wasara tam buhtu karsti, un seema tas nosaltu. Bet uhdens, tas pastahw wisu gadu gandrihs weenads. — Un ta, no schas deenas, es stahweju pee uhdena — waj ta bij upe, aka, waj masa pekke, — ka pee leela brihnuma atflehgas. Kas par to, ka atflehgt wehl ar saweem spehkeem nebij eespehjam.

G r e h k s.

Gd. Wulfs.

Todlebena weefniza bija ļoti eezēnita no mahklineekēm, fēwischti akteereem. Pehdejos tur wareja fastapt jebkurā laikā, gan pa weenam, gan pulžinos. Te tika lasītas jaunatās kritikas, īsdalītas lomas, noslēgti angaschejumi un wispabīgi īsdarītas tās funkcijas, kuras parasti norīnās teatru birojos. Dāšs labš, tam patika „padfihwotees“ ar mahklineekēm, atstahja schajā weefnizā desmitus un fmitus rubuku un weefnizas ihpafchneeka weikalš plauka un seebeja.

No akteereem, kuri weefnizu mehdsja apmeklet, man fēwischti usfrita diwi, gan zaur sawu brašcho augumu un sabrtajeem waigeem, gan ari zaur trofchnaino istureschanos. Tee bija — Patalns un Sjabs, wehl jauni skatuwes spehti, kureem paregoja labu nahkotni. Wiwu usweschandš jau no pirmā azumirkka lika manit, ka wiau schuhpulis naw karajees istabā ar parketa grihdu. Un pareisi — tā wehlat dabuju sinat, Patalns bij agrat kalpojš par komiju kahdā kolonialprešchu weikalā, bet Sjabs bijš par peegreeseju pee kahdā no pasihstamafajeem pilsehtas drehbneeku meistareem. Bet neba nu tadehš wini newareja buht mahklineeki? Par mahklineekēm wini tatfchu bija usskatami, jo spehleja pat klasifikāš lugāš atbildigas lomas.

Patalns un Sjabs pastahwigi turejāš kopā, tā ka kahds pasihstams froguš brahlis bija wiaus nokrustijis par Kastoru un Bollufšu, par to abi mahklineeki ļoti noskaitufchees, jo domajufchi, ka schee wahrdi nosihmē kaut ko flittu.

Rā Patalns, tā Sjabs bija ļoti eezēniti no skaištā dšimuma. Wini israhdēs guwa wiswairat puķu un wiaus israhšchu deenāš pee akteeru garderobes durwim gaidija wewels bars peeluhdseju, pa leelakai datai gimnāstieku ar melneem preefshautineem un bruhnam matu bantitem. Aļš schi wifai saprotamā eemesla tad nu ari abu draugu farunu-preefshmetš bija feeweetes, labaki fazit — ne feeweetes, bet „skutki“, kā wini mehdsja apfihmet tās skaištā dšimuma preefshstahwes, ar turām bij wisbeefchakas darifchanas. Abi don-schuanu bij deesgan atklahti ne tikai pret saweem tuwatajeem draugeem un wiau „romani“ bij sinami leelakai Todlebena weefnizas apmekletaju datai.

Nà zilweti, kureem nepeeteekofchas isgihstibas deht naw deesjit leels garigais smalkums, wini us saweem „romaneem“ skatijās ar sinamu zinismu un man, schad un tad wiku nostahstu klauštajam, nereti firdi eesagās reebums, dsirdot, zit netihri bija abu waronu usskati par seeweeti.

Es fahkumā netizeju Pakalna un Sjaba apgalwojumeem un domaju, ka wiku nostahsteem peemiht sinama dafa leelibas, bet manas domas arween peerahdijās par maldigam un man bij negribot janahk pee pahrlээzibas, ka abeem scheem zilwekeem teescham ir leela wara par seeweetem, kuras wiku preekschā saudē jebkuru apdomibu un prahtu.

Pee mums nahk prezejuschās seewas un pusaudschu skolas stukes, labako aprindu jaunanas un weentahrschas istabmeitas. Mums peenes wehstulites no dahrga papira un ar smarschuhdeneem salaishtitas un weentahrscha grascha papira lapinas ar neweikleem, schkihbeem un greiseem burteem israibotās. Nupat wakar es dabuju wehstuli, kurā mans wahrds, Roberts, bij usrakstits ar diweem b un dt galā un issaufschanas sihmes weetā peelikta jautaschanas sihme. Neweena fainneeze negrib muhs paturet ilgi dsihwofli, jo pee mums nahkot par daudj weefu, tā kà neefot iszeeschama muhschigā swanischana! — fazija reis Pakalns.

Bet mehs pee labatās gribas newaram peenemt wairat kà trescho datu no wisām muhsu apmesletajam: i tā mums neatleek daudj laika preeksch katras un mehs rihkojamees bes leekām zeremonijam! — peemetinaja Sjabs. Un tā tas, eet katru deenu. Weenigi israhschu deenās mehs neweena nepeenemam, lai buhtu eespehjams kaut reis pamatigi islastt lomas.

Galū galā nebij ko brihnetees par Pakalna un Sjaba zinisko istureschanos pret seeweeti: tās seeweetes, kuras pee wineem gahja, pa leelakai datai gahja ar sinamu noluhku; winas negribeja, lai pret winām zitadi isturas, ne ari bija to pelnijuschās.

Abu akteeru farunas ar laiku fahka atstahst us mani tik nospeedofchu eespaidu, ka es pehz eespehjas iswairijos fastapt winus Todlebens weefnizā, tatschu tas ne ik reisas isdewās un negribot man bija janoklausas paraštajā zinistajā phtahpachanā.

Reis seemas peewakarē, ap pusdeenas laiku, weefnizā eenahzis fastapu abus draugus jau preekschā. Lai nebuhtu ar wineem farunās jaelaischas, tihschām nofehdos otrā garā galda galā un fahku lastt awiis. Nejausch, pa ausu galam isdsirdu tikai weenu tekumu, kuresch, kaut gan pusbalfi fazits, bija aissneedjis manas auffs:

„Waj eht redsejis maso Selmu . . , nu, to . . . Bihria?“
waizaja Sjabs.

Schis wahrds islitās man pasihstams un es, pa datai pret pascha gribu, fahku noklausitees farunā.

„Ja, fastapu wakar us eelas,“ atbildeja us jautajumu Pakalns: wina ir jau wesela. Stahstijuse mahjā, ka kahju efot ismeschgijuse

teatrî, pa trepem kâhpdamâ. Pawadiju winu lihds mahjam, kaut kur tur . . . Witebſkas eelâ!

„Braschs meitens! Un temperaments“ kâ nelabajam!

„Grib palikt par attriſſ; eefſhot dramatiſtikoſ kurſoſ! Mahte winai ſchuweja, — newar naudu dot. Saka: pate nopelniſſhot! Kâ? — waizaju. — O, winu neatbaidiſſhot nefahdi lihdselki! — atbild.

Es klauffioſ un ſirdi man kâ aſmens eegreesâs. No ſahkuma negribeju ſawâm auſſim tizet, bet jo taſlat ſarunâ noklauſſioſ, jo wairat pahrlleezinajoſ, ka eſmu ſchaî leetâ eeinteretets. Winſch ſazija: Selma Bihria . . . Nu, waj tad war buht weena ween Selma Bihria? Tas tatſchu neto renofiſimê! Bet tad — winſch mineja Witebſkas eelu, ſazija, ka winas mahte eſot ſchuweja . . . Ta ir wina, ta ir wina, ja tikai tas negehliſ naw meloijs! — ſaziju es ſew un man tâ ſahka ſahpet ſirds, it kâ kahds man tuws zilwekſ miris buhtu. Selma Bihria, Selma Bihria! . . . tſchukſteju es pee ſewis un duſmas un naidſ pamodâs manî. Es tatſchu paſſinu ſcho Selmu Bihria, man wina glabajâs atminâ kâ ſchkiſtſ, neaptraipits ſtahdinſch, kâ wijolite meicha beefoſni, kuru grubti noraut neprahſtigai zilweka roſai. Wina jau bij wehl pilniſg behrens, knapi ſeſchpadſmit gaduſ weza. Es daudſ gaduſ nodſihwoju pee winas mahtes, no kuras ihreju iſtabu, es titu pee maſâs Selminas ſchuhputa ſehdejis, es winu uſ roſam nehſaju, winas pirmoſ ſoſuſ uſ ſkolu wehroju un redſeju, kâ wina iſwehrtâs par ſlaidu, ſlaidu meitſchu. Un ſtats winai bij, ai, kahds ſtats winai bij! Kâ iſbeedetai meſcha ſtirninai! Tâ ween likâs, ka nefas ſemſ, nefas netihſ nefad neaiſſtahſ winu, ka winas tuwumâ wiſſ neglihtais lahwehſſſchâs par baltu, ſchkiſtu ſeedu, ſneegu. Wina bij par jaunû, lai es winâ eemihletees ſpehtu; wina manî drihſat tehwa juhtâs modinaja un kâ tehws es biju par winu nomodâ.

Tad man uſ kahdu laiku bij jaaiſſeko un atkal atgreesees, es apmetoſ zitâ dſihwoſki, jo Selminas mahte maſo eenahſtumu deht bija pahrwilkuſeſ uſ zitu, maſaku dſihwoſki un wairſ newareja man iſtabu iſihret. Tâ Selmina man it kâ iſgabja iſ azim un es par to ſſumu, jo tehwa winai nebij un pahrat miſloſchâs mahtes aſz newar buht par ſawu behrenu deeſgan nomodâ ſawas leelâs miſleſtibâs deht.

Wiſſ tas pehſſchmi iſſchahwâs man zaur galwu Paſalna un Szaba ſarunu dſirdot, lihds ar duſmam uſ wineem pamodâs ari duſmas pret ſewi paſchu par to, ka nebiju bijis deeſgan uſmaniſg pret labo atraitni un winas behrenu. Wiſa reſultats bij tas, ka es peezeſloſ no ſawas weetas un gabju pee abeem akteereem praſt, lai wina atſauz, ko nupat runajuſchi. Wehl tâ kâ zeriba bij manî: warbuht wina tatſchu melojuſchi, warbuht tas nemaſ naw teeſa. Bet kâ lai to konſtateju? Kâ lai peeſpeeſchu winuſ atſihſtees un runat taiſnibu?

Kad tuwojoſ otram galda galdam, Paſalns man jau iſtahlem ſneedſa roſu un ſazija:

— Ah, ſweiki! Sigi neredſets zilwekſ! Lepni eſat palikuſchi: laitam „Româ“ puſdeenas ehdat?

Es nefanehmu pašneegto rofu, nostahjos Pakalnam preefšhâ un fnapi waldidamees waizaju:

— Kadeht juhs melojât? Satat man, — kadeht juhs melojât?

— Kas? Ko? — isbrihnejees eesauzâs Pakalns un nefaprasdams mani usluhkoja.

— Utwainojat, — atbildeju, — bet es negribedams dsirdeju juhsu farunu, kurâ diwdomigâ kabrtâ tika minets kahdas meitenes wahrds. Es scho meiteni labi pašistu un ſchi pašišchana dod man teeſſbu apgalwot, ka juhs esat melojuschî. Waj dsirdat: juhs esat melojuschî!

— Es juhs nefaprotu! — aſi atteiza Pakalns: es neſinu, ko juhs gribat, bet apwainojunu luhdsu nemt atpatat, lai es neefmu ſpeests isfraudſitees gandarijuma dabuſchanai zitu zeku.

— Bet, fungi, — eemaiſſjâs Sjabs: te laikam notizis pah=pratumš . . . Tas ir janofkaidro . . . Kahdu damu juhs domajat? — greeſjâs wiſſſch pee manis.

„Selmu Bihrin, par kuru juhs nupat runajat!“ atbildeju es. „Es scho meitſchu pašistu no behrnu deenam un waru apgalwot . . .“

„Bet mehs jau ari nefa ſlihta par wiſſu neefam teikuſchi . . .“ mehginaja iswairitees Sjabs.

Pakalns, kâ redſams, bij uſbudinatš. Nahſis wiſſam trihjeja, kâ paraſti uſbudinajuma gadijumos un wiſſſch aſi eesauzâs, kahjâs ſtahwedams, ar rokam uſ galda atſpeedees un man ſihwi azis luh=todamees.

„Ne, ne! Taiſni par wiſſu, taiſni par ſcho ſluſi mehs runajâm un to es negribu noleegt. Nu tad dsirdat wehl reiſ: wina ir pee manis bijuſe, tahda jauna, ſtaista un newainiga, kahdu juhs wiſſu pašihſtat. Wina ir nahuſe pee manis tapat kâ wiſſas zitâs un es ar wiſſu eſmu apgahjees tapat, kâ ar tam zitâm, jo wina zitadas ap=eefchanâs negribeja, ne bija pelnijuſe! Waj nu dsirdejat: ſakat, ko juhs wehl no manis gribat?“

„Bet — peerahdijumi, peerahdijumi?!“ ſauzu es eefarſis un aiſſſfahrts.

„Kâ lai jums ko peerahdu? Warbuht tizeſat, kad teiſſſchu, ka wiſſai kreiſâ puſe uſ kruhtim ir trihs maſi, maſi roſâ plankumimi? Juhs tatschu ari buhſat toš redſejuschî, ja wiſſu tik labi pašihſtat un atrodat par wajadſigu par maneam wahrdeem tâ uſtrauktees.“

Ja, ja! . . . Es biju redſejis ſchis Selminas mahtes ſihmes. Mehs ar wiſſas mahti tâs apluhkojâm, kad wiſſa wehl maſina bij un ſmehjamees, ka Selmina nekâd newaretu paſuſt. Newaretu paſuſt?! Ha, — paſuduje, paſuduje! — kahda balſs ſauni ſmehjâs mani. Wairs nebija ſchaubu. Peerahdijums bij man rokâ. Es wairs nere=dſeju ne Pakalnu ne Sjabu, wairs nejutu ne duſmu, ne naida, tikai ſahpes, leelaš, nedſehſchamas ſahpes kwehloja mani, ſahpes par juduſchu ſwehtumu, par apraipitu upuru altari, par wihtuſchâm, pirmajâm ſeedona rosem!

Nesinu pats, kà isfunturoju no weefnizas, nesinu ar kahdeem wahrdeem mani pawadija Pakalus un Sjabs. Atmodos titai, kad gabju pa kahdu leepu gatwi tàs eelas tumumà, kur dšihwoja Bihrina kundse ar šawu meitu. Kapeh; biju turp aisgabjis, newareju few pateikt. Get pee mahtes un wišu isstahstit, — ne, tam nebija nošihmes, masakais schodeen. Un waj ar to buhs lihdsjets? Waj tas nemo= dinàs meitenes spihtibu? Warbuht tagad wina wehl bihstas par sewi, trih; un dreb par šawu noseegumu, to par tahdu usstatidama, bet mana nodoma isweščana war winu peespeest meklet lihdsjekus, kà sewi pašču sawà preeščà attaišnot. Sawà preeščà, — tas galwenais! Un schahdus lihdsjekus atrast, nenahšas gruhti, pawišam ne!

Tà pahrdomadams biju nonahšis lihds; paščam Bihrina kundses dšihwoklam. Paštatijos us augschu. Man šinamee logi otrà stahwà bij apgaišmoti. No istabas pluhda klaweeru šanas: Selmina sehdeja pee klaweerem un spehleja „Welna deju“. Besrubpigi, jautri lidoja šanas it kà šweiktamas laimi, nebeidšamu laimi . . .

Bet es fotoju pa eelu no weena gala us otru un tšchutsteju brihdi pa brihdim:

„Nabaga Selma! Nabaga Selma Bihrin!“ . . .

Skaištuma pahrwaresčana.

Maršela Prevò (Prévost).

Nesen lašiju kahdà angļu awiše:

„Howarda G. kundse, kahda bagata amerikaneete, isštaidro, ka pateescham elegantam seeweetem weenu un to pašču uswalku nedrihšt wairak par weenu reiši apgehrbt, un lai tas ari maksatu 2500 frankus. Saprotams, ka winaš špreedums šihmejas us wišu to, kas wirs un apafsch šwahrkeem teek nehšats. Howardam G. paščam preešč; pabraufšchanàs ar jachtu ir pahri par šintu toaletu ar peederigam platmalem. Tà šchi nabaga dahma zauru deenu zitu nefa nedara, ka titai apgehrbjas un nogehrbjas.

Žeru, ka neweena no manàm laštajam neiššautšees: „Bet tai tik ir laime!“ Tatschu negribu iššchirt, waj winaš teescham šajutis to lihdsjeetibu, nizinošcho lihdsjeetibu, šo weenigi pelna šchi toaletes wehrdsene.

Weena waj otra warbuht domà: „Howarda G. kundse drošči ween pahršpihlē; bet ikweenai seeweetei tatschu wajaga kautko apgehrbtees!“

Tà tad schteet, ka Howarda G. kundse naw nebuht kahds isnehmums; ahrtahrteji ir titai tee lihdsjekki, kuri winaš peejami.

To bagato šweščneeku bars — un winaš barà ari manàs tauteetes, — top jo leelaks, kuri seeweeschu toaletē peenehmusch; pawišam jaunus

prinzipus, un ihstenibâ pahrzelti tee stan: schee prinzipi war lehti iswehrstees lihdj amerikana fntam apgehrbu preefsch pabraukafchanâs ar jachtu.

Galwenai no scheem ultramoderneem affiomeem sâfa, ka feeweetes peewilziba turpma wairâ naw atkariga no winas gara un moralistâm ihpafschibam, pat ne no peemihlibas un fkaistuma, bet weenigi no winas eleganzes. Un sem eleganzes mehâ schoâ laikos nesaprotam labas, peeklahjigas maneres, bet tikai mahfflu, sawu meesu isgresnot.

Jau agraf esnu runajis par to, zif daudj feeweetes fkaistums pasaudejis no sawas wehrtibas un wifas awifes par manu rakstu fajehla garas debates, tas nosihmê, ka es sawu pirktu esnu uslizis uf paschu wainu.

Kursch wihrs, tas pasihst pasauli, scho laikos gan teiktu, kahdai pariseetei: „Zuhâ esat brihnum fkaista, mana wisfscheligâ!“

Ja schahdu komplimentu palaisch schur tur kahds eefahzejs, tad dama to tuhliit pahrtulko par flawu sawam apgehrbam.

Modernâs walodas logifa pahrzehlfufe fajehgumus weenu otra weetâ, jo „fkaistai buht“ preefsch modernas feeweetes apsihmê „buhâ eleganti apgehrbtai“. Ko agraf wifu sawa par „shtabti“, tas tagad teef nostahdits augstaf par wifam personistâm kairibam; ja, tas stahjees pat fajehguma „fkaistums“ weetâ.

Tikko schis prinzipâs bija peenemts — un wif to peenehma flufedami, — tad ari sakustejâs wifa feeweefchu konkurenze.

Toreis, kad wihges lapas wehl bija modê, pat wehl „pepluma“ laikos, dabas pameitas nekad newareja zeret, usstahtees fazensibâ pret fkaistumu. Bluschi dabiski attihstijâs feeweefchu aristokratija no Deema schehlastibas, kuras preefschâ itweenam un itweenai, gribot negribot bija jaloka sawi zeki.

Muhfu tagadejâ sistema ir daudj demokratisaka. Tagad wifas feeweetes war zeret, aptumschot wisklafistako profilu, wisdeewischkako augumu zaur toaletes krahfschnumu; pat tâs, kura in wifai originali deguni, un wifai junonistâs (laf: wehrscha) azis.

Modernâ toaletes mahffla wiswairaf nahf par labu tâ fauktâm dutfscha feeweetem; greeku un renesanzes fkaistules tâ tikai iskehnotu. Bet modernais feeweefchu tihps, kuru muhfu sentfschi wairaf noteikti nekâ peeklahjigi, dehweja par „apiu maistem“, tâs tur atrod, ko mekle.

Bet nu nekafistu feeweefchu ir leelakâ data. Naw tapehâ nekahds brihnumâs, ka drehbneeki un schuwejas rauga ispatikt wairatumam. Tâ tagad itweena, ar ahreju fkaistumu waj zif nabaga feeweete war zensstees pehâ apreibinoscha, preefsch nedaudseem gadu desmitem nesafneedsama ideala; wina war titt apbrihnota, zildinata, wairaf zeenita nekâ pateefa fkaistule.

Wifas, waj gandrihs wifas feeweetes kahri kehâs pee lihdjefkeem, fscha ideala fâsneegschana.

Un nu atgadijâs, ko filosofjâs lehti buhtu warejis paredset. Sajehguma „fkaistums“ weetâ bija stahjufes shtabtes eleganze, un

wiņas feeweetes swehreja jaunajam idealam. Sajehgums „eleganze“ sahka mest aplawu un sakusa ar sajehgumu „dahrgs“.

Gan jau wiseem whreefcheem uskritis, zit nejamehrigi dahrgas no muhsu gadfimtēna sahsuma kluwufshas feeweefchu toaletes. Tās kluwufshas dahrgakas, newis lai buhtu skaisstakas un trahfshuakas, bet weenigi lai buhtu wairak nesafneedsamas.

Uswalku un zepuru spezialisti, kuri upurē sawu nakts meeru, skaisā dšimuma isgresnoschanai, lausa sawas galwas, lai sakombinetu swahrkus par 1500 un zepuri par 1200 frankeem, it nebuht ne aij mantfabribas! Lai Deems pasarga! Bet wiku labakās kundes to tā wehlaš!

So zihnā eleganzes labad miljonareetes tika pahrspehtas no feeweetem ar aprobeschoteem lihdsjekkeem, bet neaprobeshotu garfchu. Winas saslejas pret to, ka maspilsone ar weikleem pirfsteem weiglo winas zepuri, winas swahrkus un tos pagatarwo par neeka naudu.

Un te nu wajadseja stroderim nahft palihgā.

Lai apmeerinatu sawas labi maksatajas kundes, tad winsch sawu „création“ ihsihfoja ar dahrgu ahdu gabaleem, ihstenam frunzelem un dafchadām peedewam, no kurām itweens zentimetrš maksaja weselu deenu darba.

Beidjamā laikā eefahfts upju pehrles eefchuht apgehrebs, un mehš wehl peedšihwofim to, ka muhsu feewas pee apafschswahrteem nesās dimantus. Amerikas miljardeereetes to dara jau tagad.

Pee zepurem nahza egretes par peezeem luidoreem katra. Gau-migā weiklā maspilsone bija uswareta us wiņas linijas. Gan wina tapat kā agrak wareja weiglot mehdeka greešumu un zepures lenti, bet dahrgās ahdas, frunzeles, pehrles, dshschu spalwas winai palika us wiseem laikeem nepeeejamas.

Tā radās jauna aristokratija no naudas schehlastibas, masa feeweefchu grupa, kuru toaletes budshets bija neaprobeshots.

Pirmat eleganze bija nostufe skaisnumu, tagad bagatiba noschraudf eleganzi. Tagad wisfshastakas ir wisbagatakās feeweetes waj wismaf teef turetas par tahdam. Howarda G. kundsi es personigi nepasihstu, bet esmu pahrllezinats, ka wina — lai winas ahrejais skaisnums buhtu ari zil neezigs, — saweju aprindās teef tureta par „professional beauty“.

Kā tas wifs beigsees?

Schim brihscham gals gan nemaf wehl naw paredsams. Daudsas prahtigas feeweetes gan jau atteikuschās no tahdas ahrprahtigas sazen-schanās. Bet leelais wairakums wehl arween zihnās, ar gluschi ne-peeteekofcheem lihdsjekkeem, pret modes karaleenem, kahdas peemehram ir Howarda G. kundse un zitas.

Noguruma silhmes gan jau schur tur pamanamas. Zil daudf patihnamu feeweefchu es jau neefmu dsirdejis sakam:

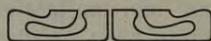
„Pret tahdu un tahdu kundsi es jau newaru usstahtees! Wina apstelle diwdesmit toaletes pee Dusē un par zenu nemaf neapjautajas,

kamehr es few waru pastellet tikai weenu weenigu, un pee tam es wehl par to paschu ar wiseem spehkeem faulos."

Tà tad wiß beigsees, warbuht abtraf nekà mehß domajam, ar eleganzes bankrotu, libds kam feeweetes, kuràm ir tikai 10,000 franki adatas naudas, bnhs apjehgufchas, ka ar schahdu „neeku" Parise nemaf naw eespehjams usnemtees kahdu elegantu lomu. Un ka buhtu dauds gudrati, 5000 frankus no teem isdot preeksch zefojumeem waj fawas mahjas iwrotaschanas.

Tikai tad eleganze nodsidrosees par mahßleneeziski newainojamu gaumi. Daschu skroderu pagatawoti apgehrbi jau atrodas us scha zela.

Es gan it labi sinu, ka mani issmees. Smejeetees ween! Jau ari muhsu, wihreeschu apgehrbs gahjis pa to paschu zeku! Ari tas kahdreis leetojis frunzeles, jeltu un dahrgus atmenus! Wehl Sewine kundse fawas prezetàs meitas budschetu eekahrtoja tà, ka preeksch wihra toaletes isnahza 20,000 franku, kamehr preeksch feewas apgehrba tikai 6000 franki.

Medus mehnescha psichologija.

Aleksandra Engela.

Ihstenam medus mehnesim jailgst wismaf weselu gadu. Schai laità abàm pufem peenahkas justees septitàs debefis. Ja pamana, ka medus mehneßs eet us beigan, lai tad dubulto debeschu flaitu.

Schahda uswediba pa medus mehneß abàm pufem ir grubts us dewums, preeksch wihra tas grubtats, jo winsch ir bijis wezpuißs. Schi postiga amata pehdigàs pehdas daschahrjt issuhd wifai wehlu.

Daudsfoloschà medus mehnescha pirmàs deenas — medus mehneßs mehds turet arween wairaf, nekà feewa drihkt apsolit, — wihrs lai ispidla ar to, ka islutina fawu maso, mihto feewinu. Tas winam jadara ar maigu apsinibu. No fawas feewas winam islastit wifu balwu literaturu. Un feewas azis lastit, ta ir patihkama nodarboschanàs. Pee tam lai neaimirist apbrihnot fawas labakàs pufes azu pazelschanu. Ja wina atraida scho komplimentu — gudras feewas weenmehtr atraida komplimentus, — tad lai apbrihno azu nolaischanu.

Bet schad tad lai eemet pa wahrdam par dsihwes nopeetnibu, lai pastahsta par saweem weikaleem un to ruhpeem. Ruhpes pazildina wihrischfibu. Un tad naw nekàs skaisstats pafaulè, ka littees few no-gludinat ruhpu frunkas peerè. Mihstas, mihtas feeweetes rotas to isdara jo maigi, fewischi us seemwehtkeem waj ari dsimstamam deenam tuwojotees.

Nekad nebuhs kaut issiht fawas mihtlibas krahjumam. Saktumà lai nekopojas ar schahdeem issauzeeneem: „No es nabaga zilwets buhtu darijis, kad tewi nebuhtu atradis!" „To es nekad nebuhtu domajis, ka wirs semes ir tik dauds laimes!" „Tahda masa feewina un wehl

pašča, ir kreetns isgudrojums, tu zilvēts wismaj ņini, par ko eš pašaulē! Wisšpehzigakais kompliments gan ir: „Preeksch tewis man it nekās naw par dahrgu!“ Wehlat tik israhdas, zif pareijs ir schis isteizeens. Tad lai usdseed flawas dseesmu ņawam „pawardam“, ņawam tšchetram „ņeenam“, un lai kreetni paščkendē us ņawu lihdschinejo wezpuišča dšihwi. Sawa pašča tšchetras ņeenas, tas tatschu esot pawisam kas zits, tagad zilwekam esot tik dšihwes mehrkis, tagad tikai ņinot, preeksch kam puhlotees. Išt ņakot, peld pa tihro ņwehtlaimibu, un lauliba jadehwē wismaj par paradisi.

Zaņlawē ņewas eeschejee un ahrejee daitumi, ņewiņhti ahrejee. Zaņaka winai, ka winai esot wismasakās kahjinas. Us to wina drošchi atteiks: „Un kurpes man pee tam tik leelas!“ Tad pašaka winai, ka winai esot wisņkaiņtatee mati. Us to wina drošchi ween atbildēs: „Un pee tam man beidsamā laikā tik dauds isgahjuschi.“ Zaņaka winai: „Tawa bluhje ir brihnum ņkaiņta.“ Un wina atteiks: „Ta ņkaiņtakā atdota tihriņchanā.“ Un tomehr nedrihņt buht neweens kompliments, kuru wihrs winai neiņteiktu. Zitadi ņewina juhtas nowahrtā likta, un tas drošchi ween buhtu par dauds agri.

Lai nekad neaiņmirņt pee laulibas ņehgņchanas nemt palihgā maņleet romantikas. Par to ņewweetes mihtitā ņrds weenmehr ir pateiziga. Wislabat isnahk, kad wihrs tizis ar sturmi waldņinat, tā ņakot us pirmo azu usmeteenu. Wiaņsch ņahweja ņawai isredņetai pretim azi pret azi un tuhliw wiņsch bija ņkaidribā par ņawam juhtam. Wiaņsch tuhdaņin ņinaja: tikai ta ween war buht, un neweena zita.

Neisnahk ari ņlikti, kad ņawai ņewwinai isņtahņta waldņinoschus atgadijumus is ņawas wezpuišča dšihwes. Par ņawu ņchtamtischu, kurņsch bija tik neiņņakami behdigis, ka to preeksch pulņsten diweem nekad newareja atņahk. Par to ņlikto ehdeenu, kuru wajadņeja ar waru noriht, un pee tam porzijas arween bija tik maņas; tagad drošchi ween wiņs buhs dauds lehtaks. Naw jau nekās pahrats par diwehņeku harmoniju — ar labu ņehki. Ari pogas, kuras nebija eeschuhņtas, nedrihņt aiņmirņt. „Ja, ja tu nebuhtu nahņuse, es buhtu pagrimis — kur tad es gan tagad buhtu!“ Nopuhņta. Gihmis pee tam jaņaweebj tik nelaimigi behdigis, ka ņewwai nahkas jau tizet, ka tas buhtu jau deej kur. Ištieno weetu wina jau tā ka tā newiminēs. Tad war noņschehlot ņawus beedrus, kuri wehl arween ir neapprezejuschees, at tik neapprezejuschees. Ja tahdos azumirkkos ir pee rokas kahda leela lihdsjubtibas aņara, — tad tik ahre ar to. Pa ņarņpam war eemetinat, ka eš bijis prinzipials wezpuiņs un ar neņchobameem usņateem, tas arween isnahk tā labi. „Bet tu, mana mihtā ņewwina“ — wehl labaki ir — „tu mana pehrle“ — tu eš mani atgreesuse. Neweenai zitai tas nebuhtu wis laimejees.“ Schahdos juhtu pilnos azumirkkos leelakā daka laulatu wihru pašchi tiz, ka wini runajot pateehbu.

Tā ka maņs strihdinņsch ihsteni laimigai laulibai dod tikai kreetnu pamatu, tad tahdu wajaga promozet. Maņs mahtonitis nekaitē neko ari wisņlatam laulibas debekim. Zaņazet maņina kilda — kas tikai wiņai retos gadijumos waretu buht pagruhņti. Wislaunakā gadijumā

ja fakuhda seewas pretrunibas gars — jo schis gars itweenai ir. Ja norit pirmà afara, tad leetu wajaga schigli greeft atfal par labu. Scho afaru wajaga nobutschot nost, ari otro. Tad jaatstist fawa netaisniba, jo nelihdsetu it neneeka, kad neatstistu; war justees ari pagalam fa-grausts. Jo lauliba aij mihlestibas — un medus mehneschos ir tikai lauliba aij mihlestibas — wihram weenmehr ir netaisniba. Sekojoschai islihgfschanai ir etiska wehrtiba, un ta stiprina laulibas faites. Dà weens otram nahf jo tuwak. Jo wairaf pahpratumu fahkumà, jo zeeschat faitas laulibas faites preefsch nahfotnes.

Laulibas swarigatais punktis ir: seewas usaudsinafchana. Itweena wihra gods to prafa, no fawas seewas kautko istaifit. Pateefbà tas gan ir tà, ka wina no wihra istaifa, kas winai patihkas. Bet to nebuhs teift neweenam zilwekam. Ari to nebuhs neweenam teift, ka seewa usaudsina wihru. Tas peeder pee laulibas wisleelakeem no-flehpumeem. Dà tad-no Deewa pufes neipfahpat.

Laulats wihrs pafaules preefschà! Ta ir fewifschta nodala. Winam wajaga taifit tahdu gihmi, it kà wifa pafaulle preefsch wina ir tikai neeks — medus mehnesi. Lai winfch isleekas, it kà winfch no rokàs ehstu. Pee tam winfch ne ar masaf waibstiku nedrihft israhdit, ka winfch ir koti apprejees un stahw sem smagas tupeles. Gluschi otradi: itweenu winam buhs fajuhfminat uf prezibam. „Schehl, ka man prezefchanàs eenahza prahtà tif wehlu. Dareet drihs pehz manas preefschihmes. Zilweks top pawifam zitads!“ Masleet pateefbas jau atrodas schai isteizeenà; jo itweens pahrgrosas, par kaunu otram. Pee fajuhfminafchanas lai neaismirst pazelt pirkstu, faprotams gredfena pirkstu. Tas jau ir tas pirkstis, kurfch apfwilinat.

Swarigs brihdis, kurfch netruhft neweena prezeta wihra medus mehnesi, ir grehtu issuhdjeschana. Kad krehfla metas, tad parastam seewa peefauz wihru un ar trihzojchu balfi faka winam: „Bet tagad tu man pafaki — waj tu preefsch manis jau efi kahdu mihlejis?“ Tad laipnigi janolaisch azis un jafaka: „Preefsch manis grehtu pluhdi — wifs ir nogrimis un aismirsts — tu efi mana pirmà un beidsamà mihlestiba. Uj tewi es jau tif gaidiju!“ Gudras seewas faprot wihra kautro un maigo firdi un tad wairs nefad neko newaizà, uf fo winfch krehflibà newaretu dot atbildi.

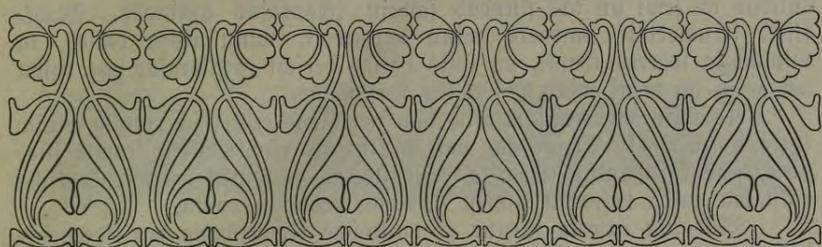
Buhtu wehl daudf fhku padomu, peemehram pirmà gadà ne pahrleezigi peenemtees. Maja ehstgriba arween leezina leelu mihlestibu. Tikai pee ftuhpstifchanas nebuhs neka few atraut — no mutes . . .

Kad dabu pirmo „iseju“, tad jafaka, ka wehlas wafaru tikai tapehz pawadit ahrpus mahjas, kai waretu wiseem draugeem pastahfit, zif labi ir — mahjàs.

Bet galwenà leeta paleek, ka ir fawa mahja, par fo preezatees. To weenmehr wajaga apdomat. Ir tatschu zehla fajuhfta, pabeidsis darbu, tu steidsees uf mahjam fawas masàs mihlàs seewinas rokàs. Wina tewi jau fagaida uf trepem un gawiledama fauz pretim: „Noslauki jahbatu!“

Seewai man newajaga dot nekahdus padomus. Wina par teorijam nebehdà neneeka, itweena pate fin, kas pareifs. Un wehl wairaf . . .

Scho laiku zilweki.

Helenes Menzel.

Nekad zilweki naw bijušchi meerā ar sawu laiku zilwezi, wišos laikos laika gars ir smahdets un lahdets.

Tens moderno zilweku nosauz par nemeerīgu un dedsiņu flimneeku. Tas ir zeets wāhrds, kas wišus muhs apšihmē par flimneekem, kaut arī paščas weselibas spihdums wisetu muhsu waigos.

Muhsu laiku wišpahreja flimiba ir nerimstiba, kuras dihgus ušnem ikweens, kas stahw modernajā dšihwē. Ta nebuht neparahdas straujā, ušbudinatā ušwedibā. Taisni nerwoši zilweki fargas no strauja wārda. Ahreja fatikšne starp eekšcheji ušbudinateem norit tik gludi un peeklahjigi un mehds beigtees ar peebalšojoschu toni, ka saruna pa telefonu, bet sem ahrejas pašchjawaldišchanās norihtais ihgmums ir tahda bariba, kura pa ilgošcham fatrihžina arī wišspehzigako nerwu fštemu.

Muhsu laiku grehtu ahšis ir darbs. Kursch eerehdnis, kursch tirgotajs, kura kahdā amatā stahwoscha seerweete gan nejuhtas pahrlēezigi apgrehtinata! Darbs, kas islihdšina ar dšihwi, wisleelakā srehstiba, pehz kuras zilwekam nebuhtu kahrot ne pehz kahdas zitas srehstibas, to zilwezes leelakā daka šajuht kā lahstu. Tas ir nenowehešchams, tapehz ka tas dšihwi padara eespehjamu. Strahdā wišf schigli, kahri, lai waretu wehlat baidit pilneem malteem. Bet dšihwes baudas ir modernā zilweka ewangelijs. Tiklihdš aišweras darbnizas durwis, zilweki pa pahreem pluhst uš jutelku baidijumeem. Tagad wajaga buht telpai preekšch dšihwibas preeka. Bet ja baiditajus tuwat apluhšojam, tad wianu gihmjos neeraugam šwinigo dšihwibas jaušmibu, jaušmibu, kura dšimst no eekšcheja meera un lihdsšwara, nerodas žaur ahrejeem fairinajumeem, kuri ušmahzas nerweem un jutelkeem.

Pee wišeem moderneem zilwekeem atrodam to kopejo ihpatnibu, ka wini leelu šwaru leef uš ahrežam leetam, kahri, iš pašaules isgahdat wišas bahrdšibas un truhkumus un estetiski isgresnot dšihwi. Bet ja tad nu reiš sagahdats pawards pehz wišeem weselibas un fšaištuma šikumeem, tad ihpašchneekam truhkst šehžas baidit. Modernais zilweks jau agri islāišchās iš ligšdas. Kairigās wafarnizas leelako daku gada stahw neapdšihwotas, isleekas tihri, it kā eemihneeks baiditos no ween-

tulības ar ņēvi un tās stundas ņāweju ņāurajās aprindās. Maht-
fliski iņbuhwetais pawards wiņu nepeewelf, wiņu wajā bailes, ņa
wiņam ta waretu truht, un ņchis bailes beeņchi ir stipratas par tizibu
un godu un trenz wiņu noņeedņibā waj nahwē.

Ko wiņu modernajam zilwekam newajaga eepreeņņch, eekam wiņņch
ņpehi ko rajņot! Tagad par paņatu ņkuwufe mahtņlineeka jumta iņta-
bina, ņcho laiķu rakņtneekem tā ween iņleekas, ņa wiņņch pee weentahņņcha
rakņtama galda neņpehtu uņmeņt neweenu prahtigu domu.

Modernā zilweka ņaruna ir taustofņcha ņlihdņņchana par iņdeenejas
dņihwes raibumeem. Nodarboņņchanās gadeem ilgi ņawed kopā weenus
un toņ paņchus zilwekus telpā, bet eekņejei tee neteek ne par zollu
tuwat weens otram. Tagadnes zilweks bailigi nopuhlas, beņ neņahdām
leekam juhtam redņet ņawu tuwaku zeeņham un ņņņiramees. Neitralas
peeņlahjibas atteezibas wiņņch tura par weņeligām, ņas ņpehtus aiņtaupa,
lai gan iņņtenibā wiņņch top nabagaks, ņamehr ņilta lihdņpreeziba un
lihdņjuhtiba ņpehzina un noruhda tahdu zilweku, kura dwehņele ir
weņeliga. Pee tam wiņai ruhpigi teek iņpildits peenahkums, wiņos
preezigos un behdigos atgadijumos iņrahdit ņawu lihdņdalibu. Titpat
droņchi, uņtizami un automatiski ņtrahdā pateizibas aparats abās puņēs
ahreja peenahkuma iņpildišchanā, neņahda eekņejeja ņajuhta, neņahda
ņiltuma atdoņchana.

Daņham ņchahdu peenahkumu iņpildišchana top par nerwu ņodibu.
Tee wiņu waņā ņchurpu turpu. Pahrlleezīgā mehrā tee patehrē wiņa
ņpehtus un noņog wiņam laiķu, apņinigi baudit ņawa paņcha „eņ”.
So ņchāt eņ-kultā, ņchāt ņawu iņpatnibu, ne ņawu iņpaņchibu iņtop-
ņchanā modernais zilweks eedomajas uņrahptees lihdņņ perņonibai. Pate-
ņibā wiņņch peeņopj iņoleņchanas ņņtemu, kuras beidsamais panahkums
ir dwehņeles pilniga weentuliba.

Apakņch puifņs, kurņch neņad neņis ne maņato perņonisku upuru,
kuram weenigais dņihwes likums bija ņawa paņcha apmeerinaņchana,
wezumā ņtahw ar tukņchām rokām un tukņchu ņirdi. Seeweete, kura
ņawu eņ zitu labad neņad naw aiņmirņuņe, ir ubadņe, kaut wiņai ari
peederetu wiņas paņaulē mantas.

ņa mehņ nerwoņo, nerimņtigo un neapmeerinato laikmetā meklejam
pehz weņelajeem, kuru ahreja meeriba iņteiz wiņu eekņejejo harmoniju,
tad toņ mehņ atrodām ņtarp teem, kuri ņawu dņihwes uņdewumu atra-
duņchi gahdibā par ziteem. Pehz galeja ņiņiņka noguruma wiņi pilnigā
paņchaimahņchibā gul behrnu ņpehzinoņcho meegu.

Neņchņobamais „Tew buhs”, — lai ņchis praņijums ari ņā runatu,
pretim ņawtibas intereņem, — dod wiņu dņihwes žetām droņcho wir-
ņeenu. Wiņu ņajuņņmu krahjums peeaug, jo maņak bailigi wiņi to
ņargā. Labņirdigeē un ņchehņirdigeē naw padoti formu likumu ņpaideem.
Wiņi neņchāubami ņeko wahrdam: „Turi mihleņtibu ņirdi un dari,
ko gribi.”

Gedšimtiba?

Andrè de Lorda ņize.

Dusdeena bij paehsta. Weeŝ bij apfehduŝchees ŝahlè, un ŝarunas groŝijàs ap kaħdu noŝeegumu, kaŝ peħdejàs deenàs bij nodarbinajis wiŝu praħtus. Katris iŝteiza ŝawas domas par ŝleptawu, un beidsot wiŝ kopigi noŝpreeda, ka newarot wiŝ uŝlikt winam atbildibu par wina darbu, bet ka winŝch jauffkatot par ŝawu eedŝimto netikumiŝto teekŝmju upuri.

„Gedŝimtiba ir nepeeluhdŝams liķums“, noteiza kaħds no weeŝeem.

Wezais daħteris Perrò, kurŝch liħdŝ tam leelako teeŝu bij klufejis, iŝnehma zigaru no mutes un raħmi eeŝaħta:

„Juhŝ tagadin iŝteizàt wahrduŝ, kurus es turu par muħŝu tagadejàs ŝabeedribas wiŝnepareiŝako un biħŝtamako dogmu. Gedŝimtiba naw nepeeluhdŝams liķums, zitadi katrai zilwezigai buħnei jau beħrna autos buħtu jaatŝakas no jebkuras ziħnas; jo ko tad waretu liħdŝet ŝaželŝchanàs pret eeprreeŝch nolemtu nepeeluhdŝamu liķteni? Ŝchi muħŝu laiķu tiģiba organiŝkam eeprreeŝchnoleħnumam bijuŝe jau par zehloni ne weenai ween dramai, kura pee zif neziķ wairak paŝchpaħawibas buħtu noriŝnajuŝes beŝ kaħdeem ŝareŝchģijumeem.“

No wiŝam puŝem ŝaħtàs proteŝti. Waj taŝ bij ŝinatneekŝ, aħrŝtŝ, kaŝ tà wareja runat? Daħteris Perrò meerigi nogaidija, liħdŝ trokŝnis aprimŝt, tad winŝch turpinaja:

„Ja weħlatees, es paŝtaħŝtiŝchu Ķums gadijumu, kuram paŝ eŝmu biģis par leeģineeku, un kurŝch ŝtiķrā mehrā peepaliħdŝejis ŝatriģinat manu tiģibu eedŝimtibas noŝiħmei.“

*

„Kaħduŝ deŝmit gaduŝ atpaķat es biģu maħjas aħrŝtŝ kaħdā Werānu ĝimend. Paŝ Werāns, porželana ŝabrikas iħpaŝchneekŝ un direktors, bij nomiris iŝchetrdēŝmit gadu wezumā; ŝawa muħŝcha peħdeģos ŝeŝchus meħneŝchus winŝch bij pawadiģis aħģpraħtiģo eeŝtaħdē kaħdas ŝmadŝenu ŝlimibas deħl. Winau moģija neatlaiģida paŝchnaħwibas dŝina; kaħ winam uŝnaħza leħtme, tad wajaģŝeja leetot taiŝni waru, lai winŝch nepadaritos ŝew galu.“

Laulības treschajā gadā winam bij peedsimis dehls, furam bija ap sešchi gadi, kad tehws mira. Winšch neta nesinaja par sawa tehwa behdigo stahwolti; winam bij eestahstits, ka tehws aibbrauzis tahkā zefojumā, un tikai tad, kad pehz laika mahte sahka walkat sehwu drehbes, winšch dabuja sinat, ka winšch sawu tehwu nekad wairs neredšes.

Warbuht netad winšch nebuhtu dabujis sinat sawa tehwa behdigo galu, ja winu wezais dahrsneeks rupjā kabrtā nebuhtu winam to atflahjis. Wineem, proti, bij isnahkuse afa saduršme kahda neeta deht, un dahrsneeks bij esauzees: „Ja Zuhš topat tapat traks, kā Zuhšu tehws, tad Zuhš ari wajadsēs eeslodsit!“

Jaunais zilwets bija kā sibina kerts. „Traks kā mans tehws?“ winšch atkahrtoja. „No tas nosihmē? Runajat tatschu!“

Bet dahrsneeks, kusch sawu pahrschteigshanos jau noscheshloja, apgalwoja, ka tahds teikums winam paspruzis tikai tapat, kā jau rupjam neisglibhtoram zilwetakam, un luhdja gauschi lai jaunais kungs winam peedodot.

Schis gadijums atstahja dšku eespaidu jaunā Schorscha dwehselē.

No tās pašchas deenas winšch sahka suhdsetees par fliktu duhschu un brihscheem usnahkoshu galwas reiboni; darbs winam sahka apnikt. Es winam eeteiju par wisām leetam meeru un atpuhtu, un isfkaidroju, ka tas wišs zetas no pahrpuhleschanās, jo winšch tolaik taisni gatawojās us eestahshchanās ekfamenu politechniskā skolā. Bet winšch neewehroja manus wahrduš. Pehz wina domam, wina flittā pašchajuhhta nebija nekās zits, kā usnahkoshās ahrprahhtibas pirmās sihmes. Winšch sļepeni sahka eewahkt sinas par sawa tehwa pehdejeem dšhwibas mehnescheem, un winam isdewās dabut sinat wisu behdigo pateesibu. No ta laika winšch bij pilnigi pahrleezinats, ka winu sagaida tahds pats liktenis un neklausījās ne us kahdam eerunam.

Bailes, ka kahdā gara apjukuma brihdi winšch waretu padarit few galu, pahrwaldija winu tiktahkt, ka winšch ne azumirkta nedrihssteja palikt weenatnē. Sulainis guleja wina istabā un neatstahja winu ne deenu ne natti.

Wina sawadā istureschanās, protams, sahka darit ruhpes mahtei, furas weenigā dšhwes laime lihds tam bija winas šisnigi mihtotais dehls. No dascheem dehla jautajumeem un peesihmem wina deesgan abtri sahka nojaukt, kas ir wina pahrwahrtibas ihstais zehlonis. Bet baididamās, ka wina zaur saweem jautajumeem neattlahj winam to, kas winam warbuht nebuhtu wehl pilnigi sinams, wina gribeja pirms pahrleezinatees par sawu aisdomu pareisibu un tad tikai runat ar sawu dehlu. Keis, kad dehla nebija mahjās, wina pahrmelleja wina istabu un bija usreis skaidribā par wisu. Pirmais, ko wina atrada, bij wehstule no tās eestahdes direktora, furā winas wihs bij miris. Tajā ahrsts bij dewis shtkas atbildes us wiseem dehla jautajumeem par sawa tehwa slimibu un nahwi. Te nu nebija wairs ko schau-

bitees: wünsch sinaja wisu, un tas darija us winu tik wisai behdigu eespaidu. Bet wina mahtei bij rokâ lihdsjeklis, tam wajadsjea winu isährstet.

Nahkoshâ wakarâ wina lita luhgt dehlu pee femis.

„Schorsch“, wina eefahka, „man Dew tas swarigs japafata . . .“

„Es sinu, to Tu gribi teitt“, wünsch to pahtrauza. „Lai labat paleef schis stahsts, kurfch mums abeem daritu tikai fahpes.“

„Lauj man isrunat,“ wina fazija stingrâ balsi. „Man janahf pee Dewis ar atsihschanos, kura mani Lawâs azis dsihi pasemos, un kuru es tamdeht arweenu atliku us wehlatu laifu. Bet tagad peenahzis tas brihdis, kur man jarunâ Man greubti nahkas dabuht to pâr sawâm luhpam, bet tagad tas ir nepeezeeschams. So es mihtu Dewi wairaf par wisu pasaulê un Lawa wesehiba man ir dahrgata par manu godu.“

Wina apstahjâs un tad turpinaja klusâ balsi:

„Schorsch, Tu domâ, ka us Dewis guf schausmiga mantojuma lahsts, Tu bihstees, ka Dew waretu usbrukt ta littenis, kura wahrdu Tu neff . . . Tu wari buht meerigs, Tu neeff wina dehlis! Lawâs ihstais tehws nomira tikai preeksch diwi gadeem, tas bija muhsu draugs Romens, kuru Tu deesgan beeschi est redsejis muhsu mahjâ . . .“

De Werâna kundse apflehpa gihmi rokâs un laizimu welti no-
gaidijufe us kahdu peesihmi no dehla pufes, luhdsoschi peebilda:

„Menizini mani . . . es toreij biju pahraf nelainiga ar sawu wihtu . . . peedod man . . .“

Wünsch atnehma winas rofas no gihmja un uoskuhpsitja winu godbijigi.

„Dew naw wajadsigs manâ preekschâ tâ pasemotees, mana labâ mahmika,“ wünsch behdigi teiza. „Es Dewi pasihstu pahraf labi, lai tantos maldinatees zaur scheem swehtajeem meleem. Tu pastahwigi est bijufe preekschsihmiga laulata draudsene, tâpat ka Tu arweenu bijufe preekschsihmiga mahte.“

„Tu man netizi, kad es Dew atsihtu sawu wainu?“

„Ne! Lawa atsihschanâs nahf taisni tagad, kur Tu domâ mani zaur to glahbt! un wisas warbuhtibas runâ Laweem wahrdeem pretim. Tas zilweks, kuru Tu sawz par manu tehwu, naw wairs te un newar buht par leezineektu, un es deru, ka Dew naw ari nekahdu zitu pee-
rahdijumu.“

„Tas teefa! Man naw no wina wairaf nefa, ka tikai wina gihmetne, ar nenosihmigu parakstu, kura nefa nepeerabda. Wina wehstules es fâdedsinaju, tâpat ka ari wünsch manas isnihzinajis. Es jau wisadi publejos isdsehst wisas mana pahrfahpuma pehdas, jo manas leelafâs bailes bija, ka Tu to kahdreis waretu atklaht. Bet tagad, tagad es labprahf atdotu sawu dsihwibu, ja man buhtu usglabajees kahds dokuments, kas waretu Dewi pahrlleezinat . . .“

Bet wisf bija welti.

„Tu manâs azis est swehta, mihtâ mahte,“ teiza dehlis, „un neweens wisâ pasaulê mani nepahrlleezinâs, ka Tu runâ pateeffbu.“

Un winam arweenu wairaf sahka liktees, ka wina garigàs spehjas mafinas, un tas preefch wina bij peerahdijums wairaf, ka wina mahtes atfihfchanàs ir isdomata. No fchi brihjscha winafch sahka saudet wifas zeribas un gaidija tikai us katastrofu. Katru deenu winafch nowehroja pee fewis jaunas gariga panihkuma fihmes.

„Ahrprahrigee jau nemaš nesin, ka wini ahrprahrigi,“ winafch reis man teiza, tà tad man nemaš naw eefpehjamš ihsti noteikt, waj manas fmadfenes wehl normalas waj ne.“

Winafch bija apnehmees nonahwetees, tiklihds jutis ahrprahtu tuwojamees, un tagad winau mozija bailes, ka fchis azumieklis waretu winau pahrstiegt pašcham nemanot. Wairaf reisas winafch bij jau lizis rewolwera stobru pee denikeem, un tikai mihlestiba us mahti bij winau peešpeeduse to wehkreij likt pee malas. Mif mihlestibas pret mahti winafch ari islikàs ahreji meerigs un jautris; tatschu Weràna kundse zaur to nefahwàs maldinatees, un wina nerunaja par wina stahwofli un neisprafchajaja winau tikai tamdeht, ka tai bij bail winau ustraukt.

Rahdu wafaru, tad winas dehls jau bij aigahjis us sawu istabu, bet wina wehl weefistabà lafija, wina isdsirda dohju sprahdseenu. Gefkrehjuse dehla istabà wina atrada to jau bes dsihwibas. Tapat ka Weràna funks, winafch bij tapis par tàs neatlaidigàs domas upuri, ka winam japadara few gals.“

*

De dakteris aplusa un domigi eewilka pahris duhmus no sawa zigara.

„Nu redjat,“ peebilda weens no klauftajeem, „tàs tatschu apstiprina manas pirmit isteiktàs domas, ka eedšintiba tomehr ir nepee-luhdsams likums.“

„Schini gadijumà ne,“ dakteris meerigi atbildeja. „Jauno Werànu pasudinaja newis eedšintiba, bet tikai pašcheedwefma. Protat, wina mahte nebija wis melojuse. Winafch teefcham nebija mana drauga Weràna dehls. Bet peetika ar to, ka winafch eedomajàs fewi par ahrprahriga zilwefka dehlu, lai taptu pats ahrprahrigs . . .“ un peepefchi domigs tapis, dakteris nobeidsja: „Zifdauds nelaimes pašaulè newaretu nowehrst ar druflu wairaf pašchpahhwibas. Bet manam nabaga dehlam tàs deemfchehl trubka . . .“

Jauna behrnu audsinaschana.

Drisona Sweta Mardena.

Es pasihstu weenu mahti, kura usaudsinajuse leelus daudsus behrnus, bet tikai weenu no teem pehruse un to paschu ari tikai weenu reisi. Kad winas pirmais behrns nahza us pasauli, tad laudis teiza, ka wina dauds par labu un mihsstu esot, neda ta waretu behrnus usaudsinat, wina tos drofschi samaitaschot, tapehz ka wina nespehjet tos pahmahzit, un wina wairak nefa nepanahkschot, ka tikai tos mihsleschot. Un to wina ari darija, bet schi mihslestiba israhdijs par faiti, kura wifu gimeni tureja apbrihnojami kopâ. Neweens no behrneem naw islaidees un wif wini ktuwuschi par kreetneem wihreem un seewam, un mihslestiba pee wiseem wineem ir rakstura pamats. Wehl schodeen wini ar goddewibu pazel sawas azis us sawu mahti. Wina is teem isdabuja wislabako, tapehz ka wina tanis redseja wislabako. Ari wisnewaldamatajam no teem newajadseja nekahdas pahmahzibas, waj ne pat patas, jo mihslestibas leela wara wifu sliktu isdina lauka un nekahwa tam nemas eesaknotees. Mihslestiba ir labakais balsams preeksch wisam wainam un labakas sahles preeksch wisam flimibam. Leels pulks bibeles pantu mihslestibu apsihme par tahdu, kas dseedina un muhschu pagarina. „Ar ilgu muhschu gribu es wiku ehdinat“, teikts Dahwida dseefmas, „jo winesch sawu mihslestibu us mani lizis.“

Mihslestiba dseedina, tapehz ka ta ir harmonija: kur ta walda, tur newar buht nekahda nesaftana; wina ir jautriba, meers un laime. Wina ir leela meera dibinataja un augstaka wisas harmonijas raditaja, wisapasaules lihdseklis pret wifu kaunu. Ra neschehliba ifkust labfribas preekscha, ta wisas kaunas kaiflibas mihslestiba un lihdidaliba atrod sawu pretnahwekli.

Mahte ar sawu mihslestibu isweido sawu behrnu dsihwi un listeni. Daschreis mahtes mihslestiba apturejuse bihstamu flimibu Es pasihstu kahdu mahti, kura neisprotama kabrtâ ar sawu mihslestibu isdseedina wisas sawu behrnu kaites. Wina behrnu is nesaftanas twaikem pahrwelk pahri sawa harmonija un ar sawu mihslestibu ispesti to no

wisam naidibas un sfaudibas jukam. Wina it labi sin, ka behrnu nedrihst raht, kurfch ta deesgan zeesch no sawas faislibas; tas buhtu tikpat aplam, ta kad uguni ar effu gribetu apdsefst.

Muhfu bahrinu nami dod behdigus peemehrus par to, zik drihs behrns beids behrns buht, kad winam truhst mahtes mihlestibas un wezaku mahjas eespaids.

Gedomajees behrnu, kurfch usaug kahda fauna nama nahwigos twaifos fur wifs pilns no prasteem un sflitteem eespaideem. Gedomajees, ka wina masais gars peepildas ar netibrumeem un grehkeem. Waj tad kahds brihnumis, ka winsch sawai apfahrtnei top lihdsigs? Un tad nostahdi tam blafus behrnu, kurfch usaug schkilstibas un mihlibas gaisa, fura gars no pascha fahkuma teef barots ar zehleem un pazildinoscheem eespaideem, ar pateesibu, ar sfaistumu, ar mihibu. Zik neweenadas ir scho abu behrnu isredses bes paschu masatam publem! Weena gars no pascha pirmâ fahkuma teef nowilfts lejâ tumfiba, otra gars augschâ pee gaismas. Kahda isredse us zehlu un schkilstu dsihwi ir behrnam, fura pirmee wiswairaf eespaideem peesjamee gadi pilditi ar wiswisadeem faanneem eespaideem, ar naidu, ar kildam un sstribdeem, ar wisu, kas sems un prasts?

Tapeh; ir no leela swara, ka behrns nefo nedfirdetu un neredsetu, ta tikai labu un sfaistu, kas wina buhtni padara labu un sfaistu. Meks nespehjam deesgan just lihdsi teem zilwekeem, furu behrniba pildita ar faunumu, noseedsibam un neschkilstibu.

Behrna gars ir ta fotografiska plate; tani eespeeschas itweens eespaids un itweena doma. Wina ustizeschanos un padoschanos atalgot ar labeem un zehleem eespaideem, tas nosihme, winam usdahwinat ihstenu augschanu, sementeschanos un laimi, kamehr tas, kas otradi dara, behrnu us muhschu padara nelaimigu.

Bildi sawa behrna garu ar harmoniju un pateesibu, tad nesastana un maldiba neatradis zelu us wina.

Ir neschehliba, behrnam pastahwigi atgahdinat wina truhkumus un sawadibas. Behrna lehti eewainojamam garam zaur to war no-darit leelu kaiti, kad winam eeruna wina truhkumus waj wina wainas pahrsphile, kuras buhtu weegli nowehrschamas. Dauds labati nefa truhkumu pastahwiga atgahdinaschana ir, wina maso garu pildit ar wisu labu, sfaistu un pateesu; pastahwigi us wina darot eespaidu zaur mihlestibas domam un schkilstibas aisrahdijscheem pamafam wina dsihwe eespeeschas tik dsiti, ta faunumam wairs naw nekahds spehks us wina. Kur dauds faules gaismas, tur wairs naw weetas tumfai.

Behrna paschpatahwibu wisada sinâ wajaga weizinat un spehzinat, newis ta, ka wina spehjas wehrtetu augstakas nefa tas ir, bet eedwestu winam pahrsleezibu, ka winsch ir Deewa behrns un ta tahds ari wisa deewischa mantineeks.

Ir dauds sehnu, ihpachi ja wineem ir smalka fajuhta, un masleet fauribas, furi baidas, ka wineem neesot tas paschas spehjas ta ziteem; wini neustizas sawa pascha spehkeem an wisai lehti pasande duhschu.

Ir grehts, behrnam schai wirseenâ atnemt duhschu. Wahrdi, kurus runâ schahdâ sinâ, eerkas wina garâ ka burti, kurus eegreesch jauna toka misâ: tee aug lihds ar gadeem un pee peeauguscha parahdas ka nejautas rehtes.

Leelafâ dala wezaku nemas nedomâ, zif weegli behrni usnem eespaidus un zif lehti teem war kaitet duhschibu isgaiſnot waj ar to, ka padara winus smeekligus. Gluschi otradi, behrneem wajaga dauds usmudinaschanas, saduhschinâschanas un usflawas. No tam wini dšihwo, ta ir winu bariba un spehzinajums, kamehr sem muhschigas pelschanas un smahdeschanas ehnas wini ahtri nowihst. Sliktaku audsfinaschanu nemas newar eedomatees, ja behrnu nerimstigi pakâ un smahdê, un ir waj noseedšiga zeetširdiba, kad winam eepotê pahrlêezibu, ka winsch esot mulkis, waj sawadigs un no wina nefas neisnachtschot. Zaur to wina possitiwo un radoscho garu pahrlwehrsche par negatiwo un neaugligu.

Pamasam mehs sahkam atsiht, ka zaur mihlestitibu dauds wairaf panahfams nekâ ar spaideem, usflawa un pastubinajums behrnam noder dauds labaf nekâ draudi un sodi. Saules sposschums ir spehzigaks par aukstumu; to schis tura aissflehgatu, tas sem saules stareem pats no sewis atweras.

Mehs tatschu sinam, ka sehni gluschi kâ saldati sem usflawas un usmudinajuma padara iten wifu, to no wineem praſa. Bet daudsfi wezaki un ari skolotaji to deemschehl leekas wehl naw apjehguschi.

Zif beeschi nedšird wezafus skundam par „nerahneem“ behrneem, bet schis nerahtnibas beeschi ween ir eedomatas. Leela dala no ta, to behrni notara, ir winu pahri ejoschâs dšihwibas sajubtas isteikſme, kurai wajaga istrakotees, tapehz ka zitadi attihstiba teef aistaweta. Wini ir tik pilni dšihwibas un sparibas, ka wini newar meerigi buht. Kautko wineem wajaga darit un wajaga ari pakaut wineem isahletees. „Trakuligs“ naw tas pats, kas „nerahtns“, lai gan tos beeschi abus samaina. Ihstena mihlestitiba ari te pareiši saporatis.

Neuphlees pahrlêeku agri no saweem behrneem istaisst jaunus fungus un jaunas damas; tas naw dabiski. Mihli winus kâ behrnus, padari wineem mahju par winu leelafâs kaimes weetu un tauj wineem deesgan wafas. Stubini winus labaf wehl us rotakam, wini reis nu ir tai wezumâ, kur wirsroka ir dšinai us spehleſchanos. Ja wineem tās trubhst, tad winu ihstena attihstischanas un usplaulſchana teef trauzeta.

Masi behrni beeschi ir kâ masi kustoni, beeschi sawtigi, daschfahrt neschehligi; tas nahf no tam, ka daschas winu smadsenu dakas attihstas abtraki, nekâ zitas, tâ ka gars weenmehrl newar buht ihstena lihdsšwarâ, bet beigâs wiſs atkal nokahrtojas, un dauds kas isleekâs masaf labs, pats no sewis issuhd. Sewischi winu tikumibas un atbildibas sajubta attihstas lehnaf, un no tam zekas daschas ihstenas nerahtnibas. Bet winu leekaf sparibai wajaga isdarbotees, un tad nedrihst winus trauzet. Labaf darbojees lihds un aismirsti sawu zeenibu ar wineem kopâ rotajotees.

Ikweenam zilwekam wajadsetu atskatitees atpatat us fawu behrnibu kà us paradisi.

Laba mahte pee faween behrneem arween isleeto fugestiju, jeb gara eedwehsumu, lai ari wina no fugestijas nefa nesinat. Wina nobutscho puni, kuru behrns few usdausijis un fata: „Nu ir attal wesels“, un behrns neween ir apmeerinats, bet tiz ari, ka skuhpstis dseedina. Tà mahte aisdsen behrna masàs zeeschanas, dodama winam mihlestibu kà pretnahmekli un nowirsidama wina domas us zitu pusi.

Zaur lihdfigu gara eedwehsumu behrnos war attihstit ihstenus spehtus, weselibu, sekmes un laimi radit un wezinat. Mehs jau wisi sinam, zik dauds muhsu spehjiabas atkaras no muhsu jausmibas, muhsu duhschibas un muhsu zeribas. Schahdu domu wirkti behrnos wajaga jau agri attihstit un stiprinat, ta pazildinàs wisu wina dshwes ufflatu.

Kapehz daudseem ir wahja weseliba, tas atkaras no tam, ka wini no paschas behrnibas usauguschi tanis domàs, ka wineem weseliba pateescham wahja. Mums ir eerunats, ka schapes un flimibas esot dshwibas neschkrama data un nenoweerschams kaunums, pilniga weseliba esot tikai isnehmums un mehs preefsch sewis to nemas newarot sagaidit. Tà behrns usaug tanis domàs, ka winsch kauturu brihdi war schlimt un ka winam kahdreis ari pateescham japaleefot slimam.

Bet nu eedomasimees, zik labi preefsch behrna buhtu, kad winam eedwehstu gluschi otradu pahrliezibu: ka weseliba ir pateesiba un ihsteniba un flimiba tikai pareisibas truhkums; ka winsch tapehz pilnigu weselibu un laimi drihst sagaidit un paturet kà fawu eedsimtu teesibu, kad winsch jau agri eemahzitos pateesibu, ka Deews muhs naw radijis preefsch flimibam un zeeschanam, bet preefsch weselibas un laimes, preefsch harmonijas un newis neschkanas.

Behrni jau ir wisi lehttizigi. Wini labpraht nem it wisu, ihpaschi ko wezaki un behrnu meitas wineem eestahsta, nopeetni un wisam tiz, un wina eedomu spehja ir tik jautra un moscha, ka wini tuhliit wisu stahdàs few preefscha un pat wehl pahrschihle. Ari wina meli beeschi ir tikai pahrliezigi moschas eedomu spehjas sekas.

Deemschehl daschu wezaku un behrnu meitu nelahga parafcha ir bailes leetot kà lihdjekli preefsch behrnu weeglakas sawaldischanas, un tà wina masàs galwinas beeschi peepilda ar wisadeem nostahstem un tehleem par bailem un breefmam, kuras kaitè wineem wisu muhschu. Tas stahw tos paschos mihlestibas un gudribas augstumos, kà kad wineem eedod eemidfinamus un aprebinamus lihdjeklus, lai wini buhtu koti meerigi, bet zaur to wina meesa teef samaitata us wisu muhschu.

Bet ja ari bailes wineem nedaritu nekahdu kaiti — lai gan ihsteniba tas ir gluschi otradi! — tad tomehr nebuhtu pareisi winus beedet, jo tas nosime winus peefrahpt un apmahnit, un ja wezakeem un audsinatajeem ir kas swehts, tad tam wajadsetu buht behrnu fersnigai, neschkobamai, tizigai pahahwibai us wina wahrdeem.

Daschs zilweks saudedams scho pahahwibu kluwa lihdj ar to flittats. Bet ari peewilschanàs ir kauna deesgan, kuru behrns pee-dshwo, kad winsch wehlat dabu sinat, ka kaudis wina apmahnitjuschi

un apmelojufchi, un tahdi zilweki, kuri wina azis stahweja tublit pehz Deewa.

Bezakeem wajaga apdomat, ka ikweens nostahsts, kas behrneem fazet bailes, atstahj behrna smadsenēs pateefu un wahrda ihstena nofihmē saprotamu eespaidu un scho eespaidu, taisnibu fakot, nekad wairs newar isdsehst.

Bet nekad nesodi behrnu, kad tas no bailem jau ir waj pusdshws. Un nesodi wina ari tad, kad tu patz est dufmigs — daschreis behrns tahdas leetas neaismirst wisu sawu muhschu!

Zeela kkuhda ari, kad behrnam eeruna agri, ka winam kahdreif buhs jausnemas tahds un tahds amats, ka winasch buhschot mahzitajs waj ahsts waj kas zits, preefsch kam winasch warbuht it nemas neder, lai gan wezati wehletos sawu behrnu redset par to un to. Zaur to daschs labz kkuwis nelaimigs uf wisu sawu muhschu jeb waj tikufchas aiskawetas wina labakas spehjas un dahwanas, jo beigu beigās tas ir tas patz. Te runa Deews un pate daba, par ko behrnam buhs kkuht, to rahda wina fewischkas dahwanas un spehjas.

Bet pee schim spehjam wajaga peeweenot ari pareisu isglichtofchanu. Daschs ar wisam augtam dahwanam un spehjam nefur neteet, taphz ka winam truhft sinamu ihpafchibu, kahdas winam behrniba zaur pareisu audsinafchanu wareja attihstit.

Kad behrns eemahzas, neбайдitees un neschaubitees, bet buht duhschigam un paschapsinigam, kad to agri isaudsina par positiwu un raschigu buhtni, tad tas ir dauds wehrtigaks puhrs nekā wisleelaka bagatiba bes schim ihpafchibam. Behrneem jau agri wajadsetu pascheem atsiht, ka wiswarigatais un wiswehrtigatais, ko wini war eemahzitees, ir tas, ka wineem wajaga fewi padarit un ufturetees par tik spehjigeem, zit ween fasnedsams.

Zit daschs labz neatitahj ffolu waj augstffolu ar wefelu maifu sinafchanu, bet gluschi bes paschpatahwibas un usnahnibas un ir tikpat bailigs un schaubigs ka ffola eestahdamees. Bet kahds labums tad nu ir, kad jaunais zilweks ifeet pasaulē ar daudsam sinafchanam, bet bes spehjas waj duhschibas tas dshwes zihna ar sekmem isleetot? Simteem itgadus atstahj augstffolas, kuri deef waj nepagibtu, kad wineem nejauschi kahda sapulze nahktos runat waj aiskustinat kahdu preefschikumu.

Berams, ka drihs peenahs tas laiks, kad ikweens jauns zilweks buhs eemahzijees atkahlitiba sawas domas un ufftatus skaidri un gaischi isteitt, un to katru brihdi isleeto, ko winasch prot, kad winam buhs tik dauds paschfawaldifchanas un paschustizibas, ka winasch kahda negaidita brihdi nepasaude galwu. Nahktones isglichtiba galwena leeta buhs ta, ka sinafchanas katru brihdi ir gatawas leetofchanai un ar sekmem war tikt ismantotas. Ko lihds sinafchanas, kuras katru azumirkt naw pee rotas un ar kuram mehš nespeshjam isfultees waj if kahda stahwokka?

Newajadsetu usaugt neweenam behrnam neemahzotees tizet sew. Das ari tapeh3 no swara, ka tahds, kam pateescham ir paschpakahwiba, nepeelaidis, ka winam peemistu kahda waina, kas samaita winam sekmes. Itweenu wajadsetu usaudsinat tai pahreleziba, ka winam schai pasaulé jaispilda kahds usdewums, ka winam jaispilda kahda weeta, fur neweens zits newar eestahtees, ka winam us to wajaga sagatawotees, ka winsch peh3 sawas buhtibas ir deewists, pilnigs un nemirstigs. Itweenam buhs leelas leetas no sewis domat un sawas spehjas un usdewumus turet augstus; ar to winsch spehzina sawu paschzeenibu un weizina sawu attihribu.

Muh3u fainnee3es.

Wisai lehnam muh3u fainnee3es sah3 nah3t pee at3inas, ka schos laikos ar tam mah3ibam ween, furas mantotas no mah3es, wairs newar istift, ka wajaga dauds dauds wairaf sinaschanu pee fainnee3ibas fahrtigas wadischanas. Agraf bija apstahkli pawisam zitadi, newajadseja nefa dauds reh3inat, padarija tikai deenas darbus, apkopa lopus, iswahrija eht, auda, schuwa, adija un wisa fainnee3iba gah3a sawu fahrtigo gaitu. Bet tagad wiss ruh3igi jaapreh3ina, lai waretu no fainnee3ibas eenemt wajadstigs graschus. Lopus wairs newar eh3inat ar to, kas kuru gadu paand3is, lopi prafa sinamu baribu, zitadi tee neatmet nekahdu peknu; pee tam jaapreh3ina, ka bariba isnah3tu lehtafa, lai pekna buhtu leelaka, wiss jahwer un jamebra. Un schahda swerschana un mehrschana prafa dauds sinaschanu. Kad sweestu kuf pa wezam, tad to schos laikos wairs nemaf newar pahrdot; jaet us peenfainnee3ibas furfeem, lai eemah3itos eenesigi pahrschahdat peenu. Bet neba nu ar peena apstrahdaschanu ween war pazelt fainnee3ibu! Wajaga prast organiset wifu eelschejo mah3fainnee3ibu, par kuru muh3u mah3tem nebija ne masat3s jau3mas. Tagad, fur wiss apreh3inams naud3, wajaga mah3itees taupit, newis tai sin3 taupit, ka atrauj sew to no mutes, bet taupit tai sin3, ka ar teem pascheem wezem libdschekem war wairaf to sah3neegt. Ja jau prah3igi jarih3ojas ar lopu ehdamo, tad tas wehl jo wairaf wajadstigs pee zilweku baribas. Tibri schehl paleef, daschos appabalos nostatotees us fainneetschu rih3oschanos ar ehdeenu pagatawoschanu, fur teef til dauds isschkeests, ka ar to paschu materialu razionali rih3ojotees waretu usturet waj otrtil dauds zilweku. Zaisniba, fainneeku meitas tschakli apmekle daschadas pawahru skolas, fur winas pa leelai datai gan eemah3as wehl wairaf isschkeest nek3 mah3e mah33s to dara. Ja naw tahda pawahru skola, fur mah3a tikai iswahrit weenu waj otru supu un iszept weenu waj otru zepeti, tahdu skolu muh3u fainnee3em newajaga; galwena leeta te ir baribas libdscheku wehrtibas passch3hana un wiku fastahdischana tahd3a fahrt3, ka zilweks dabu pilnigu un weseligu usturu. Daschadas wahrischanas skolas leetas

tikai preefch tam, lai mahjeklem eerahditu, tà weeffi pazeenami ar kahdu gabrdu kumofu, kamehr muhfu fainneezeem wajaga finat, tà wislehtat pagatawot fpehzigus ehdeenus. Preefch tam ar rezepstem ween nepeeteet, un wispahrim rezepstes ir tikai blatus leeta, kamehr tagad tàs noftahditas par galweno.

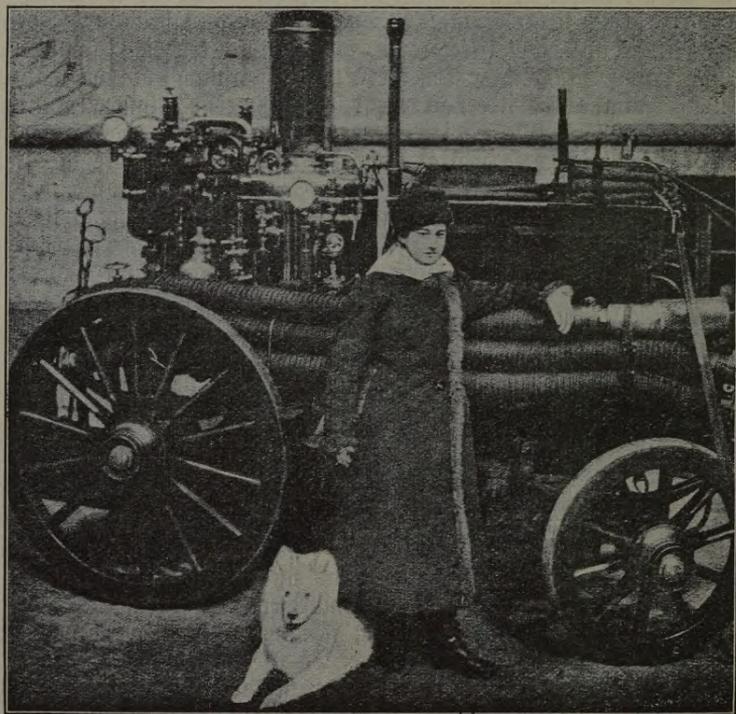
Pee ehdeenu pagatawofchanas noteet tà wisleelakà iſſchkeediba, un tikai aif nefinaſchanas un neprafchanas; un tapelz ari ihpaſchi maſturigakeem laudim tit gruhra dſihwe, ka ſeewas pabeleezigi daudſ iſſchkeefch pee ehdeenu pagatawofchanas. Un ar wiſu dahrgumu ehdeeni iſnahl tahdi, ka toſ par razioneem nekahdà finà newar ſaukt Kaſte ſihmejas uſ taupibu, tad to nepaſiſt ari tàs jaunawas, kuras apmeklejufchas gimnaſiju, jo tur tahdas leetas nemahza. Wiſpahrim gimnaſijas iſglichtiba naw preefch fainneezeem. Gimnaſijas mahza wairat un ari maſat nekà fainneezeem wajaga. Naw ar to teiſts, ka fainneezeem nemas neder gimnaſijas iſglichtiba. Gimnaſijàs mahza daudſ ko, kaſ fainneezihà naw iſleetojams, lai gan ſchis leefàs ſinaſchanas naw par kaunu, tad tomehr behdigi ir taſ, ka gimnaſijas koti maſ dod no ta, kaſ fainneezihà iſdeenas wajadſigs. Preefch fainneezeem mums ſchim brihſham deemſchehl ir tikai weena ſkola — Zelgawas laufſainneezihas ſkola. Wehl jo wairat noſchehlojams, ka ſcho weenigo ſkolu muhfu jaunawas neapmekle tahdà ſkaità, ka taſ buhtu gluſchi dabifſti ſagaidams. Jeb waj muhfu fainneeku meitas wiſas zer kahdreis ſawu muhſchu pawadit tikai ſalonoſ, kur, ſaprotams, newajaga neko finat ne par zuhtu waj telu audſinaſchanu, ne par putras wahriſchanu waj welas maſgafchanu? Bet ari tad leeliſkà iſſchkeediba nemitteef, jo muhfu kehſchas ſin wehl maſat nekà fainneezees, un tàam jau naw ne maſakà eemeſla uſ kunga mantas taupifchanu. Ja nu ari nama mahtei naw jaknapinajàs ar lihdſekkeem, tad tomehr paleet neiſprotams, kapehſ tahdà gadijumà iſſchkeediba par waru wajadſiga.

Wahzijà jaunawas bauda daudſ plaſchaku iſglichtibu, bet tomehr ari tur preefch fainneezeem naw iſtenu ſkolu. Ir gan ſpezialas ſkolas un kurſi, bet toſ jau newar wiſas nama mahtes apmeklet. Un deeneſteezeem no mahjfainneezihas ari tur naw nekahdas jehgas, tà ka Wahzijà pazehluſchas baſſis, ka wiſeem ſtukeem jaet „ſaldatoſ“, kur winas eemahzitoſ mahjfainneezihibu. Taſ nu ſinams naw iſwedams. Bet mums ir wideja ſkola preefch fainneezeem, un to mums nebuhs atſtaht neiſleetotu. Buhtu koti behdigi, ja muhfu jaunawam fainneeziha buhtu reebiga (te naw domata fainneeziha uſ laukeem ween, bet wiſpahrim „nama mahtes“ peenahfumi) aif zita kahda ſaſneediſama laimes ideala. Pehz laimes mehſ zenſchamees iten wiſi, tikai deretu eegaumet Diſchona Stuerta Willa wahrduſ, kuras taſ ſaka ſawà grahamatà „Seeweetes dſimybuhſchana“: „Preefch zilweſu laimes wiſſwarigatais praſſjumſ ir taſ, ka wini atrod patiku pee ſawas paraſtàs nodarboſchanàs.“ Buhs patika pee mahjfainneezihas — buhs laime, nebuhs patika ſalonà — nebuhs laime. Bet lai waj kur, kautkahdas nodarboſchanàs wajaga.

Kronika.

Amati. Ģases jaunfundsē Minsterē istureja (1911.) grahmatu fehjeju meisterenes, pabrbaudijumu. Wina ir pirmā ſchaī amatā. — Berlīnes architektene Emilija Winkelmanā jkde uſnehmās buhwet Leistikowa namu. — Pariſeſ mahtſlas akademiā eeguwa architektu diplomus trihs damaſ, 2 kreeweetes un 1 franzuſeete. — Pariſē ir daudſ ſeeweefchu par maiſneeku ſeſeem. Pirmā bija kaħda wahzeete,

Seeweete kā maſchiniſte.

Steinmann jkde. — Ari Wahzijā arween peeaug ahrſtenu ſtaits, turſch tagad ſneedſaſ lihds 102. — Kreewijā darbojaſ ap 1200 ahrſteneſ. — Stoħholmā Marija Serwenſona jkde eerihtojufe galdneeku darbnižu, tur ſtrahdā weenigi ſeeweeteſ. — Segeđinā Miſlōſena jkde pulkſtenu weikalā peenemta par paliħdſi; Kullaſ jkde peħz nolikta eſſamena

Seeweete kà muhrneeze.

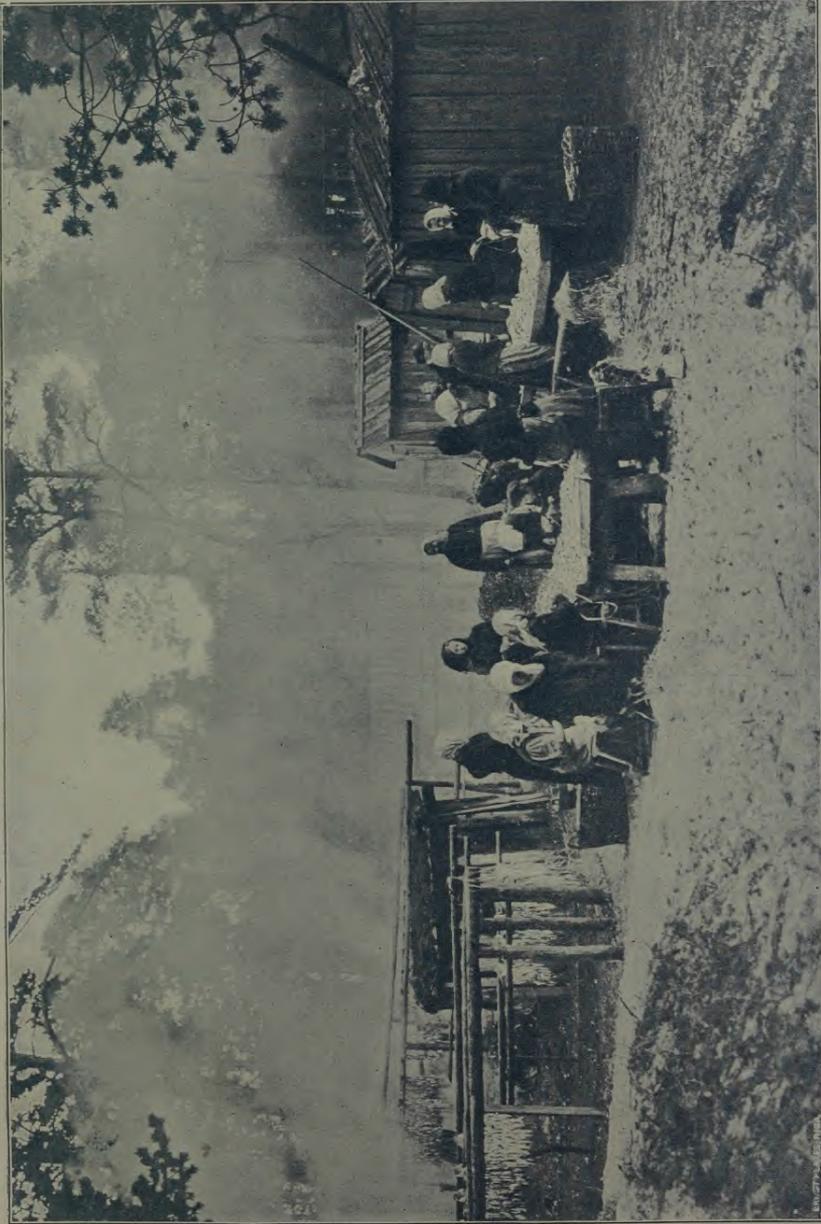
Seeweete kà kalejene.

darbojas sava tehwa pulstenu weikalâ. — Danetes eezeenijuschas galdneeku amatu. Rahda Horsbôla jdsje nolika effamenu mahkflas galdneezibâ un zaur sawam kreetnâm spehjam wina eeguwa daudf fundes. Danijas ministru preekschneeka Klausja Berntsena 17 gadus wezâ meita pee Horsbôla jdsjes nu salihgufe par mahzekli. Mahzibas laiks 5 gadi. — Rahda jaunawa Dppelnê nolikufe selka effamenu kotu tehlneezibâ. — Londone ir 6 arodneezistas skolas preeksch meitenem, turâs bes skodereschanas, gresnoschanas, wekas schubschanas mahza ari fotografeschanu, tapfeschanu un tualetu sihmeschanu. 10 stundas pa nedetu mahza grammatweschanu, higieni, pilsonu sinti, sihmeschanu. Drehbneeku saweeniba maksâ to darbnizu ihpashneekem, kuri sawas mahzekles suhta schais skolâs, 65 rublus pabalsta pa gadu. — Madrides schuwejas nodibinajuschas arodneezistu beedribu. — Sarbrikê lahda jaunawa nolikufe friseeru meistera effamenu. Amerikanete Magija Kelfo jdsje eezelta par radiotelegrafisti us Klafas twaitonu sabeedribas fuga „Mariposa“. Wina sposchi nolikufe deesgan gruhto effamenu pee juhrneezibas waldes in wina tagad ir pirmâ seeweete, kura pahr juhru suhta elektristos witaus. Sinama loma schai gadijumâ peekrita ari uniformai: filee fwahrki un silâ bluhse ar selta pogam un matroschu apfalki un zepurite ar selta tresem isskatas deesgan glihta.

Pirmâ Wahzijas meefneeze Kate Litticha dsje dabuja weetu ar augstu algu, 50,000 rbf. pa gadu Amerikâ. — Wahzijâ ir daschas koru dirigentes, bet schim brihscham weenigâ orkestra waditaja ir Elisabete Keipera jdsje. — Sweedrijas pirmâ buhmweistarene Gertrude Lindstrôma jdsje pabeigufe sawa tehwa ussahkto walsts ahrprahtigo nama buhwi Westeoriksâ. — 1911. gadâ Italijâ bija organisetas pawisam 34,000 strahdneezes, no kurâm 20,000 laufschaimneezibâ un 14,000 ruhpneezibâ. — Kanadâ waldiba dod peeauguscheem wihreescheem semes gabalus kultiweschana. Tagad nu daudsas feeweeschu beedribas zenschas eeguht schis teefibas ari preeksch seeweetem.

Nujorkâ par wirsdetektivi (slepenpolizisti) eezelta Sjabella Godwina dsje, kura jau gadeem darbojusēs kâ kriminala eerehdne. — Franzijâ darbojas 24 adwokates, 573 ahrstes, 3 diplometas buhmmeisterenes un 841 rakstneeze, 4347 dseedatajas, 1468 aktrises, 841 baleta dejojaja, 177 muduki preeksch glesneekem un tehlneekeem un 8380 musikas skolotajas.

Mahkfla. Tehlneeze Julija Zwirska Dresdenes Higienes istahde bija istahdijufe (1911. g.) milsu tehlu „Mahmufina Kreewija“, kursch greesa us fewi leelu wehribu. — Parise pirmo reisi dabuja „Grand Prix de Rome“ par tehlneezibu Lijjene Hewelmans; ta buhs pirmâ seeweete, kura usnemta Willâ Meditschi Româ. — Baroda ir walsts Indijâ. Schas walsts waldneeka maharadschas fewa farakstijufe grammatu par „Seeweetes stahwokli indeeschu dsihwê“. — Dresdenê 1912. gadâ bija farihkta feeweeschu mahkflas, femischti glesneezibas istahde. — Frankfurte pee Mainzas Stabela mahkflas institutâ atwehrta darbniza preeksch tehlneezem, kuru wada tehlneeze Luise Schmidta jdsje.

Синју ісхәмкѣхана Карлсбадѣ.

Кенгу ии буту шчаввешчана Карлсбадѣ.

Семени иштутичана Усарос.

Izglītība. Hastingsā nomira (1911. g.) 90 gadu vecumā G. Blakvella kdsē, pirmā seeweete, kura eeguva pirmā Doctor medicinae gradu. Wina darbojās kā praktiska ahrste un arī Londones seeweeschu mediziniškā skolā. — Husnera kdsē Zirikes politehnikā no-metufēs kā privatdozente preefšh ķimiskās mineralogijas un petrologijas. — Dora Landē kdsē Berlīnes univērsitatē nolika tautsaimneezibā doktora eksamenu. — Bostonas Smita kolebscha profesorene Hariete Void-Hawes kdsē dewinūs gadūs nodarbojufēs ar Kretas salas fenās kulturās ispehtifchanu. Winas israkumi sklaidri peerahda, ka Kretā jau 3000 gadūs preefšh Kristus pastahwejufe augsta kultura. — Freiburgā Siemeringa kdsē nolika doktora eksamenu walsts sinatnēs. — Lundas univērsitatē, Sweedrijā, kā privatdozentes darbojās 3 seeweetes, weena (Hilma Borelitsa kdsē) jaunakā literaturā, otra jurisprudenzijā un treschā filosofijā. — Berlīnes laufsaimneezibas augstskolā 1911. g. bija 22 studentenes. — Austrijas univērsitatēs 1910. gadā klauffjās seeweetes: medizina 684, filosofiskā fakultatē 1012. — Pirmā kineete, kura studejufe modernā univērsitatē, ir Dr. Janei Rai, kura kinā no-dibināja flimnizu un isglitho flimneeku kopejas. — Walsts sinatnēs doktora eksamenu nolika Mūnchenes univērsitatē Rosa Kempfa kdsē. — Kreewu milionars Kotorows nomirdams norastijis 500,000 rbl. Peterburgas seeweeschu mediziniškam institutam. — Wehsturē doktora eksamenu nolika Berlīnē Elsbete Schwentes kdsē. — Paula Susmana kdsē Heidelbergā nolika medizinas doktora eksamenu. — Turku parlamentis nolēhmis turzeetes suhtit us Wahziju, lai tās ismahjās par behnu dahrsneezem.

Amerikas Harwarda univērsitatē nomira Glaminga kdsē, kura bija autoritate swaigschau spektralā ispehtifchanā. Wina tur bija preefšhneee nodatā preefšh astronomiskās fotografijas. Wina fastah-dijufe katalogu par 10,000 swaigschau spektreem. Wej tam wina atradufe 50 mainigas swaigsnēs un leelu pulku swaigschau miglaju. — Par pirmo profesoreni Wahzijā aizinata Dr. phil. Gertrude Johanna Woker Leipzigas univērsitatē dabas sinatnu fakultatē. — Berlīnes univērsitatē par profesoreni aizinata Kemptner kdsē. — Peterburgā dibinata politehnikā preefšh seeweetem ar 4 fakultatem: architekturas, buhwinscheneeru, ķimijas un elektrotehnikas. — Pee Bospora Achmeds Rijsa-bejs nodibinajis pirmo seeweeschu gimnaziju preefšh turzeetem. — Leipzigā atwehrta seeweeschu augstskola preefšh filosofijas, wehstures un dabas sinatnem. — Frieda Bjelschowska ir Lodeses nolika Berlīnes univērsitatē doktora eksamenu tautsaimneezibā. — Lisabones univērsitatē par wahzu filologijas profesoreni ezejta Michaelis de Wafkonello, dšimufe wahzeete. — Berlīnes teologiskā fakultate nolēhmufe seeweetes peelaisi pee doktora eksamena, lai gan pee walstšeksamena winas ne-peelaisch. — Šflandē atwehrta pirmā univērsitate, kura peeejama tiklab wihreescheem kā seeweetem. — Frantschu parlamentis nolēhmis, ka skolotajeem un skolotajām jadabū weenada alga. Ari Amerikas dajchās walstis atfinufchās, ka weenadam darbam peenahkas weenada alga. Zawehtas tikai, lai ūchi atfina isplahčas pa wišu pašauli. — Dr. Marija

Kolset no Kristianijas uniwerstitates dabujuse selta medaku par kahdu sinatnistu darbu. Kolseta jaunkundse dsimuse 1870. g. un Berlinē studejuse medizinu. — Kahda bagata nijorfeete eerihtojuse laukfaimneezibas skolu preefsch tahdam fabrikas strahdneezem, kuras pasaudējuschas sawu weetu. — Kopenhagenes uniwerstitatē par dozenti peenemta danu walodas kreetna pasineja Dr. Lisa Tokobfena kdsē. — Londonē nodibinata mahifaimneezibas skola, kur wihreesehem un seeweetem pasneegs mahzibas kimitā, higienē, tautfaimneezibā un mahifaimneezibā. Wehla skolu warbuht peeweenos uniwerstitatei. — Prusijā Minna Lettenborna kdsē tā pirmā seeweete eeguwa doktora gradu juridiskā fakultatē. — Berlinē tehniskā augstskolā studē 8 seeweetes un klausas preefschlaschjumus 35. — Berlinē uniwerstitatē 1912. g. 1. semestrī bija eerakstītas 845 seeweetes (1911. gadā 806). — Kā pirmā diplominscheneerene eksamenu Berlinē nolika Elisabete fon Knobelsdorfa kdsē. — Berlinē Humboldta akademijā par dozenti seeweeschu jautajumā usaizinata Dr. Gertrūde Bäumera kdsē. — Winē skolotajām atkauts prežetees. — Dramatiskā mahkslineeze Christ-Leimka kdsē Tūbingenes uniwerstitatē tura preefschlaschjumus par moderneem un klasiskēem dsejneekēem.

Pirmā kineeschu ahrstene ir Jameikima, kura jau preefsch 20 gadēem sawas studijas beiguse Nijorkā. Wina nodibinajuse seeweeschu medizīnistu skolu Tientfinā. — Johanna Westerdeik kdsē eezelta par ahrkahrteju profesoru Utrechtes uniwerstitatē.

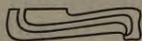
Sadschwe un teesibas. Kopenhagenē seeweetem ir komunalu wehleschanu teesibas. Weetejā pilsehtas domē eewehletas 7 seeweetes. — Gebweileras un Mūhlhausenes preefschneezibā atrodas seeweetes. Waschingtonas walsts seeweetem dewuse politiskās balss teesibas. Ta jau ir peektā walsts no Sameenotām, kura seeweetem peeschkhruse schis teesibas. — Spanijas tautas apgaismības ministrija sawā padomē usaizinaja ari rakstneezi un politikēni grafeni Emiliju Pardo Bogan. — Bulgarija atteezigi isglibhtotas seeweetes peelaisch par adwokatem un teesnesem. — Wahzija peelaisch tulku amatā seeweetes preefsch italeeschu, kreemu, holandeeschu, flameeschu un kurlmeymo walodam. — Leelā dsejneeka Fridricha Schillera wahrda beidsamā nešēja Matilde fon Schiller nomira 1911. g. Stutgartē 75 gadu wezumā. — Franzijā walsts deenestā atrodas lihds 150,000 seeweetes: daschadās waldēs 400, dselsjekā ap 5000, pasta 17,000, skolās 78,000 un t. t. — Halles pilsehta, isshredama teatri, dod 10,000 markas pabalsta ar to noteikumu, ka akteereem un aktriseem paaugstina wiseem kopā algu no 18,000 uš 29,000 markam. — Norwegijas stortingā tā pirmā seeweete runaja Anna Rogstad par kaza budschetu. — Norwegijas sinatnu akademijā usnemta seeweete, Kristine Bonnewie kdsē, biologijas dozentene. Frantschu sinatnu akademija turpretim neufsnehma flaweno radija pehtneezi Kirija kdsē. — Portugale teesa ischskhruse ahrstenei Karolinei Angelo par labu jautajumu par wehleschanu teesibam, jo neweens likums seeweetem to neleedsot. — Koloradas walstī par wisu walsts skolu wirsinpektriskē eezelta Helene Wikfona kdsē.

Junwellâ (Kansafâ) par pilfehtas galwu eezelta Ella Wilsona fde un par polizijas preefšneezi Osborna fde. — Nomira 1911. g. Filosofova, eewehrojama darbone Kreewijas feeweefchu kustiibâ. — Seeweefchu beedribas banka atwehrtâ Berlinê. — Stokholmâ 1911. g. junijâ noturetš feeweefchu balš teešibas VI. starptautiškais kongresš. Iſlandes parlaments peenehmis likumu, kureš feeweetem, wezafam par 25 gadeem, dod aktiwas un paſtwas wehleſchanu teešibas — Norwegijas parlaments grib preefš wiſam jaunawam, kaš dodas laulibâ, eewest eſfamenus mahšfaimneeziabâ. Labi gan buhtu, bet nebuš iſwedams. — Amerikas miſjonara Metera meita nogahjuſe par miſjonareni pee juhras ſwejneeteem, kuru behrnus wiſa grib audſinat. — Angtu turigâš damas ſaſtahdijufčas preefš armijas ſanitaru jahjeju korpuſu, kura dalibneezeš gahdâ paſčas ſirguš un uniformu un kopj neween ſlimneekuš, bet wahra ari ehdeenuš. — Daudſâš ſemêš, kâ Wahzijâ, Schweizijâ, Auſtrijâ, Somijâ, Sweedrijâ, Norwegijâ un Sameenotâš Walſtiš, feeweetes uſnem ari polizijas deeneſtâ. — Kalifornijas walſtiš ar 3000 balſu wairafumu feeweetem dewuſe wehleſchanu teešibas. — Malmanscha iſde uſnemta Franziyas goda legionâ par wiſas puhlēm pee jaunawu ſagatawoſchanas ruhpneeziabas, banku, tirdſneeziabas un komunalâ darbiba. — Heſenê feeweetes dabujuſčas teeſbu peedaliteeš komunalâš pahwaldêš. — Pirmâ feeweete diplomatos ir Klotilde Luiſi, kura Urugwajas uniwerſitatê eeguwuſe doktorâ gradu un no Urugwajas waldbibas peefkomandeta par Atafcheju pee Briſeleš legazijas. — Franziâ Soloâ pagafstâ (draudſê) par ſkrihweri peenemta Jarða iſde. — Kairâ ſlimnizâš ſobu ſlimibu nodafâ peenemta Henriette Kornika fde. Muſamedani gan ſaſchuta, bet chediwš palifa pee ſawa lehmuma. — Mantſcheſtereeš pilfehtâš domneeze Uſchtona fde par ſaweem nopelneem nabagu kopſchanâ no weetejâš uniwerſitates eezelta par doctor honoris caufa. — Holandê pirmâ polizijas aſſtentene Noterdamâ ir Samſona iſde. — Wahzijâ ſaſh prahtot par feeweefchu kara deeneſtu. Seeweefchu ſalbatu uſdewumi buhtu: 1) palihdſet pee tranſporta un atſpirdſinaſchanâš; 2) palihdſet apkopt ſlimuš un eewainotuš kara wihruš; 3) ehdeenuš pagatawot; 4) apgehrbuš pagatawot. Naw iſprotamš, kapehž wiſuš ſchoš darbuš newaretu uſnemteeš armijâ, ja jau wahzeefchi nahluſchi pee gala ſpreeduma, ka wiſa tauta japahrwehrſch par armiju, ar kuru jaeekaro paſaule. — Wahzijâš maſajâ Reiſâš walſtinâ eewestš nodokliš no neprezejuſcheemeš wihreeſcheem un feeweetem, kaš wezafi par 30 gadeem.

Kopenhageneš pilfehtâ ſawâš ſlimnizâš tagad peelaiſch ari ahrſteneeš. — Daſchâš Londoneeš puifenu ſkolâš tagad eeweſta ari wahriſchanâš mahziiba; pee maiſeš zepſchanâš puifâš ir pat iſweizigaki par meitenem. — Anglijâš ſekofchâš pilfehtâš feeweetes ir par galwam: Dlbhemâ — Li fde, Bekonâ (Welſâ) — Morgana iſde; Godalmingâ domneeze ir Dpſchiloja iſde. — Amerikas miſjonarš Krehneš (Crane) norafſtiijš 2 miſjonuš rubtu, no kureem ſneegt pabalſtu un eegahdat lauku mahjina taſhdam ſewam, kuras wihri newainigâš atſtahjuſchi. — Londoneeš ſuſraſcheteeš ſariſhoja feeweefchu iſgudrojumu

isftahdi. Anglijā ween feeweetem isdoti 700 patenti, no kureem daschi sīhmejās uš kara un juhrneezības leetam. — Anglijā ir 350 eerehdnes, kuras darbojas tā sanitares un dšihwoktu inspektrises. Isglītības prašījumi preefch abejām ir deesgan augsti; eekam pirmās peelaišč pee ihstena pahrbaudijuma, wiņām janoleek arodneezīfts eksamens pee uniwersitates. Dšihwoktu inspektrises ir waj nu ahrstenes waj flimneeku kopejās, kuras trihs gadus strahdajusčas tahdā flimnizā, waj ari wezmahtes. — Madrides schuwejas. — Norwegijā peenemts likums, kurfch feeweetes peelaišč wišos walsts amatos. — Berlinē nodibinajusēs feeweefchu faveeniba preefch kopdšihwokteem, kureem noihre wefelus stahwus. — Peterburgā grafeene Tolstoja nodibinajuse patwehřfmi preefch mařgadejām nošedsneezem. — Italijas laufšaimneezības un ruhpneezības ministrs uš laufstrahdneeku zentralfaveenības eeteikumu eezehlis Altobelli kdsi walsts darba padomē par ložekli. Padomes ušdewums ir, isstrahdat darba aifšardības likumus. — Sweedrijā tagad ir 46 feeweetes pilsehtās par domneezem. — Zinjūnati pilsehta eezehluše kahdu feeweeti, kurai japahranga wišu weefnizu, restoraziju un ehstawu keshi. — Danu tirdšneezības kalpotaju organizācijas atšinusčas feeweetem weenadas teefības ar wihreefcheem. — Frankfurtē pee Mainas pastahw pawahru mahřklas museja, weeniģā wišā pašaulē. — Edinburgā nomira Afrifas miřkonara un pehtneeka Livingstona meita, Brufa kdsē, šawa tehwa pawadone zekojumos. — Sweedrijā nu beidsamos gadus ari Wahzijā par ehrgelneezem peelaišč ari feeweetes. — Wahzijā tā amatneezības ušraudšes (ařstentes) darbojas gandrīhs 50 feeweetes, kuras šewiřfku wehribu peegreesch behnu aifšardības likuma iřpildišchanai.

Kopenhagenē par pilsehtas domneezem eewehletas 8 feeweetes, no kūrām 5 jau lihds řchim bija domneezes. — Ķinas jaunajā republikā wairakas feeweetes eewehletas par prowintřchu delegatem. — Wahzijā zeeumneefchu štaits šneedsas lihds 82,539. Zeeumos par eerehdnem ir 477 feeweetes. — Greekijā iřlaists likums, kurfch jaunawam aifšleedř beř wezaku atkourjas aifžetot uš ahrřemem. Uģi tam uš Eģipti aifwikinatas weenā gadā 400 jaunawas masat. — Belgijas pasta ministrija šawā deenestā dewuše feeweetem weenadas teefības ar wihreefcheem. — Manheimā pee pilsehtas waldes 19 komiřřjam peeaizinatas 44 feeweetes. — Norwegijā par pirmo adwokatī peelaiřta pee wiřām teefam Eliše Sem kdsē, kura šawu eksamenu nolikufe jau 1901. gadā, bet tikai zaur 1904. gada likumu eeguwa adwokata teefības. — Sebnijas pilsehta Šařřijā eeweduše pirmo komunālū apdrořšināřchanu mařtem. Uņnem šewas, kuru gada eenahkumi mařati par 900 markam; wehřak eenahkumi war paleelinatees lihds 2500 markam. Šamafā 50 fenigi pa mehneřē. Dtrā gada beedrenes dabū pa nedekas laiku 14 markas. Trešā gada 18 un zeturtā 22 markas. Mahtes, kuras paščas řihda šawus behrnus, dabū pa deenu weenu litru peena. Dwihneem peedřimřtot, 10 markas teek mařfatas wehl šewiřfhi.

Daschadi padomi.

Sihrupa pagatawofhana. Labi faldus, leelus, weselus burtanus notafa un nomasgà, fagreesch schekhlès, peepilda ar teem katlu lihds trim zeturdakam un tad ar uhdeni iswahra mihtstus. Pehz tam putru kreetni isspada un fulu atlej atpakat katlà. Pastahwigi maisot fihrupu tad wahra, kamehr tas top bees, pehz kam peemaisa klast zitronu misas, fencheli, korianderu waj zintu un fagruhstas naglinas, lai garfcha buhtu fpehzigaka. Sihrupu nebuhs fawahrit par dauds bruhnu un peedegt tas ne pamisam nedrihtst, kapehz tas jawahra uf lehna uguna. Jo wairat fihrups fabeese, jo ahtrat tas nobruhnojas un ari peedeg. Gatawo fihrupu eepilda podos un pahrkaisa ar fagruhstam wirzem, kas fihrupu padara isturigaku. Par fihrupu war eewahrit ari bumbeerus, runfukus, wispahrim augkus, furi fatura zukuru.

Kalbus isschwumms masgà ar seepju fakni, nowahrijumam klast peeleefot daschus pileenus salmialfpirta; tas nemaità krahfu, weenalga waj isschwummi ir kotwilnas, wilnas waj sihda. Kad seepju faknu nowahrijumà eemehrzetais gabals tapis gluschi tihrs, tad to wispirms isskalo remdenà uhdeni, pehz tam aufstà; beidsot gabalu leef apafsch wilnaina audelfa un kad tas masleet apschuwis, tad to pletè no faunàs pufes.

Petrolejas smaku no trankeem war isdriht schità: trautà eelef uhdeni un tad peeleef klast nedsehstus kakkus, weenu solotniku uf pudeli, weenu mahrzinu uf muzu, pehz kam uhdeni kreetni fashkankà. Ja trauks ir kofa, tad schkidrumu tant wajaga atklast ilgaku laiku, schad un tad schkidrumu sakuldurejot. Ja turpretim trauks ir stilla, tad tas deesgan ahtri pasaudè petrolejas smaku.

Uhdena plankumms no puleretam leetam war nodabut schahdà kahrtà: uf plankumu uskaisa wahramu fahli kahdas puszollas beejumà un tad pilina uf to uhdeni, kamehr wisa fahls top mitla; to nu atstahj uf plankuma $\frac{1}{2}$ —1 stundu, pehz kam to noslauka nost, plankumu noberse faufu ar wezu nahtna lupatu waj seemischi un tad kreetni faberse ar mihtstu lupatu, pehz kam pulereejuma fposchums parahdas no jauna.

Krahfa no kartupeleem. $2\frac{1}{2}$ mahrzinas notihritu un nolauptu kartupeku iswahra uhdeni, pehz kam tos farihwe, isberse zaur feetu, peeleefot masleet uhdena. Schai putrà eemaisa $2\frac{1}{2}$ mahrzinas spaneeschu baltuma, kas iskausets 4 litros uhdena. Isnabh skaisa balta krahfa. Ja grib peleku krahfu, tad japeeleef klast druzina fodreju. Sarkanu waj djestenu krahfu dabu, pee putras peemaisot okeru. Schi krahfa ahtri isschubst un tai naw nekahda nepatihkama smaka.

Linu audeklu war pasibt fekofchi: us pahrbaudamà audekla gabalina uspilina kahdu augu effu. Ja pileens ispluhst nekahrtingà traipà, tad audeklis fatura ari kokwilnas schkeedras; bet ja pileens paleef apafsch, tad audeklis ir tihrs nahtna jeb linu.

Lampu zilindrus mehds tihrit ar apaku birsti, kura wairaf iswasà gar zilindra seenam fakrahjuschos fodrejus. Wislabaf zilindri tihrami ar toka irbuli, kura gals aptihts ar wezu nahtna lupatu, kas eemehrjets etiki. Ja etikis koti stiprs, tad to war atschkaidit ar uhdeni (us trim dakam etika weenu daku uhdena). Ar etiki isflauzito zilindri isberse ar wezu lupatu. Ja zilindris pawisam apsubpejis, tad to war istihrit gluschi spodru, wispirms isbehrschot ar etiki, kura istaufeta drufzina kremortartara, tad ar tihru etiki un beidsot ar faufu wezu lupatu.

Naglas no ruhsefchanas war issfargat, tad tas eepreefsch leetofchanas fakarse farkanas un tuhliit eemehrz linekà, no kam nagla nebuht nezeefsch.

Wetas masgafhana. Spanni uhdena eelej karoti petrolejas waj benzina un eemet pusmahrzinu seepju, leef katlu us uguni un wahra minutes 20, ka uhdens wehrd. Schaf kaufejumà nu faleef netihro weku un atstahj to tur kahdu pusstundu, pehz kam isnem lautà, isskalo daschas reises aufstà uhdeni un isgreesch. Ja weta pahrleeku netihra, tad wahrischamu war atfahrto, uhdenim klast peeleeot borakfu. Pa parastam weku masgajot ir koti derigi masgajamam uhdenim if us spanni peelikt 2 solotnikus borakfa un 2 solotnikus sodas. Tahdà uhdeni masgafhana fokas dauds ahtraki un ari seepes teef eetaupitas.

Wilnas drehbi masgat nebuhs ar seepem, bet ar fwaigeem olu dseltenuumem, kuri nemaità krahfu. Us pusspanni uhdena jamem pezi dseltenumi, ar kureem kà ar seepem eeberse tihramo gabalu un tad masgà kà parasts.

Krahfainas drehbes masgafhana. Masgajot raibus fatunus waj kokwilnas audeklus, tos wispirms eemehrz tihrà uhdeni, fur tee mirkst daschas stundas. Tad leetas isskalo filtà uhdeni un eeleef seepju karstà uhdeni. Kad tur drehbe ismasgata, tad skalo diwi reises aufstà uhdeni, otrajam uhdenim us spanni peeleeot taf stipra etika, lai krahfa turas. War masgat ari fekofchi: katlà usskala uhdeni tik karstu, kà roka war zeest, tad tanì eeber kweefchu klizas, pehz swara astoto daku no masgajamàs wetas. Maifsumu wahra us uguna minutes pezas, pehz kam faleef tanì masgajamos gabalus un tos ar kozimu pabeeschaf apgrofa. Pehz tam isnem lautà, atdfese, ismasgà un isskalo. No tahdas masgafchanas krahfa nemaitajas.

Krahfotas grihdas wislabaf masgat ar ofchamu spirtu, kas stipri atschkaidits ar uhdeni. Us 6—9 dakam mihssta uhdena nem weenu daku spirta. Lai grihdas dabuhtu sposschumu, tad wajaga pagatawot fahmu no pelneem un pa to laiku, tad tas wahras, tanì eemest daschus gabalius wasla un tad ar scho schkidrumu masgat grihdas ar birsti. Krahfotas grihdas koti labi war ismasgat ar kwafu.

Nepeemirkstams eetivams papirs. Pusotras mahrzinas balto seepju iskaufē divi treschdakās stopa uhdena un tad pagataro kaufejumu no 30 solotnikeem gumiarabita un 88 solotnikeem galdneeku lihmes us divi treschdakam stopa uhdena, abus maifšjumus usfilda, falej kopā un tur tad eemehrž papiru. Kad papirs kreetni famirzīs, to isņem laukā un isschahwē istabas temperaturā. Tā apstrahdats papirs ir pavīsam nepeemirkstams un tas noder daschadu pretšchu eetihšchanai, kuras issfargajamas no faslapschanas ar uhdeni.

Ahdas tihrišjana. Lai ahdas preefšchmeti, tā somas, portseki un t. t. dabuhtu fawu pirmatnejo sfošchumu, tad eeteizams fefošchais wifai weentahrschais lihdselkīs. Raugotees pehz materiala daudsuma kreetni sakul weenu waj diwus olu baltumus un tad ar flanela lupatinu kreetni eeberšē ar šcho masu tihramos ahdas preefšchmetus, pee kam ahda top neween tihra, bet dabū ari sfošchumu. Ja ahda ir melna, tad pee olu baltuma peeleeš kļahst masu tšhipatinu fodreju.

Nepeemirkstams apaws. Ņem stopu lineetas, šafilda to us lehna uguna, iskaufē tanī 60 solotnikus spēka, 6 solotnikus waska un tikpat daudš koka šweku. Ar šcho maifšjumu, kuru usfilda, ruhpiģi ar birsti apsmehre apawu: ahda top neween miħksta un lofana, bet nelaišch zauri ari uhdeni un wispahrim miħlumu.

Glahses no sprahgschanas issfargā schahdā kabrtā: nopirktās glahses aptin ar salmeem waj seenu, saleek kastrolī ar aukstu uhdeni, kuresch labi šafahlits, leek us uguni un ļauj uswirt; tad lehnām pamafina uguni, beidsot isspeesch un glahses atstahj uhdeni, kamehr tas pavīsam atdfeest. Dasehi glahses wahra ari fahrmā.

Petrolejas tihrišjana. Pahrdoschana beeschi fastopama flitta petroleja, kura atrodas fehrskahbes atleekas, kas leetota pee nastas tihrišchanas. No tahdas petrolejas datts drihs pahrogtojas un kuhp un peekesejuse ta ari flitti usfuhz petroleju. Tahdu petroleju daschahrt war zif nezif uslabot, reserwuarā eelejot uhdeni, ar kuru fehrskahbe kahri šaweenojas. Schis lihdselkīs ir gluschi drofšchs; uhdeni wajaga peeleet tikai tad, kad datts jau gluschi peefuhkufes ar petroleju. Uhdena peeleešchana palhdšj ari tai gabijumā, kad petroleja šatura kodigo natru waj sodu, ar kuru to fabrikās tihra no fehrskahbes; bet ja schis weelas par daudš peelikts, tad tas nofahrstams no leefmas dšeltenās krahsas un no zilindra baltā apfkapstijuma. Wef tam uhdens tihra ari petroleju no dulkem, kuras dakti wifai peefehre. Petroleju tihra ari ar wahramu šahli, kuru šageuhšch šmalkā pulweri. Ar šcho noluhku parafsto lampu reserwuarā eemet 2 $\frac{1}{2}$ lotes šmalši šagruhstas wahramas šahls. Laitu pa laitam šahli wajaga atjaunot. Lai datts gaischi degtu, tad to eepreefšch wajaga ismehrzet etiki, isschahwet un tikai tad eewilkt lampā.

Kite porzelana trankeem. Ņem weenabās dakās schellatu un gutapertschu, šamet kahdā porzelana traukā un usleek us uguni, pee

tam pastahwigi un ruhpigi maifa. Ja nu wajaga fakitet kahdu faplihfufschu porzelana trauku, tad luhsuma malas fapilda un apfmehre ar mineto kiti, faleek malas kopâ un kreetni fappeesch, lai isnahf leekâ kite un lai malas zeeschi peeklaujas weena pee otras. Labi, ja war fakitejumu apfeet; fakitetais trauks janostahda ilgatu laiku isschuhfchanai.

Peepeljuschu muzu tihrischana. Peepeljuschas muzas nefad nebuhs eefahft tihrit ar karstu uhdeni, lai gan tas pee faimneezem loti parasts; no karsta uhdena fmirdotschâs weelas wehl wairaf eefuhzas tofâ. Wispirms muza jaismasgâ ar aukstu uhdeni un jaisberse ar birsti, un pehz tam tikai ar karstu uhdeni issfalot; uhdenim war peelikt masleet sodas; tad muzu peepilda ar aukstu uhdeni un lauj tai stahwet 2—3 deenas, pehz kam to atkal istukfcho un isskalo ar tihru uhdeni. Daschreis tahdu muzu tihrischana leeto dedfinatu kalki, bet tam ir weens leels truhkums: kalkis eefuhzas tofa zauruminos, tikai lehnam istuhst, un tahdâ muzâ eeleeti fchfidrumi dabu kalka peegarfchu.

Naschu tihrischana. Kad naschus trin ar parasto galodu, tad tee lehti notrinâs; lai nu tas nenotiktu, tad eeteizams tos triht fefofchi: Kaufâ uhdena isskaufe kahdus divi papirfchâus wahramâs, fahls, fchahdâ kaufejumâ uf kahdu pusstundu eemehrze naschu afmemus, tad isnem un nenofufnatus pahrwelk par galodu, no kam tehrauds nemaitajas, lai tas ari buhtu flitts. Preefch daschadu instrumentu ahtras istrihchanas fcho lihdjekli war leetot ari dahrfkopji, fahweji u. t. t.

Apfwilumu isnihzinafchana wekâ. No neusmanigas pleteschanas wekâ beeschi paleek dselteni plankumi, fur audekls apfwilts. Schahdus plankumus war isdabuht laukâ, kad audekls naw pawifam fabojats, fadedsis. Schim noluhkam nem fchahdu maifjumu: uf pusotram tafem etika 10 solotnikus parasto seepju, fulu no fchetreem smalki fabehrfsteem fihpoleem un 30 solotnikus audeklu wetamo mahlu, to wifu faleek kastrolî, to ruhpigi maifot filda, kamehr mafa paleek par beesu mihfku. Plankumus wekâ eepreefch faplapina un tad apfmehre ar mineto mafu. Kad fchi mafa pawifam isschuwufe, tad to nopurina no wekas un plankumu isskalo uhdeni. Daschreis fcho tihrischanu wajaga atfahrtot, raugotees uf apfahdejuma stiprumu.

August Menckendorff,

18, Grehžineeku eelâ 18,

==== Kungu eelas stuhri. ====

Kolonial-prezes,
delikatefes

wairumâ un masâs datâs.

Kafejas dedsinatawa.

Puku un familijas tehja.

Dedsinata un nededsinata
kafeja.

Anglu biskwits.

Korffa kakao.

Dr. Lahmana
barojoschu jahku kakao.

Dr. Michaelis

Sihlu kakao.

Smalkakâ Nijas etta.

Schokoladu noliktawa
no R. Lindt, Bernê
un no Sprüngli, Zirichê.

Sarga kalodont
un glizerin seepes.

Floriana
auglu scheleja ehdeens

„Tutti Frutti“.

Douglas ansu milti.

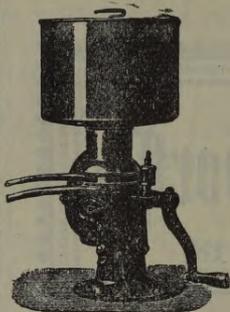
Knorro ausu milti.

Geksch- un ahrsemju

siwju, auglu un saknu konserwes.

Wahzijas un Hawana zigari.

Spehlu kartes un bolus.

1912. gada modelis.

Separators „Dalia“

jaunakais no Eiropas tirgos
īslaišteem nokrehjotajeem ar
automatisku smehrejamo aparatu.

Sweedru laukfaimneezibas mashinas

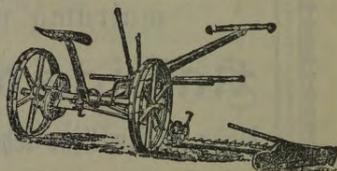
Kreewu-Sweedru Tirdsneezibas
un Ruhpneezibas Sabeedriba

Rigā, II. Ganību Dambī Nr. 7.

Maškawā, Tšeljabinskā, Schitomirā.

„Westeros“.

Preekschstahwi teek mekleti.

Baltijas musikas instituts Rigā

A. Braeutigama-Kodritsch

Veelā Nemas eelā Nr. 27, parterā un I. stahwā.

Pilnīga isglihtoshana wifos musikas arodos.

Operu, dramatiska, orkestra un kora skola.

Eestahschanās patrā laifā.

:: Prospekti par weli. ::

Direkzija.

Homeopatifka apteeka

dibinata no prowisora **W. Steina**,
Rigâ, Teatra eelâ Nr. 14 (Romas weefnizas namâ).

==== Telefons Nr. 4496. ====

Ihpafchneeks **W. Beitziger**.

Elektro-homeopatifki lihdslekti no Mattei un Sauter.
Grabmatas un broschuras wairakâs walodâs.

Mahjas un zelojumu apteekas.

Gumijas prezes un pabrfeenamee.

Ahrstneezifku padomu widutajiba, tâpat ilkuhta
* * * * medikamentus ul pehzmakfu. * * * *

Dakteris med. G. Sabeschinskis.

Spezialists

plauschu, sirds, neeru, mahgas, sarnu, reimatizma,
zükura un afins, eekschkigâs un behrnu slimibâs.

Peenem katru deenu (ari swehtdeenâs un
swehtku deenâs) no pulksten 8—12 deenâ.

" " 4—7 wakarâ.

Strahdneekeem un kalpotajeem darbdeenâs
ari wehl lihdi pulksten 8 wakarâ.

Rigâ, Wehweru eelâ Nr. 1, telefons Nr. 5599.

Mahjifaimneezibas un

Pawahru mahkfla.

Kotās grahmata daščados jautajumos par glihtu, ņmalku un eenesīgu mahjifaimneezību. No-derīga mahjās un faimneezības ņkolās. Upfats par zilvēfu uņturu peħz ņinatuu wiħru peħtijumeem.

I. daļa aptver daščadas mahjifaimneezības no-ņares: Paraugi weefību galdu deforeņĆanaī. Mahjflīga ferwjetu lozīņĆana Mahjputnu audņe-ņĆana. Daħrņopība. Kās jaewehro pee uņturas liħdņektu eepirņĆanas. Weņelības un ņĆaīstuma lozīņĆana. Ćimneetu lozīņĆana u. t. t.

II. daļa ņatur wairat kā **2000** rezeptes, ņattahdītas nowehrojot pee daščām tautam to, kās eezeenītais un garņĆigakš, pee tam eewehrojot muħņu ņemes apņĆahēus. Smalki iņtraħdīti traħņu bīlņĆu peelīkumi un iħtraħzījas, doħ paraugus ehdeemu un galdu deforeņĆanaī u. t. t., pat no karalīņeem nameem. ĆĆīni grahmata eewetots wiħs, lai waretu wadīt tiħlab loti ņmalku kā weentahņņĆu faimneezību wiħņpraktīstata un daīlatā kaħrtībā. ĆĆī grahmata jaunā īdeewumā wiħ-

pīnīgatā mahjifaimneezības un pawahru mahkflā. Tā ka pīrmee īdeewumi jau pahra gadus pīnīgi īņpīrtīti un redņams, ka latweeņĆu tautai wajaņīģa ņĆaħda grahmata, tad ņĆoreīņ ta paņneegta ņīpri papīlīdinata.

MaņĆa abas daļas kopā 375 ņap. Pa paņtu peeņuħtot maņĆa 425 ņap., un uņ **наложеннымъ платежемъ 485 ņap.**

Ernsts Plates, Rīgā,

pee Petera baņnīzas un ĆĆaħruu eelā Nr. 13

Dibinats 1833. g.

Dibinats 1833. g.

Homeopatīņkais apteekīs
A. Junger, Rīgā,

Walnu eelā 28. Telefons 4964. Paņta kaņtīte 675.

== Pahrdod ==

grahmatas un broņĆuras

daščadās walodās, preeņĆĆ pamahzības un paņĆaīdro-ņĆanas par homeopatīju. Uņ weħleņĆanos peeņuħta paņīleīj. uņ ņamalku pee ņaħemņĆanas (Nachnahme).

Gases un uhdens wadu eetaises. • • Masgafchana's eetaises.

Telefons noliktawai Nr. 370.

Beebahwa' is sawa begata
krahjuma

tehjas

un

kafijas mashinas,

sastes

un

kupas katlus,

kaserokus

un

tehjas katlus,

Schelētas

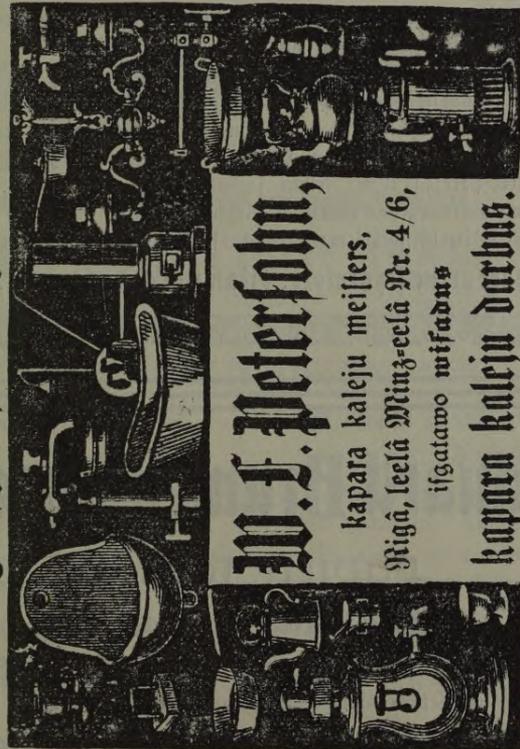
un

kubku formas

u. t. pr.

Masgafchana's galdi.

Telefons fabrikai Nr. 1392.

Twaika, gales
un

uhdens krahjus
un

wentilus.

Steepias kaparas

dselse un

alwas trubbas

wifada' seelumā,

pe' tam peberofspus

fitingus

un

fasona gabalus

u. t. pr., u. t. pr.

Klosetus un uhdens nolaischanas weetas. • • • Uhdens notezschanas wadus

is mahla, tshuguna, dselse un kapara trubbam.

M. P. Silleneeks, Rigâ,
angļu dsēlis, tehrauda, buhves
apkalumu un ķehka leetu weifals

Cerbatas eelâ Nr. 7, Džirnawu eelu stuhri,

eeteiz leelâ iswehlē stiprus un lehtus buhves apkalumus, kā:
baštviļes, atflehgas, enges, plihtes, zepešču krašņes, katlus, naglas,
junta papi, darwu, šaimneežibas un ķehka eetaižes, kā: daščadus
emāšjetus, niteletus, alfenida un melščjora traufus, bešmerus, angļu plet-
dsēļščus, tehjmaščinas, galda naščus, galas kapajamas maščinas,
daščadu sistemu pētrolejas ķehkus; dsēlis gultas un madratščus;
polituru, pernižu, līhmi, krihtu, fauņas un gatavas krašņas; labakos
angļu amatneežibas riķfus ar marfu „pulfstiens“ un „Ward“, isfaptis,
striķfus ļoti leelâ iswehlē un wislehtakās šlidas; mahtšligas bišču ičuhņas.

Tabakee peena separatori „Titan Aleksandra“ un „Zenit“

Eduard Bruns un beedr.
papiņu fabrika,

tagad atrodas

Rigâ, leelâ Rihter eelâ Nr. 1, Rigâ
tura pašahwigi krašjumâ un peedahwâ:

wisados koncept-, drukas un kraššainus

papiņus,

gaisču un peleku makulaturu un pak-papiri,

papiņu kules un papes

preešč grahmatu šehjeem wisados numuros.

Krahfo mahjās

tīfai ar ihstām

Heitmana krahfam.

Kopfsch wairaf kà 25 gadeem miljonu reif atsihtās un daudfreif godalgotās, pehdigi 1908. gadā Bochum pilsehtā (Wahzija) ar selta medali,

ihstās Heitmana krahfas

istrahdijuschās par nepeezeeschamām krahfoschanai mahjās. Katra mahjas mahte war weegli un lehti ar weenreifeju wahrifchanu

ihsti un fkaisti pate nokrahfot

stofus, dsijas, wišadus apgehribus, kà: seeweesch u in behrnu drehbes, bluhfes, sekēs, apseenas, logu aifstarus u. t. t.

== Naw jaisahxda. ==

Heitmana drehbju krahfa

50 daschadās krahfās preefch wadmalas, puswadmalas, sihda, pus-sihda, kokwilnas, audekla

dabujamas pazinās, lihds ar aistrahdijumu, kà jaleeto, un ar patru pazinu war ihsti un fkaisti nokrahfot weenu mahrzinu drehbju.

Heitmana kokwilnas un audeklu krahfa

19 daschadās krahfās tīfai preefch linu audekla, katuna parka

Rokas un trauki nenokrahfojas.

Sepehrfot stingri japeeprafa

ihstās Heitmana krahfas ar scho aissargu sihmi

„Lapsas galwa swaigsne“

Katra zita pazina ir wiltojums un naw preti nemama.

Weenigee fabrikanti:

Brahli Heitmann, krahfu fabrika,

== Rigā un Kelnē. ==

Angļu
magasīna

dibināta 1857. g.

J. Redlich

Rīgā.

Viš amatneez. rihki, fabriku peederumi un tehrauda prezēs.

Kehka un šaimneezību eerihkojumi.

Lihds šchim ir isnahkufšchi un wišeem interesenteem teef peefuhititi sekofšchi

Spezialkatalogi:

Biškopības peederumi.

Uhdgehru un segleneeku amat-
neezības rihki.

Buhwapkalumi u. taupības kehki.

Mescha un dahrsju kulturas rihki.

Holdera dahrsju schluhtenes un

Allweilera spahrnu pumpji.

Wefas / ņka rihki.

Petrolejas furinamas krahsnis
un ilgi dedsinamas krahsnis.

Paschwahrifšanas un zepscha-
nas aparati „Ruhkifšchi“.

Wefa aparats wišadu ušturas
lihdsjeklu swaigai usglaba-
ščanai „Kochē auf Vorrat“.

Putnu andšesšanas rihki.

Speziala nodata sporta peederumeem katrai šesonai.

==== Spezialkatalogi: ====

Sports un gimnastika, seemas sports, laiwu apkalumi un jāditi peederumi.

Speziala nodata un pašcha darbniza musikas instrumenteem.

Godalgota: Rīgā, 1901. g. ar Walsis šudraba medali.

Pilnigs komplekts preekšč kareiwju un stihgu
orkestreem wišos fabrikatos.

Solo instrumenti
školai un mahjai.

Bagatigs krahsjums
wezu eespehletu

wijolu,

bratschu

un tšchelli.

Stihgu un puh-
ščamo instrumentu
= jaunbuhwe. =

Wijolu un wišu
stihgu, puhščamo
un šitamo instru-
mentu un wišu
mechanifsku instru-
mentu islaboššana
pehž wišam mahk-
šlas prašbam.

Gramofonu un platu galwenà noliktawa.

==== Musikas genu raħditaji par welti. ====

Th. Riegerta

twaika schokolades un konfektu fabrika

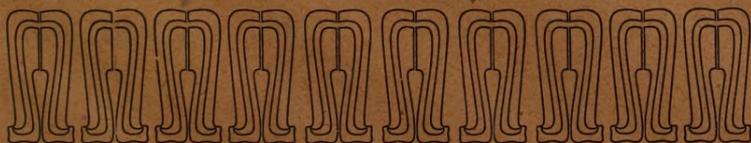
Salajâ eelâ Nr. 2, telefons Nr. 317.

Noliktawa: E. Jaunawu eelâ 1, Sihkumu eelas stuhri.
Telefons Nr. 343.

Magasina: Kalku eelâ Nr. 18, „Uleja“ namâ.
Telefons Nr. 1566.

Peedahwâ par wisadâm zenam:

Deferta konfektus,
Deferta schokoladi,
Marmelades,
Karameles,
Kloftera torti.

10.45]

Witās Mstahdēs pirmās un augstakās godalgas:

4 goda diplomī. | 4 sudraba medaļi.
14 selta medaļi. | 4 bronza medaļi.

**Augstākā godalga „Grand Prix“
Parijē 1900. g.**

Mastawā 1882. gadā.

Fabrikas sīhne.

Žiščnt-Lowgorodā 1896. g.

A. Wolffschmidta

spirta, likeeru, balsama un rauga fabriku

dibinatu 1847. gadā,

akziju fabeedrība, Rīgā,

Ganību dambī Nr. 25/27.

Nodalas weikali (filialen):

Peterburgā:

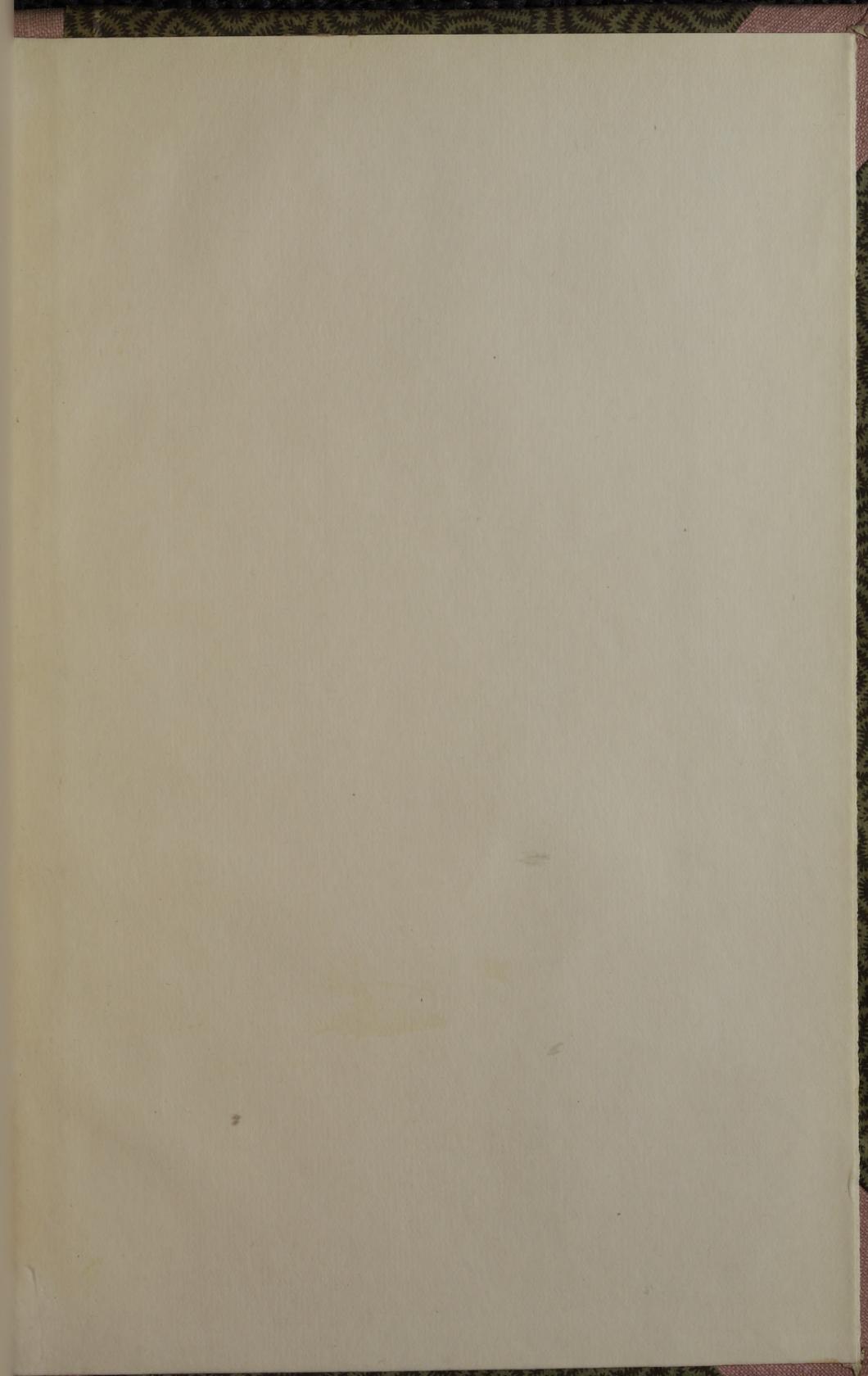
Gorochowaja Nr. 34.

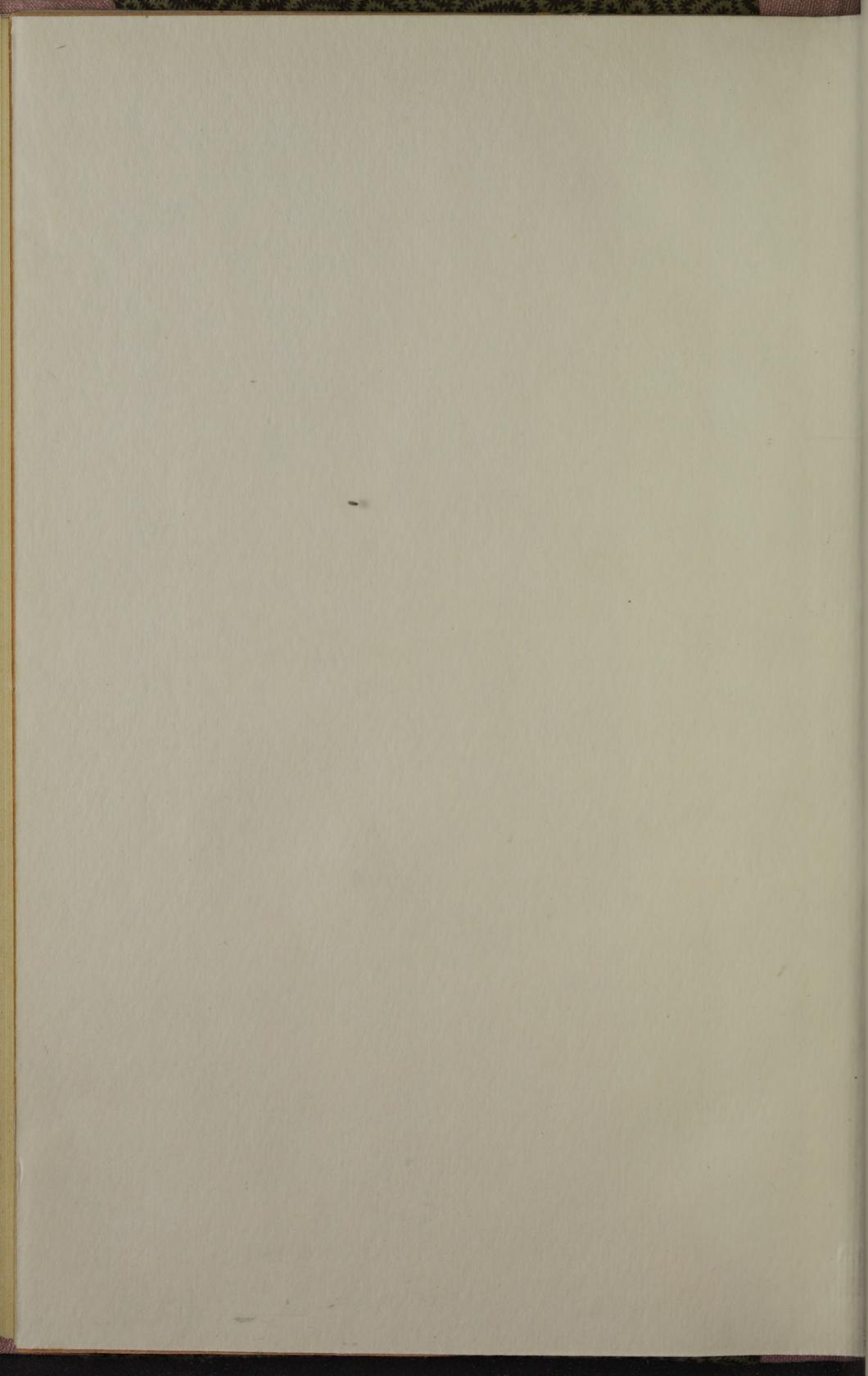
Hamburgā:

Grimm - eelā Nr. 7.

Noliktawas:

I. Peldu eelā Nr. 32. ♦ II. Mastawas eelā Nr. 110.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0306024937